

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI CENTRUM USŁUG SPOŁECZNYCH W ŁAPACH ZA 2023R.

**ORAZ POTRZEBY W ZAKRESIE POMOCY
SPOŁECZNEJ I WNIOSKI WYNIKAJĄCE
Z ROZEZNANIA POTRZEB I POTENCJAŁU
WSPÓLNOTY SAMORZĄDOWEJ
W ZAKRESIE USŁUG SPOŁECZNYCH**

Łapy, marzec 2024 r.

WSTĘP

1. POMOC SPOŁECZNA	6
1.1 Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi	12
1.2 Wieloletni Program „Posiłek w szkole i w domu”	12
1.3 Zasiłek stały	13
1.4 Zasiłek okresowy	14
1.5 Usługi opiekuńcze i pobyt w domach pomocy społecznej	14
1.6 Zasiłek celowy	16
1.7 Praca socjalna	17
1.8 Gminny program osłonowy w zakresie zmniejszenia wydatków poniesionych na leki przez mieszkańców gminy Łapy	18
2. USŁUGI SPOŁECZNE	20
2.1 Centrum Aktywności Społecznej (CAS).....	21
2.2 Klub Wolontariusza	22
2.3 Akademia Lidera Lokalnego (ALL).....	24
2.4 Punkt Poradnictwa Specjalistycznego (PPS).....	25
2.5 Mieszkanie treningowe wspomagane.....	25
2.6 Usługa Indywidualnego Transportu Osób O Ograniczonej Mobilności Door-To-Door	26
2.7 Wypożyczalnia Sprzętu Rehabilitacyjnego	26
2.9 Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej	28
3. ORGANIZOWANIE SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ.....	28
4. POMOC UKRAINIE	29
5. ŚWIADCZENIA RODZINNE	30
5.1 Zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego	31
5.2 Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka.....	32
5.3 Świadczenia opiekuńcze	33
5.4 Świadczenie rodzicielskie	35
6. FUNDUSZ ALIMENTACYJNY	36
7. REFUNDACJA PODATKU VAT ZA PALIWO GAZOWE DLA GOSPODARSTW DOMOWYCH	37
8. DODATKI MIESZKANIOWE.	38
9. DODATEK WĘGLOWY I NA INNE ŹRÓDŁA CIEPŁA.	38
10. PROGRAM „CZYSTE POWIETRZE”	40
11. ZASOBY MIESZKANIOWE	40

12. STYPENDIA I ZASIŁKI SZKOLNE	42
13. KARTA DUŻEJ RODZINY.....	43
14. REALIZACJA PROGRAMU FUNDUSZE EUROPEJSKIE NA POMOC ŻYWNOŚCIOWĄ 2021-2027	44
15. WNIOSKI WYNIKAJĄCE Z ROZEZNANIA POTRZEB I POTENCJAŁU WSPÓLNOTY SAMORZĄDOWEJ W ZAKRESIE USŁUG SPOŁECZNYCH	44
16. POTRZEBY W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ NA 2024 ROK	50
17. REALIZACJA WYDATKÓW ZA 2023 R. I PLAN WYDATKÓW NA 2024 R.	52
Załącznik nr 1- Sprawozdanie z działalności świetlicy Socjoterapeutycznej „Świat w kolorach” za 2023 r.	58
Załącznik nr 2 - Sprawozdanie z działalności Klubu Integracji Społecznej „Sukces w działaniu” za 2023 r.	68
Załącznik nr 3 - Sprawozdanie z działalności Dziennego Domu „Senior+” za 2023 r.	75
Załącznik nr 4 - Sprawozdanie z działalności Klubu Senior + za 2023 r.	83
Załącznik nr 5 - Sprawozdanie z realizacji Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii za 2023r.	89
Załącznik nr 6 - Sprawozdanie z realizacji Programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie dla gminy Łapy na lata 2021-2025 oraz gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej gminy Łapy na lata 2023-2025 za 2023 r.	94
Załącznik nr 7 - Roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz potrzeby związane z realizacją zadań.	116

WSTĘP

Zgodnie z art. 18 ustawy o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych, Dyrektor centrum przedstawia corocznie radzie gminy, która utworzyła centrum, sprawozdanie z działalności centrum za poprzedni rok kalendarzowy oraz przedstawia wnioski wynikające z rozeznania potrzeb i potencjału wspólnoty samorządowej w zakresie usług społecznych. Zgodnie z art. 110 ust. 9 ustawy o pomocy społecznej dokument określa potrzeby w zakresie pomocy społecznej. Ponadto zgodnie art. 179 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej sprawozdanie z realizacji zadań i potrzeb dotyczących wspierania rodziny należy złożyć do końca marca. Sprawozdanie niniejsze, ze względu na komplementarny zakres informacji wynikających ze spełnienia powołanych wyżej obowiązków sprawozdawczych, prezentuje te informacje łącznie.

Dokument zawiera sprawozdania z realizacji dokumentów tj.: Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Łapy na lata 2020-2023, Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Ponadto w formie załączników przedstawiono sprawozdania z działalności jednostek funkcjonujących w strukturach Centrum Usług Społecznych, tj. Świetlicy Socjoterapeutycznej „Świat w kolorach”, Dziennego Domu „Senior+”, Klubu Integracji Społecznej „Sukces w działaniu”, Klub Senior +.

Od dnia 01.08.2021 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej Uchwałą Rady Miejskiej nr XLI/312/21 z dnia 25.06.2021 r. został przekształcony w Centrum Usług Społecznych w Łapach (CUS). Centrum Usług Społecznych w Łapach działa na podstawie obowiązujących przepisów prawa, a w szczególności na podstawie:

- Ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych,
- Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
- Ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych,
- Ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych,
- Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym,
- Ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych,
- Ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych,
- Ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego,
- Ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- Ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty,
- Ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym,
- Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
- Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- Ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”,

- Ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego,
- Ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny,
- Ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci,
- Ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekuna,
- Ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych,
- Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska,
- Ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa,
- Ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym,
- Ustawy z dnia 15 września 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw,
- Ustawy z dnia 7 października 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku oraz w 2024 roku w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej,
- Uchwały Nr L/385/2022 Rady Miejskiej w Łapach z dnia 20 stycznia 2022 r. w sprawie zapewnienia wspólnej obsługi dla jednostki organizacyjnej – Centrum Opiekuńczo-Mieszkalnego w Daniłowie Dużym,
- Statutu Centrum Usług Społecznych w Łapach,
- Regulaminu organizacyjnego,
- Innych, właściwych aktów prawnych.

1. POMOC SPOŁECZNA

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia. Szukający pomocy oczekuje odreagowania swoich emocji, wglądu w przyczyny sytuacji trudnej oraz pomocy w dokonaniu zmian w swoim życiu. Pomoc społeczna wkracza w sytuację osób i rodzin wtedy, gdy nie są one w stanie pokonać trudności życiowych własnym staraniem.

Pomocy tej udziela się osobom i rodzinom, w szczególności z powodu: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, przemocy domowej, potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi, potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych, trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,

alkoholizmu lub narkomanii, zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Celem pomocy jest zaspokojenie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka. Pomoc ta powinna w miarę możliwości doprowadzić do życiowego usamodzielnienia oraz integracji ze środowiskiem. W przepisach wielokrotnie zawarta jest zasada pomocniczości, która wskazuje pierwszeństwo korzystania z własnych zasobów i uprawnień przez osoby i rodziny oraz kładzie nacisk na wspieranie a nie bezpośrednio zaspokajanie potrzeb.

Zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, świadczenia dzielą się na pieniężne i niepieniężne, a prawo do świadczeń przysługuje:

- osobie samotnie gospodarującej, której dochód nie przekracza kwoty 776,00 zł,
- osobie w rodzinie, w której dochód na osobę nie przekracza kwoty 600,00 zł.

Do świadczeń pieniężnych należą:

- a) zasiłek stały,
- b) zasiłek okresowy,
- c) zasiłek celowy i specjalny zasiłek celowy,
- d) zasiłek i pożyczka na ekonomiczne usamodzielnienie,
- e) pomoc na usamodzielnienie oraz kontynuowanie nauki,
- f) świadczenie pieniężne na utrzymanie i pokrycie wydatków związanych z nauką języka polskiego dla cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach,
- g) wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznane przez sąd.

Do świadczeń niepieniężnych należą:

- a) praca socjalna,
- b) bilet kredytowany,
- c) składki na ubezpieczenie zdrowotne,
- d) składki na ubezpieczenie społeczne,
- e) pomoc rzeczowa, w tym na ekonomiczne usamodzielnienie,
- f) sprawienie pogrzebu,
- g) poradnictwo specjalistyczne,
- h) interwencja kryzysowa,
- i) schronienie,
- j) posiłek,
- k) niezbędne ubranie,
- l) usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, w ośrodkach wsparcia i w rodzinnych domach pomocy oraz usługi sąsiedzkie,

- m) specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania oraz w ośrodkach wsparcia,
- n) mieszkanie treningowe lub wspomagane,
- o) pobyt i usługi w domu pomocy społecznej, w tym usługi wsparcia krótkoterminowego,
- p) pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym w mieszkaniu treningowym lub wspomagany, pomoc w uzyskaniu zatrudnienia, pomoc na zagospodarowanie - w formie rzeczowej dla osób usamodzielnianych.

Tabela Nr 1. Powody przyznawania pomocy społecznej w latach 2021-2023.

L.p.	Rodzaj sytuacji życiowej	Liczba rodzin		
		2021	2022	2023
1.	Ubóstwo	544	489	387
2.	Sieroctwo	1	0	1
3.	Bezdomność	15	14	16
4.	Ochrona macierzyństwa	169	124	111
	w tym wielodzietność	95	91	88
5.	Bezrobocie	562	483	428
6.	Niepelnosprawność	195	200	205
7.	Długotrwała choroba	349	339	399
8.	Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego w tym:	107	103	96
	- rodziny niepełne	79	69	74
	- rodziny wielodzietne	27	30	18
9.	Przemoc domowa	2	0	1
10.	Alkoholizm	25	28	22
11.	Narkomania	5	3	0
12.	Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	9	11	9
13.	Zdarzenie losowe	7	7	6
14.	Sytuacja kryzysowa	1	24	34

Dominującym powodem przyznania pomocy jest bezrobocie i długotrwała choroba, następnie ubóstwo, niepełnosprawność, ochrona macierzyństwa oraz bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego.

Powyższe liczby i zanotowane wskaźniki stanowią dla CUS płaszczyzny działań w zakresie form wsparcia wdrażania programów walki z wykluczeniem społecznym

i marginalizacją. Zadanie pobudzania społecznej aktywności odnosi się zarówno do osób i rodzin, jak i do środowisk lokalnych.

Analizę danych statystycznych klientów CUS w Łapach przedstawia tabela zamieszczona poniżej.

Tabela Nr 2. Świadczenia przyznane w latach 2021 – 2023.

ROK	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Kwota świadczeń w zł
2023	897	1749	5.222.601,00
2022	861	1791	5.025.218,00
2021	841	1818	4.771.736,00

Do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminę należy:

- organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną;
- prowadzenie i rozwój infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia;
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom;
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia oraz zapewnianie posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którym udzielono zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki;
- zapewnienie utrzymania oraz rozwoju systemu teleinformatycznego, a także sporządzanie sprawozdawczości i przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego.

Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy:

- opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka;
- sporządzanie oceny w zakresie pomocy społecznej;

- udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym;
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych;
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych;
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków w wyniku zdarzenia losowego;
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;
- przyznawanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego;
- opłacanie składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niemieszkającymi matką, ojcem lub rodzeństwem;
- praca socjalna;
- organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz usług sąsiedzkich;
- prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach treningowych lub wspomaganych;
- dożywianie dzieci;
- sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym;
- kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu;
- pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
- utworzenie i utrzymanie ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników;
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych;
- opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;
- utrzymywanie i zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników zespołu do spraw realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej w centrum usług społecznych.

Do zadań własnych gminy należy:

- przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych;
- przyznawanie i wypłacanie pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze;
- organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych w formie usług sąsiedzkich;
- prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki;
- opracowanie i realizacja projektów socjalnych;

- przyznawanie i realizacja usług wsparcia krótkoterminowego w domach pomocy społecznej;
- podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych;
- współpraca z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach oraz realizacja Programu Aktywizacja i Integracja, o którym mowa w przepisach o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

1.1 SPECJALISTYCZNE USŁUGI OPIEKUŃCZE W MIEJSCU ZAMIESZKANIA DLA OSÓB Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI

Do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminę należy również organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Gmina jest zobowiązana do wykonywania zadań zleconych z zakresu administracji rządowej, po otrzymaniu środków finansowych na ten cel. Jest to typowy element zakresu działania samorządu terytorialnego, bowiem ze względów racjonalnych wykonywanie zadań rządowych powierza się gminie bliskiej mieszkańcom wspólnoty.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze w 2023 r. realizowane były w środowiskach domowych dla 11 osób (8 osób dorosłych, 3 dzieci).

Tabela Nr 3. Realizacja usług specjalistycznych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w latach 2021-2023.

ROK	Ilość godzin usługi	Ilość osób objętych pomocą	Koszt usług w zł
2023	3.886	11	212.260,00
2022	4.260	8	169.760,00
2021	3.452	8	103.560,00

1.2 WIELOLETNI PROGRAM „POSILEK W SZKOLE I W DOMU”

Gmina realizuje wieloletni rządowy program „Posiłek w szkole i w domu” na podstawie Uchwały Nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 oraz Uchwały Nr 264 Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2022 r. zmieniającą uchwałę w sprawie

ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023.

W 2023 roku na realizację tego programu wydatkowano 1.252.831,60 zł, w tym środki z budżetu gminy 250.566,32 zł. Dożywianie jest realizowane w formie gorącego posiłku w przedszkolach, żłobku i szkołach oraz w formie pieniężnej - zasiłku celowego.

Tabela Nr 4. Realizacja programu „Posiłek w szkole i w domu” w latach 2021-2023 roku

Wyszczególnienie	2021	2022	2023
Liczba osób objętych programem:	1.158	1.018	1.092
w tym liczba osób korzystających z posiłku	371	418	451
w tym liczba osób korzystających z zasiłku celowego	972	731	778
w tym liczba osób korzystających ze świadczenia rzeczowego	1	0	0
KOSZT PROGRAMU OGÓLEM (w zł)	946.204,00	1.032.454,00	1.252.831,60
w tym budżet gminy	186.582,00	213.654,00	250.566,32

1.3 ZASIŁEK STAŁY

Zasiłek stały przysługuje pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej lub osobie pozostającej w rodzinie, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeśli jej dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie jest niższy od kryterium dochodowego. Za osobę otrzymującą zasiłek stały opłaca się składki na ubezpieczenie zdrowotne.

Tabela nr 5. Realizacja zasiłków stałych w latach 2021-2023.

Wyszczególnienie	2021	2022	2023
Liczba osób, którym przyznano świadczenie	102	94	97
Liczba osób w rodzinie	121	106	109
Kwota świadczeń w zł	579.315,00	617.880,00	610.898,00

1.4 ZASIŁEK OKRESOWY

Zasiłek okresowy przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego. Ustawa o pomocy społecznej szczegółowo określa wysokość zasiłków okresowych. Kwota zasiłku okresowego stanowi różnicę między kryterium dochodowym, a posiadany dochodem z tym, że zasiłek nie może być niższy od 50 % tej różnicy, jednak nie mniejszy niż 20,00 zł. Gmina otrzymuje dotację celową tego zadania z budżetu państwa.

Tabela Nr 6. Realizacja zasiłków okresowych w latach 2021-2023.

Wyszczególnienie	2021	2022	2023
Liczba osób, którym przyznano świadczenie	594	515	476
Liczba osób w rodzinie	1201	1021	903
Kwota świadczeń (w zł)	1.915.621,00	1.826.747,00	1.625.137,00

Centrum Usług Społecznych w Łapach zrealizował wnioski w pełnym zakresie w wysokości ustalonej przepisami ustawy o pomocy społecznej.

1.5 USŁUGI OPIEKUŃCZE I POBYT W DOMACH POMOCY SPOŁECZNEJ

Osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób a jest jej pozbawiona, przysługuje pomoc w formie usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania. Zakres usług musi być dostosowany do indywidualnych potrzeb osoby, obejmuje pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Pomoc przyznawana jest nieodpłatnie osobom samotnym posiadającym dochód do 776,00zł netto, osoby w rodzinie do 600,00zł netto na osobę. Osoby o wyższym dochodzie ponoszą częściową odpłatność za usługi na podstawie Uchwały Nr XLII/499/22 Rady Miejskiej w Łapach z dnia 15 grudnia 2022 r. w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat jak również tryb ich pobierania. Ustalenie zakresu usług oraz odpłatności za ich świadczenie w formie decyzji administracyjnej jest zadaniem CUS. W 2023 r. z usług opiekuńczych skorzystało 45 osób.

Tabela Nr 7. Realizacja usług opiekuńczych w latach 2021-2023.

Wyszczególnienie	2021	2022	2023
Liczba osób, którym przyznano świadczenie	34	43	45
Liczba osób w rodzinie	36	47	50
Kwota świadczeń (w zł)	327.720,00	402.090,00	446.960,00

Tabela nr 8. Pobyt w domu pomocy społecznej w latach 2021-2023.

Wyszczególnienie	2021	2022	2023
Liczba osób, którym przyznano świadczenie	26	23	23
Liczba osób w rodzinie	31	24	23
Odpłatność gminy za pobyt w DPS (w zł)	823.844,00	933.685,00	1.123.584,00

Gmina Łapy w 2023 r. przystąpiła do realizacji Program „Opieka 75+” edycja 2023.

Program ma na celu zwiększenie dostępności usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych, dla osób w wieku 75 lat i więcej, które są osobami samotnymi, samotnie gospodarującymi, a także pozostają w rodzinie oraz mieszkają na terenach gmin do 60 tys. mieszkańców.

W ramach Programu wsparcia finansowego dla gmin udziela się na podstawie art. 115 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, przy czym wysokość dotacji celowej z budżetu państwa nie może przekroczyć 60% kosztów realizacji zadania.

Środki finansowe z Programu mogą być przeznaczone na:

- 1) dofinansowanie do usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób, którym przedmiotowe usługi były świadczone w ramach programu i będą kontynuowane w roku 2023,
- 2) dofinansowanie do usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób, którym w roku 2022 te usługi nie były świadczone (osoby nowe),
- 3) dofinansowanie do zwiększenia liczby godzin usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób w wieku 75 lat i więcej.

W związku z udzieloną dotacją celową z budżetu państwa na dofinansowanie realizacji w 2023 roku zadania własnego gminy o charakterze obowiązkowym, tj. organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz usług sąsiedzkich, w ramach Programu „Opieka 75+” – edycja 2023:

- przyznano usługi opiekuńcze 28 mieszkańcom Gminy Łapy;
- na realizację Programu w 2023 r. Gminie Łapy przyznano środki finansowe w wysokości – 226.700,00 zł;

- na realizację Programu rzeczywiście wykorzystano środki finansowe w wysokości – 177.024,00 zł.

1.6 ZASIŁEK CELOWY

W celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej może być przyznany zasiłek celowy. Może on być przyznany w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego, wyrobów medycznych i leczenia, ogrzewania, w tym opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu. Potrzeby w tym zakresie są bardzo duże, jednak z uwagi na ograniczoną ilość środków i dużą liczbę osób ubiegających się o to świadczenie zasiłek celowy jest przyznawany w różnych wysokościach w zależności od sytuacji rodzin.

Tabela Nr 9. Zasiłek celowy, celowy specjalny, celowy zwrotny w latach 2021 – 2023.

Wyszczególnienie	2021	2022	2023
Liczba osób, którym przyznano świadczenie	457	387	435
Liczba osób w rodzinie	1008	793	816
Kwota świadczeń (w zł)	661.888,00	548.204,00	639.850,00

Tabela nr 10. Zasiłek celowy zdarzenie losowe w latach 2021 – 2023.

Wyszczególnienie	2021	2022	2023
Liczba osób, którym przyznano świadczenie	4	7	6
Liczba osób w rodzinie	4	15	15
Kwota świadczeń (w zł)	12.512,00	14.223,00	18.000,00

Tabela nr 11. Sprawienie pogrzebów latach 2021 – 2023.

Wyszczególnienie	2021	2022	2023
Liczba osób, którym przyznano świadczenie	3	4	0
Liczba osób w rodzinie	6	4	0
Kwota świadczeń (w zł)	9.930,00	10.252,00	0

1.7 PRACA SOCJALNA

Praca socjalna to działalność zawodowa mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie. Pracę socjalną świadczy osoba posiadające kwalifikacje pracownika socjalnego. Należy podkreślić szczególną rolę tego zawodu jako zawodu zaufania społecznego, pracownik socjalny ma dostęp do szczególnie chronionych danych osobowych. Udziela on pomocy w przewyżnianiu różnorodnych problemów ludzkich, co wymaga dużego zaangażowania oraz odpowiedzialności. Obok osób i rodzin praca socjalna kierowana jest do społeczności lokalnej. Podstawowe metody, którymi posługuje się pracownik socjalny to praca z indywidualnym przypadkiem. Wśród technik wykorzystuje się poradnictwo, mediację, informację, interwencje i wspomagane kontakty interpersonalne, w tym kontrakt socjalny. Należy przy tym zachować godność osoby i jej prawo do samostanowienia. Praca socjalna jest znaczącą formą świadczenia niepieniężnego udziela się jej bez względu na posiadany dochód. Bardzo ważnym zadaniem pracownika socjalnego w ramach pracy socjalnej jest współpraca z innymi specjalistami, organizacjami pozarządowymi, instytucjami w celu przeciwdziałania i ograniczania patologii i wykluczeniu społecznemu. Jednym z wielu celów o podstawowym znaczeniu jest: ułatwianie włączania marginalizowanych, społecznie wykluczonych, słabych i zagrożonych grup ludzi do życia w społeczności lokalnej.

Bardzo istotnym narzędziem pracy socjalnej jest kontrakt socjalny. W kontrakcie socjalnym opracowuje się diagnozę osoby/rodziny oraz formułuje cele, które ma osiągnąć osoba/rodzina dla przewyżnienia trudnej sytuacji życiowej. Kontrakt socjalny to umowa z klientem polegająca na wspólnym uzgodnieniu celów i działań między pracownikiem socjalnym a klientem, na wyjaśnieniu i wspólnej negocjacji wyboru możliwych rozwiązań pożądanej zmiany w trudnej sytuacji oraz określeniu na jej podstawie form i czasu realizacji kontraktu. Kontrakt jest narzędziem pozwalającym na zmobilizowanie osoby lub rodziny zainteresowanej rozwiązaniem własnych problemów, umożliwia dokonanie oceny osiągniętych celów operacyjnych i uzyskanych efektów. Narzędzie to, daje podstawę do ograniczenia bądź odmówienia pomocy klientowi skupionemu jedynie na eskalowaniu roszczeń, a nie rozwiązywaniu swoich problemów życiowych.

Tabela nr 12. Realizacja pracy socjalnej w latach 2021-2023.

Wyszczególnienie	2021	2022	2023
Liczba rodzin	833	668	721
Liczba osób w rodzinie	1764	1364	1409

W 2023 r. realizowano 54 kontrakty socjalne. Ocena realizacji zadań wykonywanych przez osobę/rodzinę była dokonywana w trakcie i po zakończeniu kontraktu lub projektu socjalnego. Pracownicy socjalni podkreślają, że jednym z istotniejszych elementów kontraktu socjalnego było podniesienie samooceny osoby/rodziny, ponieważ to osoba/rodzina musi dostrzec i ocenić zmiany, które nastąpiły w ich życiu. W ramach kontraktu socjalnego pracownicy socjalni podejmowali działania w obecności klienta i rodziny. Planowane działania

były adekwatne do możliwości osoby/rodziny i pracowników socjalnych. W pierwszej kolejności realizowane były cele priorytetowe – najpilniejsze i najważniejsze uwzględniające indywidualne możliwości i poziom motywacji osoby/rodziny. Zobowiązania podejmowane przez pracowników socjalnych w zakresie proponowanych form pomocy i pracy socjalnej dotyczyły takich zagadnień, których osoba/rodzina nie jest w stanie samodzielnie rozwiązać. Były to działania skierowane na zbieranie i udostępnianie informacji oraz pomoc w rozwiązywaniu problemów.

Praca socjalna jest realizowana przez:

- poradnictwo rozumiane jako udzielanie porad, wskazówek informacji dotyczących problemu osoby zwracającej się o pomoc do pracownika socjalnego,
- informowanie rozumiane jako przekazywanie przez pracownika socjalnego osobie zainteresowanej użytecznych informacji o zasadach, kryteriach i możliwościach uzyskania pomocy w różnych jej postaciach,
- interwencja mająca na celu przyspieszenie załatwienia określonej sprawy, nadania jej biegu pomyślnego dla osoby, na rzecz, której pracownik socjalny podejmuje interwencję.

Najczęściej podejmowane działania przez pracowników socjalnych to:

- wskazywanie i uruchamianie własnych możliwości osoby/rodziny w zakresie rozwiązywania trudnej sytuacji życiowej,
- motywowanie do podjęcia określonych działań (np. poszukiwanie pracy),
- motywowanie do podjęcia leczenia, terapii (np. w przypadku uzależnień),
- wzmocnienie starań klienta oraz interwencje (rozłożenie na raty zaległości czynszowych),
- aktywizowanie zawodowe, przekazywanie wiedzy na temat poszukiwania pracy,
- umożliwienie kontaktu ze specjalistą (np. kierowanie do ośrodka wsparcia socjalnego),
- kontakt z rodziną zamieszkałą oddzielnie (np. negocjowanie, co do form pomocy materialnej i niematerialnej) poszukiwanie wsparcia dla rodziny w środowisku (np. organizowanie pomocy sąsiedzkiej),
- interwencje w środowisku (np. zgłoszenia dotyczące przemocy w rodzinie, konfliktów, zdarzeń losowych),
- wystąpienia z wnioskami i pismami do instytucji, pomoc w redagowaniu pism (np. pozwu o ustalenie alimentów, wydania wyroków).

1.8 GMINNY PROGRAM OSŁONOWY W ZAKRESIE ZMNIEJSZENIA WYDATKÓW PONIESIONYCH NA LEKI PRZEZ MIESZKAŃCÓW GMINY ŁAPY

Centrum Usług Społecznych w Łapach realizuje GMINNY PROGRAM OSŁONOWY W ZAKRESIE ZMNIEJSZENIA WYDATKÓW PONIESIONYCH NA LEKI PRZEZ MIESZKAŃCÓW GMINY ŁAPY przyjęty Uchwałą Nr XXX/242/20 Rady Miejskiej w Łapach z dnia 18 grudnia 2020 r. zmienionej Uchwałą Nr LVIII/469/22 Rady Miejskiej

w Łapach z dnia 26 sierpnia 2022 r. w sprawie zmiany Uchwały Nr XXX/242/20 Rady Miejskiej w Łapach z dnia 18 grudnia 2020 r. w sprawie przyjęcia gminnego programu osłonowego w zakresie zmniejszenia wydatków poniesionych na leki przez mieszkańców Gminy Łapy na lata 2021-2023 (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2022 r. poz. 3786).

Celem programu jest pomoc finansowa adresowana do osób przewlekle chorych, osób niepełnosprawnych, osób znajdujących się w trudnej sytuacji bytowej i ponoszących wydatki na zakup leków zleconych przez lekarza, będących mieszkańcami Gminy Łapy.

Pomoc finansowa w zakresie zmniejszenia wydatków poniesionych na leki jest udzielana ze środków własnych budżetu gminy w ramach zadań własnych na podstawie art. 17 ust. 2 pkt. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

Pomoc finansowa w zakresie zmniejszenia poniesionych wydatków na leki przysługuje, jeżeli:

- 1) miesięczne wydatki na zakup leków zleconych przez lekarza osobom uprawnionym w miesiącu poprzedzającym złożenie wniosku przekroczyły kwotę 30 zł.
- 2) dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie nie przekracza 200% kryterium dochodowego określonych odpowiednio zgodnie z art. 8 ust. 1 pkt. 1 i 2 ustawy.

Pomoc finansowa w zakresie zmniejszenia wydatków poniesionych na zakup leków zleconych przez lekarza (pierwszego kontaktu lub specjalistę) jest przyznawana w wysokości wydatków poniesionych na ten cel przez osobę uprawnioną lub uprawnionego członka rodziny w miesiącu poprzedzającym złożenie wniosku, jednak łącznie nie może być wyższa od kwoty:

- 1) 30% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie w przypadku 1 osoby uprawnionej,
- 2) 40% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie w przypadku 2 osób uprawnionych,
- 3) 60% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie w przypadku 3 i większej liczby osób uprawnionych.

Tabela nr 13: Realizacja Gminnego Programu Osłonowego w zakresie zmniejszenia wydatków poniesionych na leki przez mieszkańców Gminy Łapy w latach 2021-2023

WYSZCZEGÓLNIENIE	2021	2022	2023
Liczba osób korzystających z programu	102	97	62
Wartość wypłaconych świadczeń w ramach programu	81.953,97	91.214,93	11.688,93

2. USŁUGI SPOŁECZNE

Usługi społeczne pełnią rolę zapobiegawczą i integrują społecznie wszystkich członków populacji, niezależnie od ich stanu posiadania i dochodów, przyczyniają się do zwalczania dyskryminacji, zapewnienia równości płci. Tworzą pole do poprawy jakości życia i tworzenia równych szans dla wszystkich, zwiększając tym samym zdolność jednostek do pełnego uczestnictwa w życiu społecznym. Realizacja usług społecznych powinna cechować się wszechstronnością, personalizacją w zaspokajaniu potrzeb usługobiorców oraz równością dostępu. Przyczyniają się do pobudzenia postaw obywatelskich, integracji społecznej, spójności społecznej wspólnot lokalnych oraz solidarności międzypokoleniowej. Służą zaspokajaniu indywidualnych potrzeb jednostek i rodzin, choć ich jakość i dostępność ma wpływ na funkcjonowanie szerszych zbiorowości i grup.

W związku z przekształceniem się Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łapach w Centrum Usług Społecznych w Łapach na podstawie Uchwały Rady Miejskiej nr XLI/312/21 z dnia 25.06.2021 r. rozszerzył się katalog usług społecznych świadczonych przez CUS. Katalog ten został przedstawiony w Programie Usług Społecznych, który został przyjęty Uchwałą nr XLI/314/21 Rady Miejskiej w Łapach z dnia 25 czerwca 2021 r. Centrum Usług Społecznych wprowadziło 5 nowych usług: Centrum Aktywności Społecznej, Punkt Poradnictwa Specjalistycznego, Akademia Lidera Lokalnego, Klub Wolontariusza oraz Mieszkanie Chronione/ treningowe wspomagane. Utworzenie CUS w Łapach i realizacja usług społecznych możliwe było dzięki przystąpieniu gminy Łapy do projektu, pt. „Centrum Usług Społecznych w Łapach” współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, Osi priorytetowej: II. Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, Działania: 2.8 Rozwój usług społecznych świadczonych w środowisku lokalnym. Uchwałą Rady Miejskiej w Łapach Nr LXXI/563/23 z dnia 25.08.2023 r. wprowadzono zmiany do uchwały nr XLI/314/21 Rady Miejskiej w Łapach z dnia 25 czerwca 2021 r., w której wprowadzono nową usługę społeczną tj. Wypożyczalnię sprzętu rehabilitacyjnego i usprawniającego.

Usługi społeczne realizowane w ramach projektu „Centrum Usług Społecznych w Łapach” przyznawane były na wniosek osoby zainteresowanej lub jej przedstawiciela ustawowego. Zakwalifikowanie do usług poprzedzone było przeprowadzeniem przez koordynatora indywidualnych planów usług społecznych, w porozumieniu z wnioskodawcą, rozpoznania indywidualnych potrzeb, które obejmowało rozmowę z wnioskodawcą mającą na celu przedstawienie przez wnioskodawcę potrzeb w zakresie usług społecznych, ustalenie rodzaju usług społecznych, z których skorzysta osoba zainteresowana, oraz form i trybu korzystania z tych usług, ocenę zasadności i możliwości udzielenia osobie zainteresowanej usług społecznych objętych wnioskiem. Na podstawie rozpoznania indywidualnych potrzeb koordynator indywidualnych planów usług społecznych, w uzgodnieniu z wnioskodawcą, opracował indywidualny plan usług społecznych (IPUS), wskazujący usługi społeczne odpowiadające na potrzeby osoby zainteresowanej. Indywidualny plan usług społecznych opracowywany był w przypadku potrzeby koordynacji usług społecznych określonych w programie lub programach usług społecznych, które miały być udzielane osobie zainteresowanej w okresie nie krótszym niż 3 miesiące. Indywidualny plan usług społecznych

zawierał w szczególności wskazanie usług społecznych, określonych w programie lub programach usług społecznych, odpowiadających na potrzeby osoby zainteresowanej, sposób realizacji indywidualnego planu usług społecznych, w szczególności wskazanie harmonogramu realizacji usług społecznych, podmiotów wykonujących te usługi oraz miejsca ich wykonywania. Indywidualny plan usług społecznych opracowywany był w terminie nie dłuższym niż 30 dni od dnia wystąpienia z wnioskiem przez osobę zainteresowaną na okres niezbędny do realizacji usług społecznych wynikających z rozpoznania indywidualnych potrzeb jednak nie dłużej jednak niż na rok.

W okresie od 01.01.2023 r. do 31.12.2023 r. zostało opracowanych 364 indywidualnych planów usług społecznych. Poniżej przedstawiono usługi społeczne realizowane na terenie Gminy Łapy w 2023 roku.

2.1 CENTRUM AKTYWNOŚCI SPOŁECZNEJ (CAS)

Centrum Aktywności Społecznej czynne było 5 dni w tygodniu przez min. 8 godz. dziennie. Pomieszczenia Centrum Aktywności Społecznej były udostępnione dla wszystkich mieszkańców, dla realizacji działań edukacyjno-integracyjnych, aktywizacji, spotkań sąsiedzkich, spotkań obywatelskich i innych. Kadra CAS była także zapleczem doradczo-konsultacyjnym, oraz organizatorem stałych form edukacyjnych, integracyjnych i animacyjnych osób i grup wymagających wsparcia.

W ramach działalności CAS prowadzone były warsztaty, konferencje, dyskusje i pogadanki, na tematy związane z polityką prorodzinną, wspieraniem rodziny, pomocą społeczną, profilaktyką zdrowotną, wspieraniem osób niepełnosprawnych, edukacją publiczną, pobudzaniem aktywności obywatelskiej itp.

Zostały zrealizowane m.in. takie działania jak: pilates, gra w flagi dla dzieci, zabawy starszych pokoleń, hipoterapia, sensoplastyka, warsztaty jak rozmawiać z mediami i występować publicznie, piknik dla dzieci, zumba dla dorosłych, zajęcia Kravmagi, „Łap planszówki –

spotkania z grami bez prądu w Łapach”, szkoła dla rodziców, gry terenowe, eksperymenty, warsztaty kulinarne z MasterChefem, kabaret dla seniorów, turniej FIFA 2023, warsztaty teatralne, warsztaty dla rodziców nastolatków, warsztaty dla przyszłych rodziców, warsztaty „Dziecko z nadpobudliwością psychoruchową”, półkolonie zimowe i letnie dla dzieci.

Ponadto zrealizowano także:

- Warsztaty metodą Feldenkraisa – metoda edukacyjna, w której poprzez ćwiczenia uzyskuje się świadomość własnego ciała, jego możliwości i ograniczenia oraz wypracowuje się optymalny dla siebie sposób poruszania się, w tej metodzie uwaga skierowana jest na zasoby ciała a nie jego niedomagania.

- Wykłady dla rodziców uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych, realizowane przez specjalistów z Ośrodka Profilaktyki i Terapii dla Młodzieży i Dorosłych ETAP i policjantów z Komisariatu Policji w Łapach przed wywiadówkami szkolnymi: „Jak zapobiegać zachowaniom ryzykownym podejmowanym przez dzieci i młodzież?”. Celem wykładów było dostarczenie rodzicom wiedzy na temat przyczyn zachowań ryzykownych, sposobów zapobiegania tym zachowaniom oraz umiejętności pomocy dziecku eksperymentującemu ze środkami psychoaktywnymi oraz przedstawienie założeń Programu „Fred goes net”.

- Zajęcia informacyjno – edukacyjne dla uczniów szkół podstawowych (klasy 7 i 8) i ponadpodstawowych: „Uzależnienie – jak można go uniknąć” prowadzone przez specjalistów z Ośrodka Profilaktyki i Terapii dla Młodzieży i Dorosłych ETAP i policjantów z Komisariatu Policji w Łapach. Uczniowie zgromadzili wiedzę z zakresu przyczyn sięgania po środki psychoaktywne, mechanizmów, rodzajów i faz uzależnienia, skutków zażywania środków psychoaktywnych i form pomocy. Kształcili umiejętności komunikacji, wyrażania własnego zdania, współpracy, współdziałania. Zajęcia obejmują także tematykę związaną z cyberprzemocą oraz wprowadzenie do Programu „Fred goes net”. Zajęcia miały formę wykładowo-warsztatową, prowadzone metodami aktywnymi („burza mózgów”, scenki, praca w grupach, parach, mini-debata, pantomima).

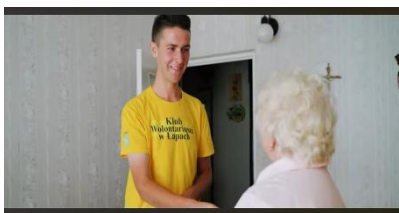
- Program wczesnej interwencji „Fred goes net” rekomendowany z listy programów Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii. Odbiorcami programu były osoby młode, które eksperymentują z alkoholem, narkotykami i innymi substancjami psychoaktywnymi.

Liczba uczniów objętych wsparciem profilaktycznym - 802.

2.2 KLUB WOLONTARIUSZA

Klub Wolontariusza jest pośrednikiem między osobami, instytucjami potrzebującymi wsparcia oraz osobami chcącymi z potrzeby serca pomagać innym. Zakres zadań i czas pracy każdego wolontariusza jest ustalony indywidualnie w zależności od jego możliwości

czasowych, umiejętności i potrzeb osób. W roku 2023 było 40 aktywnych wolontariuszy. Instytucja wolontariatu kojarzona jest zazwyczaj z osobami młodymi, jednak w naszych szeregach są również seniorzy, którzy tworzą bardzo liczną grupę zmotywowanych i chętnych do pomocy osób.

Koncentrujemy się na pomocy osobom samotnym, w podeszłym wieku, osobom z niepełnosprawnością, w roku 2023 z pomocy naszych wolontariuszy korzystało 36 osób, widzimy duże zainteresowanie taką pomocą przez seniorów w Gminie Łapy. W ramach Klubu Wolontariusza został uruchomiony Bank Czasu, w którym było 11 aktywnych osób.

W roku 2023 wolontariusze wzięli udział w wielu działaniach, spotkaniach, w zajęciach rękodzielniczych oraz kulinarnych. Takich spotkań odbyło się około 27. W trakcie spotkań wolontariusze mieli możliwość poszerzenia swoich umiejętności poprzez udział w różnorodnych aktywnościach, takich jak zajęcia rękodzielnicze oraz kulinarne, co przyczyniło się do ich wszechstronnego rozwoju osobistego i zawodowego. Wolontariusze promowali swoją działalność w przedszkolach oraz w szkołach między innymi w takich jak: Przedszkole nr 1 z Oddziałami Integracyjnymi, Przedszkole nr 2 Promujące Zdrowie, Szkoła Podstawowa nr 2 im. Mikołaja Kopernika w Łapach, Szkoła Podstawowa im. Jana III Sobieskiego w Płonce Kościelnej, Katolicka Szkoła Podstawowa im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Łapach.

Wolontariusze skorzystali z bezpłatnych lekcji języka francuskiego, które prowadził nasz doświadczony, wolontariusz - Pan Wiktor Warpechowski. Podczas organizowanych spotkań plenerowych wolontariusze doskonalili swoje umiejętności poprzez angażowanie się w animację najmłodszych mieszkańców Gminy Łapy. Przeprowadzono wiele tego typu wydarzeń, oto niektóre z nich: „Łapskie sprzątanie”, „zŁap zdrowie”, „Bajkowy Dzień Dziecka”, podczas organizowanych wydarzeń, takich jak „Szansa na Start”, „Dzień Łap” oraz „Potańcówka pod Gwiazdami- Seniorada”, udzieliliśmy wsparcia osobom z niepełnosprawnościami oraz seniorom z gminy. Dodatkowo, podczas „Gali Wolontariatu” uhonorowaliśmy naszych wolontariuszy za ich zaangażowanie oraz udział w wielu inicjatywach.

2.3 AKADEMIA LIDERA LOKALNEGO (ALL)

Celem działania Akademii Lidera Lokalnego było pobudzenie aktywności obywatelskiej oraz wyposażenie lokalnych liderów w wiedzę i umiejętności nt. działań związanych z zaspakajaniem potrzeb mieszkańców Łap w szczególności osób starszych, niepełnosprawnych, rodzin, w tym dzieci i młodzieży, itp. Organizacja działalności Akademii Lidera miała na celu wyposażenie mieszkańców w wiedzę i umiejętności właściwego wspierania rodzin, w tym dzieci i młodzieży, osób starszych, osób z niepełnosprawnością, aby ich działania kierowane były w szczególności do tych grup. W Akademii Lidera Lokalnego udział wzięły osoby, które mają wewnętrzną potrzebę rozwoju oraz wizję działania we współpracy z innymi na rzecz pozytywnych zmian społecznych. Działania ALL ukierunkowane były na przygotowanie kobiet i mężczyzn do bycia autentycznym liderem społecznym w środowisku lokalnym oraz promowanie partycypacji społecznej. W ramach ALL zostały zrealizowane cykle warsztatów m.in. na temat: jak napisać dobry projekt, techniki angażowania mieszkańców do działania, jak angażować społeczność społeczną, trening interpersonalny, partycypacja społeczna w rewitalizacji – rola lokalnych liderów, inicjatywa lokalna jak napisać dobry projekt, service design usług społecznych – budowanie wizerunku organizacji z uwzględnieniem nowoczesnych metod marketingowych, lider/liderka – inicjatorzy zmian lokalnych, jak prowadzić skuteczne negocjacje, autoprezentacja i publiczne wystąpienia, asertywność czyli komunikacja na wyższym poziomie.

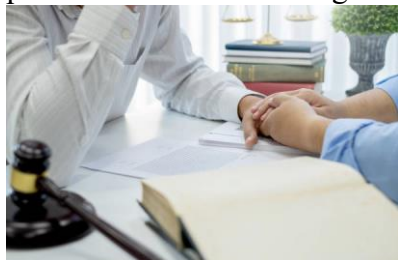
Ponadto ramach ALL grupy nieformalne mogły ubiegać się o mini granty na realizację inicjatywy lokalnej w wysokości od 1000,00 zł do 3000,00 zł. Zostały zrealizowane takie inicjatywy jak: potańcówka sąsiedzka z Łapach – Szolajdach, kreatywny sposób na nudę, gramy dla środowisk, (Nie)pełnosprawni bohaterowie codzienności, tradycje wyciągnięte z szafy – piknik sąsiedzki w Korczakach, festyn rodzinny SP nr 1, aktywne wakacje w Uhowie, festyn rodzinny z okazji dnia dziecka, integracja międzypokoleniowa mieszkańców wsi Płonka Kościelna, razem uczymy się, razem bawimy – piknik w SP nr 2, śladami żołnierzy oddziału kpt. Kazimierza Kamińskiego „Huzara”, Koń mój przyjaciel- integracja międzypokoleniowa z elementami edukacji historycznej o tradycjach ułańskich, krok po kroku do integracji społecznej osób z Ukrainy, piknik rodzinny w Jedyneźce, rodzina to siła- międzypokoleniowy dzień rodziny, międzypokoleniowe warsztaty tworzenia ozdób bożonarodzeniowych, mikołajkowy turniej Petrusa, co przetrwało z naszych tradycji czyli jak bawili się nasi dziadkowie, zdrowe dziecko – szczęśliwa mama, świąteczne zamieszanie, jedz zdrowo a czas spędzaj na sportowo, wioska Świętego Mikołaja w naszej społeczności, coś dla ciała coś dla ducha – spotkanie integracyjne na mam.

Liczba osób objętych usługą w ramach działalności ALL około 400 osób.

2.4 PUNKT PORADNICTWA SPECJALISTYCZNEGO (PPS)

Celem usługi było zapewnienie mieszkańcom gminy, którzy mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych korzystania z bezpłatnej, profesjonalnej pomocy w postaci specjalistycznego poradnictwa. W punkcie poradnictwa świadczone głównie poradnictwo psychologiczne oraz terapię uzależnień.

Zakres poradnictwa ustalany był indywidualnie dla każdej osoby, która do CUS w Łapach zgłaszała swoje trudności i potrzeby.

W ramach PPS mieszkańcy gminy Łapy skorzystali z usług mobilnych przychodni, m.in. spirobus, kardiobus, dermobus, trychobus, osteobus. W 2023r. z Punktu poradnictwa specjalistycznego skorzystało 276 osób.

2.5 MIESZKANIE TRENINGOWE WSPOMAGANE

Celem uruchomienia usługi mieszkań treningowych i wspomaganych było przygotowanie osób do samodzielnego funkcjonowania w środowisku oraz integracja ze społecznością lokalną.

W mieszkaniu treningowym/ wspomaganim zapewnione zostały usługi bytowe oraz nauka, rozwijanie lub utrwalanie samodzielności, sprawności w zakresie samoobsługi, pełnienia ról społecznych w integracji ze społecznością lokalną, w celu umożliwienia prowadzenia samodzielnego życia.

Mieszkanie treningowe/wspomagane przysługuje osobie pełnoletniej, która ze względu na trudną sytuację życiową, wiek, niepełnosprawność lub chorobę potrzebuje wsparcia w funkcjonowaniu w codziennym życiu, ale nie wymaga usług w zakresie świadczonej przez jednostkę całodobowej opieki. Z usługi mogą skorzystać w szczególności osoby z zaburzeniami psychicznymi, osoby opuszczającej pieczę zastępczą w rozumieniu przepisów o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, młodzieżowy ośrodek wychowawczy, zakład dla nieletnich. W 2023 r. z usługi skorzystało 8 osób.

2.6 USŁUGA INDYWIDUALNEGO TRANSPORTU OSÓB O OGRANICZONEJ MOBILNOŚCI DOOR-TO-DOOR

W Gminie Łapy realizowana jest usługa transportu indywidualnego „door-to-door” na rzecz osób potrzebujących wsparcia w zakresie mobilności. Usługa realizowana jest w ramach trwałości projektu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych pn. „Usługi indywidualnego transportu door-to-door oraz poprawa dostępności architektonicznej wielorodzinnych budynków mieszkalnych”.

Jest to bezpłatna usługa transportowa door-to-door kierowana do mieszkańców Gminy Łapy, którzy:

- a) ukończyli 18 rok życia i mają trudności w samodzielnym przemieszczaniu się np. ze względu na ograniczoną sprawność (w tym poruszające się na wózkach inwalidzkich, o kulach, niewidome, słabo widzące i itp.)
- b) posiadają orzeczenie o stopniu niepełnosprawności,
- c) lub nieposiadające takiego orzeczenia (w szczególności osoby mające trudności w poruszaniu się) oraz ze względu na wiek i stan zdrowia.

Usługa indywidualnego transportu osoby z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności, obejmuje pomoc w wydostaniu się z mieszkania lub innego miejsca, przejazd i pomoc w dotarciu do miejsca docelowego. Podczas przewozu możliwa jest obecność opiekuna osoby z niepełnosprawnością. Osoba niewidoma może skorzystać z przejazdu wspólnie z psem – przewodnikiem.

W 2023 r. z usługi door-to-door skorzystało 131 użytkowników, w tym 88 osoby potrzebujące asystenta.

2.7 WYPOŻYCZALNIA SPRZĘTU REHABILITACYJNEGO

Celem świadczenia tej usługi było wsparcie mieszkańców Gminy Łapy w zakresie najbardziej potrzebnego sprzętu rehabilitacyjnego. Często po opuszczeniu placówki medycznej osoba w krótkim czasie nie jest w stanie zorganizować/ kupić niezbędnego sprzętu np. wózka inwalidzkiego, łóżka specjalistycznego.

Dzięki stworzeniu wypożyczalni mieszkańcy mają łatwiejszy dostęp do specjalistycznego sprzętu, który potrzebuje także w przypadku np. okresowego uszkodzenia narządów ruchu, np. złamanie nogi, gdzie ograniczone poruszanie występuje okresowo i nie warto inwestować w sprzęt, np. kula czy wózek inwalidzki.

Z usługi skorzystało 16 osób (usługa uruchomiona w październiku 2023 r.).

Wypożyczalnia w swojej ofercie posiada następujący sprzęt:

- Kule łokciowe (5 szt.)
- Laska trójnóg (4 szt.)
- Laska czwórnóg (2 szt.)
- Chodzik rehabilitacyjny z podnóżkiem (4 szt.)
- Podnośnik pacjenta (2 szt.)
- Koncentrator tlenu z czujnikiem stężenia tlenu (3 szt.)
- Balkonik ułatwiający chodzenie - na 2 kółkach (3 szt.)
- Balkonik ułatwiający chodzenie i wstawanie bez kółek (3 szt.)
- Rotor rehabilitacyjny kończyn górnych i dolnych (2 szt.)
- Wózek inwalidzki dla dzieci (2 szt.)
- Wózek inwalidzki dla dzieci z podpórką na głowę (1 szt.)
- Łóżko pielęgnacyjno- rehabilitacyjne z uchwytem do podciągania (8 szt.)
- Stojak do kroplówki na kółkach (6 szt.)
- Ławka obrotowa na wannę (2 szt.)
- Schodołaz gaśnicowy (1 szt.)
- Materac przeciwodleżynowy (20 szt.)
- Uchwyt do łóżka na wysięgniku (1 szt.)
- Wózek inwalidzki dla osoby dorosłej (4 szt.)
- Wózek inwalidzki dla dorosłych z podpórką na głowę (1 szt.)

2.8 OPIEKA WYTCHNIENIOWA

Opieka wytchnieniowa miała za zadanie odciążenie członków rodzin oraz opiekunów osób niepełnosprawnych poprzez wsparcie ich w codziennych obowiązkach lub zapewnienie czasowego zastępstwa. Dzięki temu wsparciu osoby zaangażowane na co dzień w sprawowanie opieki mogły dysponować czasem, który mogły przeznaczyć na odpoczynek i regenerację, jak również na załatwienie niezbędnych spraw.

Wsparciem w ramach programu „Opieka wytchnieniowa” w 2023 r. na terenie gminy Łapy objętych zostało 10 uczestników: 2 rodziców/opiekunów dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności, 8 rodziców /opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad osobami posiadającymi orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczenie traktowane na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.

2.9 ASYSTENT OSOBISTY OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNEJ

Usługa asystencji osobistej to forma ogólnodostępnego wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym skierowana do osób z niepełnosprawnością. Usługi asystencji osobistej polegają na pomocy asystenta w wykonywaniu przez uczestnika czynności dnia codziennego, wyjściu, powrocie lub dojazdach uczestnikiem w wybrane przez uczestnika miejsca, załatwianiu przez uczestnika spraw urzędowych, korzystaniu przez uczestnika z dóbr kultury (np. muzeum, teatr, kino, galeria sztuki, wystawa), zaprowadzaniu i odebraniu dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności do placówki oświatowej.

Wsparciem asystentów osobistych osoby niepełnosprawnej w 2023 r. objętych zostało 52 mieszkańców Gminy Łapy.

3. ORGANIZOWANIE SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ

Organizator społeczności lokalnej to stanowisko pracy w strukturze Centrum Usług Społecznych w Łapach. Organizowanie społeczności lokalnej (OSL) jest sprawdzoną metodyką pracy środowiskowej, rozwijaną w Polsce już od około dwóch dekad. Zadaniem organizatora społeczności lokalnej jest wzmacnianie potencjału gminnej wspólnoty samorządowej w zakresie działań o charakterze wolontariackim, samopomocowym i sąsiedzkim jako form wsparcia społecznego uzupełniającego usługi społeczne świadczone na rzecz mieszkańców przez specjalistów: pracowników socjalnych, psychoterapeutów, pedagogów społecznych, asystentów rodziny, asystentów osób niepełnosprawnych i przedstawicieli innych profesji i zawodów pomocowych.

W ramach OSL okresie od 01 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2023 r. podjęto m.in. następujące działania:

1. Opracowanie narzędzi do zbadania potrzeb i potencjałów mieszkańców w gminie Łapy – zbieranie niezbędnych informacji do aktualizacji Planu Organizowania Społeczności Lokalnej w gminie Łapy w 2023 r.
2. Współpraca z Partnerami z Gminy Łapy w ramach Partnerskiego Zespołu Koordynacji Służb.
3. Przygotowanie narzędzi badawczych do diagnozy zapotrzebowania na wypożyczalnię sprzętu rehabilitacyjnego w gminie Łapy.
4. Aktualizacja oraz realizacja Planu Organizowania Społeczności Lokalnej w roku 2023.
5. Spotkania i rozmowy z mentorem w CAS w celu przedstawienia rekomendacji płynących z ankiety potrzeb i potencjałów dotyczących możliwości organizacji różnego rodzaju działań skierowanych do mieszkańców, tzw. „Zatorza” w Łapach.
6. Współpraca z animatorami w sprawie zorganizowania atrakcji podczas zaplanowanych działań w ramach OSL.

7. Tworzenie planów organizacyjnych dotyczących animacji w sołectwach gminy Łapy: Łap Szolałd, Uhowa, Bokin, Płonki Kościelnej i Łupianki Starej, ale również do mieszkańców sołectw ościennych.
8. Pozyskanie partnerów do realizacji wydarzeń lokalnych w gminie Łapy zaplanowanych w kolejnych kwartałach roku oraz zacieśnienia współpracy w ramach już istniejących partnerstw.
9. Prezentacja i upowszechnienie działań OSŁ wśród uczestników wizyty studyjnej – przedstawicieli jednostek pomocy społecznej w województwa podlaskiego w ramach projektu partnerskiego "Liderzy kooperacji".
10. Prowadzenie na bieżąco rozeznania: potrzeb w zakresie działań wspierających oraz potencjału w zakresie działań wspierających wspólnot samorządowych.
11. Organizacja takich wydarzeń jak:
 - a) Festyn Rodzinny z Łap zdrowie 21.05.2023 r
 - b) Piknik Sąsiedzki w dniu 26.05.2023 r.
 - c) Piknik Sąsiedzki w dniu 19.06.2023 r.
 - d) Piknik Sąsiedzki w dniu 03.07.2023 r.
 - e) Potańcówki Pod Gwiazdami „Seniorady” w dniu 27.07.2023 r.
 - f) Piknik Sąsiedzki w dniu 22.09.2023 r.
 - g) Rozmowy przy darach ogrodu – edycja II w dniu 28.09.2023 r.
 - h) Gala Wolontariatu w dniu 05.12.2023 r.

i) Mikołajki Miejskie w dniu 06.12.2023 r.

4. POMOC UKRAINIE

W gminie Łapy schronienie przed wojną znalazło ponad 200 osób z różnych stron Ukrainy. To głównie kobiety z dziećmi i osoby starsze. Dach nad głową i wsparcie zaoferowało im blisko 40 mieszkańców naszej gminy, którzy na dramat uchodźców zareagowali, otwierając nie tylko drzwi swoich domów, ale przede wszystkim serca.

Pomoc społeczna udzielona była obywatelom Ukrainy, którzy przebywają w Polsce legalnie, czyli którzy przybyli na terytorium Polski z terytorium Ukrainy w okresie od 24 lutego 2022 r. w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium tego państwa oraz deklarują zamiar pozostania w Polsce. Aby otrzymać pomoc obywatel Ukrainy musiał posiadać numer PESEL. Jeżeli świadczenie jest na dziecko, ono również musiało posiadać PESEL.

Jeśli obywatel Ukrainy legalnie przebywał w Polsce miał prawo do:

- jednorazowego świadczenia pieniężnego,
- świadczeń rodzinnych,

- świadczenia wychowawczego – jeżeli mieszkasz w Polsce z dzieckiem,
- świadczenia dobry start – jeżeli mieszkasz w Polsce z dzieckiem,
- rodzinnego kapitału opiekuńczego – jeżeli mieszkasz w Polsce z dzieckiem,
- dofinansowania obniżenia opłaty rodzica za pobyt dziecka w żłobku, klubie dziecięcym lub u dziennego opiekuna – jeżeli mieszkasz w Polsce z dzieckiem,
- świadczeń pieniężnych i niepieniężnych w ramach pomocy społecznej.

Tabela nr 14: Realizacja pomocy obywatelom Ukrainy narastająco od początku wojny.

L.p.	Rodzaj świadczenia	Ilość osób	Kwota świadczeń
1.	Jednorazowego świadczenia pieniężnego (300zł)	236	70.800,00
2.	Zasiłek z pomocy społecznej (okresowy, celowy i w naturze)	12	2.982,03
3.	Obiady dla dzieci w szkołach	50	20.548,00
4.	Świadczenia rodzinne	43	108.982,71
5.	Świadczenia pieniężne na zakwaterowanie i wyżywienie dla uchodźców z Ukrainy	156	521.440,00

5. ŚWIADCZENIA RODZINNE

Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych przewiduje dwa kryteria dochodowe i dokonuje podziału świadczeń rodzinnych.

Świadczeniami rodzinnymi są:

- zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego,
- świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy,
- jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka,
- świadczenie rodzicielskie.

Zasiłek rodzinny przysługuje, jeżeli dochód rodziny nie przekracza 674 zł na osobę lub 764 zł, gdy członkiem rodziny jest dziecko niepełnosprawne. Do zasiłku rodzinnego przysługują dodatki z tytułu:

- urodzenia dziecka,
- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego,
- samotnego wychowywania dziecka,
- wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej,
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego,
- rozpoczęcia roku szkolnego,
- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania.

Na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, prawo do świadczeń rodzinnych przysługuje:

- rodzicom, jednemu z rodziców albo opiekunowi prawnemu dziecka; – opiekunowi faktycznemu dziecka;

– osobie uczącej się.

Zasiłki rodzinne przysługują do ukończenia przez dziecko 18 roku życia lub nauki w szkole, jednak nie dłużej niż do ukończenia 21 roku życia, albo 24 roku życia, jeżeli kontynuuje naukę w szkole lub w szkole wyższej i legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności.

5.1 ZASIŁEK RODZINNY ORAZ DODATKI DO ZASIŁKU RODZINNEGO

Osobie otrzymującej zasiłek rodzinny mogą przysługiwać następujące dodatki:

- 1) Dodatek z tytułu **urodzenia dziecka** – wypłacany jednorazowo w wysokości 1000 zł,
- 2) Dodatek z tytułu **opieki nad dzieckiem** w okresie korzystania z urlopu wychowawczego w wysokości 400 zł miesięcznie,
- 3) Dodatek z tytułu **samotnego wychowywania dziecka**, dodatek przysługuje w wysokości 193,00 zł miesięcznie na dziecko, nie więcej jednak niż 386,00 zł na wszystkie dzieci, a w przypadku dziecka legitymującego się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności kwota dodatku wynosi 273 zł, nie więcej jednak niż 546 zł.
- 4) Dodatek z tytułu **wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej**, przysługuje w wysokości 95 zł miesięcznie na trzecie i na następne dzieci uprawnione do zasiłku rodzinnego,
- 5) Dodatek z tytułu **kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego**, dodatek przysługuje miesięcznie w wysokości 90 zł na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia; oraz 110 zł na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 24 roku życia,
- 6) Dodatek z tytułu **rozpoczęcia roku szkolnego**, dodatek przysługuje raz w roku, w wysokości 100 zł na dziecko,
- 7) Dodatek z tytułu **podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania** dodatek przysługuje przez 10 miesięcy w roku, w okresie pobierania nauki od września do czerwca następnego roku kalendarzowego tj. 69 zł miesięcznie na dojazdy do szkoły, 113 zł miesięcznie na zamieszkanie.

Tabela Nr 15. Realizacja zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami w latach 2021-2023 w zł.

Lp.	Wyszczególnienie	2021	2022	2023
I.	Zasiłki rodzinne	1.378.992,00	1.188.391,00	1.042.266,30
II.	Dodatki do zasiłków rodzinnych z tytułu:	639.258,00	571.326,00	549.301,96
1.	Urodzenia dziecka	55.000,00	45.000,00	32.153,14

2.	opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	88.794,00	68.829,00	75.743,28
3.	samotnego wychowywania dziecka	77.308,00	73.914,00	86.566,01
4.	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	69.360,00	64.754,00	62.556,08
5.	rozpoczęcia roku szkolnego	66.307,00	57.308,00	52.907,34
6.	podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	74.819,00	62.876,00	56.583,21
7.	Wychowanie dziecka w rodzinie wielodzietnej	207.670,00	19.8645,00	182.792,90
	Razem	2.018.250,00	1.759.717,00	1.591.568,26
8.	Jednorazowa zapomoga z tyt. urodzenia dziecka	126.000,00	123.000,00	83.000,00

Tabela nr 16. Informacja o rodzinach pobierających świadczenia w latach 2021-2023.

L.p.	Wyszczególnienie	2021	2022	2023
1.	Liczba rodzin pobierających świadczenia rodzinne	910	858	815

Tabela nr 17. Realizacja świadczeń rodzinnych na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2022r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

L.p.	Wyszczególnienie	Kwota świadczeń	
		2022	2023
1.	Zasiłek rodzinny	21.347,00	21.203,00
2.	Dodatki do zasiłku rodzinnego	1.630,00	3.605,00
3.	Zasiłek pielęgnacyjny	648,00	2.590,00
4.	Świadczenie pielęgnacyjne	2.119,00	29.496,00
5.	Świadczenie rodzicielskie	6.000,00	10.645,00

5.2 JEDNORAZOWA ZAPOMOGA Z TYTUŁU URODZENIA SIĘ DZIECKA.

Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych reguluje kwestie jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka tzw. „becikowe”, przysługującą, na każde żywo urodzone dziecko. O świadczenie może ubiegać się matka lub ojciec, opiekun

prawny albo opiekun faktyczny dziecka. Jednorazowego dodatku z tytułu urodzenia dziecka nie należy mylić z jednorazową zapomogą z tytułu urodzenia się dziecka, czyli tzw. becikowym. Wynosi ona 1000 zł, a kryterium dochodowe jest dużo wyższe: 1922 zł netto miesięcznie w przeliczeniu na osobę. Liczba osób w rodzinie musi uwzględniać noworodka. Wniosek o wypłatę zapomogi składa się w terminie 12 miesięcy, od dnia narodzin się dziecka, a w przypadku, gdy wniosek dot. dziecka objętego opieką prawną, opieką faktyczną albo dziecka przysposobionego – w terminie 12 miesięcy od dnia objęcia, którąś z w/w form albo przysposobienia dziecka nie później jednak niż do ukończenia przez dziecko 18 roku życia.

5.3 ŚWIADCZENIA OPIEKUŃCZE

Kolejną grupą świadczeń rodzinnych są świadczenia opiekuńcze:

1) **Zasiłek pielęgnacyjny** (przyznawane niezależnie od dochodu) - wypłacany jest do 16 roku życia, jeżeli dziecko legitymuje się orzeczeniem o niepełnosprawności. Natomiast powyżej 16 roku życia zasiłek pielęgnacyjny przysługuje osobie legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała przed 21 rokiem życia lub gdy legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności. Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje również osobie powyżej 75 roku życia, jeśli nie jest uprawniona do dodatku pielęgnacyjnego aktualnie zasiłek wynosi 215,84zł.

2) **Świadczenie pielęgnacyjne** (przyznawane niezależnie od dochodu) - w 2023 r. przyznawane było z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej matce albo ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka, osobie będącej rodziną zastępczą spokrewnioną w rozumieniu ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, innym osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy ciąży obowiązek alimentacyjny, z wyjątkiem osób o znacznym stopniu niepełnosprawności – jeżeli nie podejmowały lub rezygnowały z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

Od stycznia 2024r. świadczenie pielęgnacyjne obowiązuje na nowych zasadach. Mogą je otrzymać osoby, które sprawują opiekę nad osobami z niepełnosprawnościami w wieku do ukończenia 18. roku życia. Nie jest konieczna rezygnacja lub niepodejmowanie zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, rezygnacji przez opiekuna będącego rolnikiem, małżonkiem rolnika lub domownikiem rolnika z prowadzenia gospodarstwa rolnego bądź z pracy w gospodarstwie rolnym jako warunku otrzymywania przez opiekuna osoby niepełnosprawnej świadczenia pielęgnacyjnego. Świadczenie pielęgnacyjne na nowych, obowiązujących od 1 stycznia 2024 r. zasadach, przysługuje również, gdy opiekun dziecka w wieku do ukończenia 18 r. życia ma ustalone prawo do własnej emerytury lub renty lub innego świadczenia emerytalno-rentowego.

W 2023 r. wysokość świadczenia pielęgnacyjnego wynosiła 2458 zł miesięcznie, a od stycznia 2024 r. wysokość świadczenia pielęgnacyjnego wynosi 2988 zł miesięcznie.

3) **Specjalny zasiłek opiekuńczy** (przyznawany zależnie od spełnienia kryterium dochodowego) - w 2023r. przysługiwał osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy ciąży obowiązek alimentacyjny, a także małżonkom, jeżeli nie podejmowały zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej lub z niej rezygnowały w celu sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

Od 1 stycznia 2024r. uchylono przepisy dotyczące specjalnego zasiłku opiekuńczego. Oznacza to, że od tego dnia zasiłek ten nie będzie już przyznawany. Jedynie osoby, które na dzień 31 grudnia 2023 r. były uprawnione do pobierania tego świadczenia mogą je nadal pobierać na dotychczasowych zasadach.

Specjalny zasiłek opiekuńczy wynosi 620zł m-nie i przysługuje, jeżeli łączny dochód rodziny osoby sprawującej opiekę oraz rodziny osoby wymagającej opieki w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 764,00zł.

W przypadku, gdy łączny dochód rodziny osoby sprawującej opiekę oraz rodziny osoby wymagającej opieki w przeliczeniu na osobę przekracza kwotę uprawniającą daną osobę do specjalnego zasiłku opiekuńczego o kwotę niższą lub równą kwocie odpowiadającej najniższemu zasiłkowi rodzinnemu przysługującemu w okresie, na który jest ustalany, specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje, jeżeli przysługiwał w poprzednim okresie zasiłkowym. W przypadku przekroczenia dochodu w kolejnym roku kalendarzowym specjalny zasiłek opiekuńczy nie przysługuje.

Tabela Nr 18. Realizacja świadczeń opiekuńczych w latach 2021-2023 w zł.

Wyszczególnienie	2021	2022	2023
Zasiłki pielęgnacyjne	1.039.053,00	1.064.523,00	1.127.333,00
Świadczenia pielęgnacyjne	2.079.811,00	2.969.014,00	4.341.501,00
Specjalny zasiłek opiekuńczy	266.373,00	144.451,00	75.640,00
Razem	3.385.237,00	4.177.988,00	5.544.474,00

5.4 ŚWIADCZENIE RODZICIELSKIE

Uchwalona przez Sejm w dniu 24 lipca 2015 r. ustawa o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw wprowadziła od 1 stycznia 2016 r. nowe świadczenie rodzinne – świadczenie rodzicielskie, które przysługuje:

- matce albo ojcu dziecka,
- opiekunowi faktycznemu dziecka w przypadku objęcia opieką dziecka w wieku do ukończenia 7. roku życia, a w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego – do ukończenia 10. roku życia;
- rodzinie zastępczej, z wyjątkiem rodziny zastępczej zawodowej, w przypadku objęcia opieką dziecka w wieku do ukończenia 7. roku życia, a w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego – do ukończenia 10. roku życia;
- osobie, która przysposobiła dziecko, w przypadku objęcia opieką dziecka w wieku do ukończenia 7. roku życia, a w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego – do ukończenia 10. roku życia.

Świadczenie rodzicielskie przysługuje ojcu dziecka w przypadku:

- skrócenia okresu pobierania świadczenia rodzicielskiego na wniosek matki dziecka po wykorzystaniu przez nią tego świadczenia za okres co najmniej 14 tygodni od dnia urodzenia dziecka;
- śmierci matki dziecka;
- porzucenia dziecka przez matkę.

Świadczenie rodzicielskie przysługuje przez okres:

- 52 tygodni – w przypadku urodzenia jednego dziecka przy jednym porodzie, przysposobienia jednego dziecka lub objęcia opieką jednego dziecka;
- 65 tygodni – w przypadku urodzenia dwojga dzieci przy jednym porodzie, przysposobienia dwojga dzieci lub objęcia opieką dwojga dzieci;
- 67 tygodni – w przypadku urodzenia trojga dzieci przy jednym porodzie, przysposobienia trojga dzieci lub objęcia opieką trojga dzieci;
- 69 tygodni – w przypadku urodzenia czworga dzieci przy jednym porodzie, przysposobienia czworga dzieci lub objęcia opieką czworga dzieci;
- 71 tygodni – w przypadku urodzenia pięciorga i więcej dzieci przy jednym porodzie, przysposobienia pięciorga i więcej dzieci lub objęcia opieką pięciorga i więcej dzieci.

Świadczenie rodzicielskie przysługuje w wysokości 1000,00 zł miesięcznie. W razie urodzenia dziecka przez kobietę pobierającą zasiłek dla bezrobotnych w okresie, o którym mowa w art. 73 ust. 1 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, lub w ciągu miesiąca po jego zakończeniu, lub w okresie przedłużenia zasiłku dla bezrobotnych na podstawie art. 73 ust. 3 tej ustawy, świadczenie rodzicielskie przysługuje jednemu z rodziców w wysokości różnicy między kwotą świadczenia rodzicielskiego a kwotą pobieranego przez kobietę zasiłku dla bezrobotnych pomniejszonego o zaliczkę na podatek dochodowy od osób fizycznych.

Tabela nr 19. Realizacja świadczenia rodzicielskiego w latach 2021-2023.

Lp.	Wyszczególnienie	2021	2022	2023
1.	Kwota wypłaconego świadczenia rodzicielskiego	426.889,00	315.522,00	293.404,00

6. FUNDUSZ ALIMENTACYJNY

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznawane są na warunkach określonych w ustawie z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże nie wyższej niż 500 zł miesięcznie.

Przyznanie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego uzależnione jest od spełnienia kryterium dochodowego. Od 1 października 2023 r. jego wysokość została zwaloryzowana i wynosi 1290 zł.

Do świadczenia z funduszu alimentacyjnego ma prawo osoba uprawniona do alimentów od rodzica na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, jeżeli egzekucja okazała się bezskuteczna.

Bezskuteczność egzekucji w rozumieniu ww. ustawy oznacza egzekucję, w wyniku, której w okresie ostatnich dwóch miesięcy nie wyegzekwowano pełnej należności z tytułu zaległych i bieżących zobowiązań alimentacyjnych.

Za bezskuteczną egzekucję uważa się również niemożność wszczęcia lub prowadzenia egzekucji alimentów przeciwko dłużnikowi alimentacyjnemu przebywającemu poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, w szczególności z powodu:

- braku podstawy prawnej do pojęcia czynności zmierzających do wykonania tytułu wykonawczego w miejscu zamieszkania dłużnika,
- braku możliwości wskazania przez osobę uprawnioną miejsca zamieszkania dłużnika alimentacyjnego za granicą.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej do ukończenia przez nią 18 roku życia albo w przypadku, gdy uczy się w szkole lub szkole wyższej do ukończenia przez nią 25 roku życia, albo w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności – bezterminowo.

Zmiany w wysokości świadczeń z funduszu alimentacyjnego na skutek zmiany wysokości zasądzonych alimentów dokonuje się po wpływie tytułu wykonawczego do komornika sądowego prowadzącego postępowanie egzekucyjne od miesiąca, w którym nastąpiła zmiana wysokości zasądzonych alimentów.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego nie przysługują, jeżeli osoba uprawniona:

- została umieszczona w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie lub w pieczy zastępczej;

– zawarła związek małżeński.

Tabela Nr 20. Realizacja świadczenia alimentacyjnego w latach 2021-2023 w zł.

Rok	Wydatki w złotych	Liczba rodzin otrzymujących świadczenie
2021	352.480,00	42
2022	318.645,00	37
2023	314.724,22	41

7. REFUNDACJA PODATKU VAT ZA PALIWO GAZOWE DLA GOSPODARSTW DOMOWYCH

Od stycznia 2023 r. w Centrum Usług Społecznych w Łapach zgodnie z ustawą z dnia 15 grudnia 2022 r. o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023 r. w związku z sytuacją na rynku gazu (Dz.U.2024.303) odbiorcy w gospodarstwach domowych, którzy ogrzewają się gazem, mogą ubiegać się o refundację podatku VAT opłaconego od zużytego paliwa gazowego.

Zwrot podatku VAT za paliwo gazowe można otrzymać, jeśli:

- głównym źródłem ogrzewania gospodarstwa domowego jest jedno z następujących źródeł:
 - kocioł gazowy,
 - bojler gazowy,
 - podgrzewacz gazowy przepływowy,
 - kominek gazowy zasilane paliwami gazowymi,
- główne źródło ogrzewania zgłoszono do [Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków](#),
- jest się odbiorcą paliwa gazowego, tj. ponosi się koszty jego zakupu zgodnie z fakturą

Wniosek o refundację podatku VAT za paliwo gazowe można złożyć w przypadku dostarczenia faktur za paliwa gazowe wykorzystane od dnia 1 stycznia 2023 r. do dnia 31 grudnia 2023 r. oraz od dnia 1 stycznia 2024 r. do dnia 30 czerwca 2024 r.

Prawo do refundacji przysługuje, jeśli:

- przeciętny miesięczny dochód **gospodarstwa jednoosobowego** nie jest wyższy niż **2100 zł** lub

- przeciętny miesięczny dochód **gospodarstwa wieloosobowego** nie przekracza kwoty **1500 zł na osobę**.

Dochód weryfikowany jest jednorazowo przy złożeniu pierwszego wniosku.

W 2023 r. z ww. wsparcia skorzystało 19 gospodarstw domowych na kwotę 12 822,14 zł.

8. DODATKI MIESZKANIOWE

Dodatek mieszkaniowy jest świadczeniem pieniężnym wypłacanym przez gminę, mającym na celu dofinansowanie do wydatków mieszkaniowych ponoszonych w związku z zajmowaniem lokalu mieszkalnego. Pomoc ta przysługuje jedynie najbiedniejszym mieszkańcom gminy i jedynie w przypadkach ściśle określonych przez przepisy ustawy z dnia 21 czerwca 2001r. o dodatkach mieszkaniowych. Dodatek mieszkaniowy przyznawany jest na podstawie decyzji administracyjnej Burmistrza Łap. Pieniądze wypłacane są z budżetu gminy, na terenie, której położony jest lokal.

Gmina przyznaje dodatek mieszkaniowy zawsze na okres sześciu miesięcy, licząc od pierwszego dnia miesiąca następującego po dniu złożenia wniosku przez wnioskodawcę. Dodatek mieszkaniowy może być przyznany i wypłacany następującym osobom:

- najemcom oraz podnajemcom lokali mieszkalnych,
- osobom mieszkającym w lokalach mieszkalnych, do których przysługuje im spółdzielcze prawo do lokalu mieszkalnego,
- osobom mieszkającym w lokalach mieszkalnych znajdujących się w budynkach stanowiących ich własność i właścicielom samodzielnych lokali mieszkalnych,
- innym osobom mającym tytuł prawny do zajmowanego lokalu mieszkalnego i ponoszącym wydatki związane z jego zajmowaniem,
- osobom zajmującym lokal mieszkalny bez tytułu prawnego, oczekującym na przysługujący im lokal zamienny albo socjalny.

Tabela Nr 22. Realizacja dodatków mieszkaniowych w latach 2021-2023.

Wyszczególnienie	2021	2022	2023
Liczba złożonych wniosków	412	412	481
Łączna kwota wypłaconych dodatków	604.875,00	686,001,00	823.205,29

9. DODATEK WĘGLOWY I NA INNE ŹRÓDŁA CIEPŁA

W związku z wejściem w życie Ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym mieszkańcy mogli ubiegać się tzw. **dodatek węglowy**. Dodatek taki przysługiwał gospodarstwom domowym, dla których głównym źródłem ogrzewania jest kocioł na paliwo

stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia, kuchnia węglowa lub piec kaflowy na paliwo stałe – zasilane węglem kamiennym, brykietem lub peletem, zawierającymi co najmniej 85% węgla kamiennego.

W zaproponowanym rozwiązaniu nie było kryteriów dochodowych, a dodatek przysługiwał również gospodarstwom, które już zakupiły węgiel. Warunkiem otrzymania dodatku był wpis lub zgłoszenie źródła ogrzewania do Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków.

W 2023 r. w Gminie Łapy z tej formy wsparcia skorzystało **29 gospodarstw domowych** na łączną **kwotę 87 000,00 zł.**

Centrum Usług Społecznych w Łapach przyjmowało również wnioski o wypłatę **dodatku dla gospodarstw domowych z tytułu wykorzystania źródeł ciepła innych niż węgiel.** Dodatek przysługiwał osobie w gospodarstwie domowym, w przypadku, gdy głównym źródłem ciepła gospodarstwa domowego był:

- kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia albo piec kaflowy na paliwo stałe, zasilane peletem drzewnym, drewnem kawałkowym lub innym rodzajem biomasy, albo
- kocioł gazowy zasilany skroplonym gazem LPG, albo
- kocioł olejowy

Źródło ciepła musiało być zgłoszone lub wpisane do centralnej ewidencji emisyjności budynków do dnia 11 sierpnia 2022 r., albo po tym dniu – w przypadku głównych źródeł ogrzewania zgłoszonych lub wpisanych po raz pierwszy do centralnej ewidencji emisyjności budynków.

Dodatek dla gospodarstwa domowego wynosił:

- 3000 złotych – w przypadku, gdy głównym źródłem ciepła jest kocioł na paliwo stałe zasilany peletem drzewnym lub innym rodzajem biomasy, z wyłączeniem drewna kawałkowego;
- 1000 złotych – w przypadku, gdy głównym źródłem ciepła jest kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia albo piec kaflowy, zasilane drewnem kawałkowym;
- 500 złotych – w przypadku, gdy głównym źródłem ciepła jest kocioł gazowy zasilany skroplonym gazem LPG;
- 2000 złotych – w przypadku, gdy głównym źródłem ciepła jest kocioł olejowy.

Z tej formy wsparcia w Gminie Łapy w 2023 r. skorzystały **3 gospodarstwa domowe** na **kwotę 9 000,00zł.**

Zgodnie z Ustawą z dnia 7 października 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej mieszkańcy mogli ubiegać się o tzw. **dodatek elektryczny**, jeśli ogrzewali

dom lub mieszkanie pompą ciepła lub korzystają z ogrzewania elektrycznego/bojlera elektrycznego.

Dodatek dotyczył głównego źródła ciepła w gospodarstwie domowym. Aby go otrzymać, właściciel domu lub zarządca budynku musiał zgłosić do Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków (CEEB), jak ogrzewa swoje gospodarstwa domowe.

Można było otrzymać dodatek, jeśli rodzina korzysta z jednego z rodzajów źródeł ciepła:

- pompy ciepła,
- ogrzewania elektrycznego/bojlera elektrycznego.

Na jedno gospodarstwo domowe można było otrzymać jedno dofinansowanie:

- 1000 zł – dla gospodarstwa domowego, które w 2021 roku zużyło mniej niż 5 MWh energii elektrycznej,
- 1500 zł - dla gospodarstwa domowego, które w 2021 roku zużyło więcej niż 5 MWh energii elektrycznej.

W 2023 r. z tej formy wsparcia skorzystało 27 wnioskodawców na łączną kwotę 32 000,00zł.

10. PROGRAM „CZyste Powietrze”

Centrum Usług Społecznych w Łapach realizuje zadania z zakresu przyjmowania żądania wydania zaświadczenia o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego dla osób ubiegających się o dofinansowanie z programu „Czyste Powietrze”.

Wysokość przeciętnego miesięcznego dochodu ustalana jest na podstawie dochodów osiągniętych w przedostatnim roku kalendarzowym poprzedzającym rok, w którym złożono żądanie wydania zaświadczenia – w przypadku żądania złożonego w okresie od dnia 1 stycznia do dnia 31 lipca danego roku; i ostatnim roku kalendarzowym poprzedzającym rok, w którym złożono żądanie wydania zaświadczenia – w przypadku żądania złożonego w okresie od dnia 1 sierpnia do dnia 31 grudnia danego roku.

W roku 2023 wydano 218 zaświadczenia do Programu „Czyste powietrze” o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego. Zasady wyliczania dochodu są zgodne z zasadami wyliczania dochodu do korzystania z świadczeń rodzinnych tj. jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka.

11. ZASOBY MIESZKANIOWE

Tworzenie warunków do zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych wspólnoty samorządowej należy do zadań własnych gminy. W celu zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych członków wspólnoty samorządowej Gmina Łapy wynajmuje lokale mieszkalne wchodzące w skład mieszkaniowego zasobu gminy. Gmina na zasadach i przypadkach określonych w ustawie z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego, zapewnia lokale socjalne, lokale zamienne, zaspokajają potrzeby mieszkaniowe gospodarstw domowych o niskich dochodach oraz przeznaczają lokale na wykonywanie zadań jednostek samorządu terytorialnego realizowanych na zasadach przewidzianych w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz w ustawie z dnia

9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej. Umowy najmu są zawierane z osobami spełniającymi warunki zawarte w Uchwale nr XXXVII/299/21 Rady Miejskiej w Łapach z dnia 30 kwietnia 2021 r. w sprawie zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Łapy. Kryteria wyboru osób, którym przysługuje pierwszeństwo zawarcia umowy najmu lokalu zawarte są w §4, §5 i § 6 w/w uchwały.

Zarządzeniem nr 95/2023 Burmistrza Łap z dnia 24 sierpnia 2023 r. powołano Społeczną Komisję Mieszkaniową i określono regulamin działania Komisji.

Poniższa tabela przedstawia ilość lokali mieszkalnych znajdujących się w zarządzie CUS w Łapach.

Tabela nr 23. Lokale mieszkalne komunalne w zarządzie Centrum Usług Społecznych w Łapach stan na 31.12.2023 r.

L.p.	Rodzaj lokalu	ilość	zamieszkałe	niezamieszkałe
1.	Mieszkania lokatorskie	31	29	2
2.	Mieszkania socjalne	12	12	0
3.	Mieszkania treningowe/wspomagane	4	4	0
	RAZEM:	47	45	2

Do zakresu działań z zakresu zarządu mieszkaniowym zasobem gminy należy w szczególności:

- 1) ewidencjonowanie budynków i lokali wchodzących w skład Mieszkaniowego Zasobu Gminy oraz związanej z nimi infrastruktury technicznej,
- 2) sprawowanie nadzoru nad prawidłową eksploatacją i utrzymaniem należytego stanu technicznego budynków i lokali i związanej z nimi infrastruktury technicznej,
- 3) przejmowanie zwalnianych przez użytkowników protokołem zdawczo-odbiorczym i dozorowanie zwalnianych lokali oraz zabezpieczenie ich przed zniszczeniem (przechowywanie kluczy, udostępnianie lokali do obejrzenia osobom zainteresowanym),
- 4) realizowanie zamiany lokali mieszkalnych,
- 5) rozliczanie czynszów za lokale i innych opłat związanych z zarządem lokalami z zasobu mieszkaniowego gminy Łapy,
- 6) prowadzenie windykacji należności czynszowych,
- 7) wykonywanie zadań obrony cywilnej w zakresie wynikającym z przepisów szczególnych,
- 8) przygotowywanie projektów aktów prawa miejscowego w zakresie gospodarki komunalnej,

- 9) prowadzenie dokumentacji związanej z lokalami komunalnymi, w tym uzupełnianie wniosków na dodatek mieszkaniowy,
- 10) prowadzenie remontów i koniecznych napraw w zwalnianych lokalach mieszkalnych.

12. STYPENDIA I ZASIŁKI SZKOLNE

Centrum Usług Społecznych realizuje zadania związane z przyznawaniem i wypłacaniem świadczeń pomocy materialnej o charakterze socjalnym na podstawie Ustawy z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty.

Świadczeniami pomocy materialnej o charakterze socjalnym są:

- stypendium szkolne;
- zasiłek szkolny.

Pomoc materialna przysługuje zamieszkałym na terenie Gminy Łapy:

- uczniom szkół publicznych i niepublicznych o uprawnieniach szkół publicznych dla młodzieży i dla dorosłych oraz słuchaczom publicznych kolegiów nauczycielskich, nauczycielskich kolegiów języków obcych i kolegiów pracowników służb społecznych - do czasu ukończenia kształcenia, nie dłużej jednak niż do ukończenia 24 roku życia;
- wychowankom publicznych i niepublicznych ośrodków umożliwiających dzieciom i młodzieży upośledzonym w stopniu głębokim w zajęciach rewalidacyjno-wychowawczych, a także dzieciom i młodzieży upośledzonym umysłowo ze sprzężonymi niepełnosprawnościami realizację obowiązku szkolnego i obowiązku nauki - do czasu ukończenia realizacji obowiązku nauki;
- uczniom szkół niepublicznych nieposiadających uprawnień szkół publicznych dla młodzieży i dla dorosłych do czasu ukończenia realizacji obowiązku nauki;
- słuchaczom niepublicznych kolegiów nauczycielskich i nauczycielskich kolegiów języków obcych - do czasu ukończenia kształcenia, nie dłużej jednak niż do ukończenia 24 roku życia.

Stypendium szkolne może otrzymać uczeń znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej, wynikającej z niskich dochodów na osobę w rodzinie oraz innych okoliczności uzasadniających przyznanie pomocy materialnej takich jak bezrobocie, niepełnosprawność, ciężka lub długotrwała choroba, wielodzietność itp.

Stypendium nie przysługuje uczniom:

- klas zerowych,
- którzy nie mieszkają na terenie Miasta i Gminy Łapy
- którzy otrzymują inne stypendium ze środków publicznych z wyjątkiem sytuacji, kiedy łączna kwota otrzymywanych stypendiów nie przekracza 2480 zł (rocznie).

- którzy zostali umieszczeni w instytucjach zapewniających całodobowe utrzymanie albo w rodzinie zastępczej.

Stypendium może być przyznane w formie:

- całkowitego lub częściowego pokrycia kosztów udziału w zajęciach edukacyjnych, w tym wyrównawczych, wykraczających poza zajęcia realizowane w szkole w ramach planu nauczania, a także udziału w zajęciach edukacyjnych realizowanych poza szkołą,
- pomocy rzeczowej o charakterze edukacyjnym, w tym w szczególności zakupu podręczników,
- całkowitego lub częściowego pokrycia kosztów związanych z pobieraniem nauki poza miejscem zamieszkania (uczniom szkół ponadgimnazjalnych lub słuchaczom kolegiów).

Stypendium szkolne realizowane jest poprzez:

- refundację poniesionych kosztów związanych z edukacją na podstawie faktur lub rachunków imiennych wystawionych na wnioskodawcę bądź pełnoletniego ucznia.

Tabela nr 24: Liczba przyznanych stypendiów szkolnych.

Wyszczególnienie	2021/2022	2022/2023	2023/2024
Liczba przyznanych stypendiów szkolnych	136	127	93

Tabela nr 25: Łączna kwota wypłaconych stypendiów i zasiłków szkolnych.

Wyszczególnienie	2021	2022	2023
Liczba przyznanych zasiłków szkolnych	11	12	10
Łączna kwota wypłaconych stypendiów i zasiłków szkolnych	228.180,00	226.540,00	200.785,00

13. KARTA DUŻEJ RODZINY

Karta Dużej Rodziny przysługuje rodzinom z przynajmniej trójką dzieci, niezależnie od dochodu. Karta jest wydawana bezpłatnie, każdemu członkowi rodziny. Rodzice mogą korzystać z karty dożywotnio, dzieci - do 18 roku życia lub do ukończenia nauki, maksymalnie do osiągnięcia 25 lat.

Dzieci legitymujące się orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności, po osiągnięciu odpowiednio 18. lub 25. roku życia otrzymują Kartę na okres ważności orzeczenia.

Karta oferuje system zniżek oraz dodatkowych uprawnień. Jej posiadacze mogą korzystać z katalogu oferty kulturalnej, rekreacyjnej czy transportowej na terenie całego kraju. Dzięki Karcie osoby z rodzin wielodzietnych mogą korzystać m.in. z ustawowych zniżek na przejazdy kolejowe – rodzice lub małżonkowie rodziców 37 proc. na bilety jednorazowe oraz 49 proc. na miesięczne; zniżek w opłatach paszportowych – 75 proc. w przypadku dzieci i 50 proc. dla rodziców i małżonków rodziców oraz darmowych wstępów do parków narodowych.

Zniżki mogą oferować nie tylko instytucje publiczne, ale również przedsiębiorcy prywatni. Przystępując do programu zyskują prawo do posługiwania się znakiem „Tu honorujemy Ogólnopolską Kartę Dużej Rodziny”. Wykaz zniżek dostępnych w ramach Karty Dużej Rodziny jest dostępny na stronie internetowej www.rodzina.gov.pl.

Kartę przyznaje wójt, burmistrz lub prezydent miasta na wniosek członka rodziny wielodzietnej.

Tabela nr 26: Realizacja Karty Dużej Rodziny w latach 2021-2023.

Wyszczególnienie	2021	2022	2023
Ilość wniosków na KDR	94	216	260
Ilość wydanych kart	517	972	1007

14. REALIZACJA PROGRAMU FUNDUSZE EUROPEJSKIE NA POMOC ŻYWNOŚCIOWĄ 2021-2027

Gmina Łapy przystąpiła do realizacji Programu Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021-2027 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus – Podprogram 2023.

W CUS w Łapach w 2023r. można było składać wnioski niezbędne do wydania skierowania kwalifikującego do otrzymania paczki żywnościowej. Pomoc ta jest przekazywana osobom najbardziej potrzebującym jako zestaw artykułów spożywczych w formie paczek żywnościowych.

Z paczek mogą skorzystać osoby, których dochód nie przekracza 235% kryterium dochodowego tj.

- 1823,60 zł w przypadku osoby samotnie gospodarującej,
- 1410,00 zł w przypadku osoby w rodzinie,
- oraz przynajmniej jedna z przesłanek trudnej sytuacji życiowej, o których mowa w art.7 ustawy o pomocy społecznej.

W 2023 r. wydano 347 skierowań dla 760 osób w rodzinach. Paczki będą wydawane od 2024 roku.

15. WNIOSKI WYNIKAJĄCE Z ROZEZNANIA POTRZEB I POTENCJAŁU WSPÓLNOTY SAMORZĄDOWEJ W ZAKRESIE USŁUG SPOŁECZNYCH

W 2021 r. na terenie gminy Łapy została przeprowadzona diagnoza potrzeb i potencjału społeczności lokalnej gminy Łapy w zakresie usług społecznych. W 2023 r. zostało wykonane „Uzupełnienie diagnozy potrzeb i potencjału społeczności lokalnej gminy Łapy w zakresie usług społecznych. Ewaluacja usług prowadzonych w ramach Centrum Usług Społecznych Łapy” jej celem było ustalenie czy usługi trafnie adresują potrzeby społeczne oraz czy jakieś istotne potrzeby społeczne pozostają niezadresowane. Diagnoza potrzeb oraz Ewaluacja Diagnozy powstały w ramach projektu „Centrum Usług Społecznych w Łapach” Program

Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014–2020, realizowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego (Osi Priorytetowej: II – Efektywnych polityk publicznych dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, Działania: 2.8. Rozwoju usług społecznych świadczonych w środowisku lokalnym).

„Diagnoza potrzeb i potencjału społeczności lokalnej” oraz „Ewaluacja usług prowadzonych w ramach Centrum Usług Społecznych Łapy” były i są podstawą do opracowania Programu Usług Społecznych.

Usługi społeczne świadczone na terenie Gminy Łapy w ramach CUS zostały pozytywnie przyjęte w lokalnej społeczności, uzyskując wysoką ocenę mieszkańców.

Usługi wprowadzone w ramach CUS uzupełniają się i realizują podobne funkcje na różne sposoby. Dlatego ważnym jest, żeby postrzegać je jako elementy większej sieci – podchodzić do ich analizy i wdrażania wniosków oraz rekomendacji, mając na uwadze wiele obszarów jednocześnie.

Na podstawie w/w dokumentów opracowano najważniejsze wnioski i rekomendacje na kolejne lata świadczenia usług społecznych.

Na plan pierwszy wysuwają się dwie dominujące przyczyny problemów społecznych – problem uzależnień, wśród których najczęstszym jest alkoholizm, oraz problem bezrobocia. Między nimi często zachodzi efekt błędnego koła, gdyż jako podstawowa przyczyna uzależnienia wskazywane jest bezrobocie, a jako podstawowa przyczyna bezrobocia – uzależnienia. Te ostatnie są przedstawiane jako pierwsza, a bezrobocie jako druga w kolejności przyczyna popadania w ubóstwo, wykluczenia społecznego, bezradności rodziców w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. Problem uzależnień często idzie w parze z przemocą domową, co w połączeniu z niesamodzielną ekonomiczną ofiary utrudnia wydostanie się z toksycznej relacji.

W kontekście problemu bezrobocia należy podkreślić jedną z ważniejszych potrzeb jaką jest potrzeba reintegracji zawodowej i społecznej osób bezrobotnych. Reakcją na tego typu problem jest działalność **Klubu Integracji Społecznej**, którego celem udzielenie wsparcia w integrowaniu się grup i osób o podobnych trudnościach i problemach życiowych, pomagająca samoorganizować się jego członkom, podejmować przez nich wspólne inicjatywy i przedsięwzięcia w zakresie aktywizacji zawodowej. KIS odpowiada także na potrzebę kształcenia się i samorealizacji dzięki ofercie szkoleń i staży zawodowych.

Dość często w parze z występowaniem problemu uzależnień, bezrobocia i przemocy domowej występuje potrzeba wsparcia rodziny w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej oraz potrzeba motywacji rodziny do pełnienia w sposób prawidłowy ról społecznych. Doskonale sprawdzi się tu **usługa asystenta rodziny**, której głównym celem jest wsparcie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej oraz udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w uzyskaniu zatrudnienia, podnoszeniu kwalifikacji zawodowych oraz zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego.

Warto wspomnieć o działalności **Świetlicy Socjoterapeutycznej**, której głównym celem jest niesienie specjalistycznej pomocy dzieciom i młodzieży z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym oraz z zaburzeniami zachowań, a w szczególności: łagodzenie niedostatków wychowawczych, poprawa społecznego funkcjonowania dzieci i młodzieży ze środowisk zagrożonych patologiami, w szczególności problemem alkoholowym, zapobieganie

zachowaniom nieakceptowanym społecznie i szkodliwym dla zdrowia (w szczególności uzależnieniach i przemoc) oraz promowanie zdrowego stylu życia u dzieci i młodzieży.

Programy i instytucje zajmujące się przeciwdziałaniem problemom uzależnień, w obliczu skali i powagi tego problemu, powinny zintensyfikować działania ukierunkowane na przeciwdziałanie problemowi uzależnień. Warto również rozważyć realizację kampanii społecznej mającej na celu uświadamianie mieszkańców, że problem uzależnień i patologie z nim związane nie są zjawiskami normalnymi – należy i można im przeciwdziałać.

Ważnym elementem rozwiązywania problemu uzależnień stał się **Punkt Poradnictwa Specjalistycznego** – instytucja oferująca poradnictwo psychologiczne i rodzinne dla osób i rodzin, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, bez względu na posiadany przez nie dochód. Działalność Punktu przyczynia się do podniesienia jakości i dostępności wsparcia psychologicznego i psychiatrycznego w gminie, szczególnie w kontekście skali zapotrzebowania na tego typu wsparcie u dzieci i młodzieży. Usługę poradnictwa realizuje się na trzy sposoby: procesy diagnozowania, profilaktyki i terapii.

W ankiecie do „Diagnozy potrzeb i potencjału społeczności lokalnej” respondenci i respondentki jednoznacznie uznali, że tego typu instytucja jest w gminie Łapy potrzebna (odpowiedzi „jest potrzebna” i „jest bardzo potrzebna” zaznaczyło łącznie 84,5% respondentów; odpowiedzi „jest niepotrzebna” lub „jest raczej niepotrzebna” zaznaczyło zaledwie 6,4% respondentów).

SUGESTIE MIESZKAŃCÓW Respondenci ankiety mieli możliwość dodatkowego skomentowania projektu Punktu Poradnictwa Specjalistycznego. W swoich wypowiedziach chwalili pomysł, by Punkt był dostępny dla wszystkich mieszkańców, niezależnie od wieku czy posiadanego dochodu. Zgodnie z tak szeroko zakreślonym profilem działalności respondenci sugerowali również bardzo szeroki zakres usług, który Punkt mógłby potencjalnie oferować. Najczęściej pojawiały się sugestie, zgodnie z którymi:

- Punkt powinien oferować dedykowane wsparcie dla osób uzależnionych;
- Punkt powinien oferować dedykowane wsparcie dla rodzin w kryzysie oraz dla osób doznających przemocy domowej;
- Punkt powinien oferować dedykowane wsparcie dla dzieci i młodzieży;
- działalność Punktu powinna przyczynić się do podniesienia jakości i dostępności wsparcia psychologicznego i psychiatrycznego w gminie (szczególnie w kontekście skali zapotrzebowania na tego typu wsparcie u dzieci i młodzieży);
- poza wsparciem psychologicznym Punkt powinien oferować pomoc prawną dla osób w trudnej sytuacji materialnej.

REKOMENDACJA Opisane wyżej pomysły i sugestie mieszkańców wyrażają liczne potrzeby i oczekiwania, które dotyczą nie tylko funkcjonowania konkretnej instytucji, lecz szerzej – całego systemu usług społecznych w Łapach. Z pewnością Punkt Poradnictwa Specjalistycznego nie będzie w stanie ich wszystkich zaspokoić – nie będzie w stanie oferować jednocześnie porad prawnych, wsparcia psychiatry, pomocy edukacyjnej, wsparcia rodzin w kryzysie oraz pomocy dla osób uzależnionych. Należy więc zaprojektować rozwiązania w taki sposób, aby te potrzeby i oczekiwania mogły być spełniane przez szerszą sieć instytucji

działających w zakresie usług społecznych, w tym innych instytucji, jak np. Centrum Aktywności Społecznej.

Centrum Aktywności Społecznej jest to instytucja zapewniająca mieszkańcom gminy Łapy dostęp do dobrej jakości usług społecznych świadczonych w środowisku lokalnym oraz wzmocnić więzi społeczne i aktywność obywatelską. Zadania te realizowane są poprzez wsparcie mieszkańców w obszarze emocjonalnym oraz społecznym, budowanie i rozwijanie kompetencji rodzicielskich wśród opiekunów dzieci i młodzieży, wspomaganie rozwoju zainteresowań, integrację rodzin i całych pokoleń oraz przełamywanie izolacji społecznej. Zgodnie z pierwotnym planem CAS było czynne 5 dni w tygodniu przez min. 8 godz. dziennie oraz w co drugi weekend.

Zgodnie z Diagnozą potrzeb (...) 58% respondentów ankiety uznało stworzenie w Łapach takiej instytucji za potrzebne lub bardzo potrzebne. O zapotrzebowaniu na Centrum Aktywności Społecznej świadczą również dodatkowe komentarze, których udzielono w ankiecie: uznano, że taka instytucja mogłaby realizować bardzo potrzebne w gminie działania integracyjne (szczególnie w kontekście integracji pokoleń – współpracy młodzieży z osobami starszymi) oraz że jej funkcjonowanie mogłoby być odpowiedzią na izolację społeczną wywołaną pandemią.

Na podstawie informacji zebranych w badaniu można stwierdzić, że CAS jest drugą najwyżej ocenianą usługą w ramach Łapskiego CUS. Usługa jest dobrze rozpoznawalna w Łapach. 45,6% ankietowanych zna tę instytucję i nie ma zastrzeżeń do jej funkcjonowania. W ocenie mieszkańców usługa ta jest potrzebna w Łapach. Ich zdaniem CAS ciągle się rozwija i idzie w dobrym kierunku.

CAS poprzez sprofilowane działania dla konkretnych grup społecznych w sposób wystarczający przyczynia się do:

- integracji mieszkańców gminy Łapy, poprzez budowanie i rozwijanie kompetencji rodzicielskich wśród opiekunów dzieci i młodzieży uczestniczących w warsztatach edukacyjnych,
- zwiększenia kompetencji rodziców oraz rozwoju ich świadomości poprzez wspieranie rodziców w procesie wychowania dzieci i młodzieży oraz wsparcie w kluczowych momentach życia – na starcie życia rodzinnego, dla ludzi młodych, którzy stawiają pierwsze kroki jako rodzice,
- zwiększenia kompetencji dzieci i młodzieży poprzez wspieranie ich rozwoju poprzez prowadzenie grup zajęciowych, dostosowanych do potrzeb konkretnych grup (np. prowadzenie programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży),
- integracji rodzin biorących wspólnie udział w zajęciach CAS, integracji międzypokoleniowej, zaciekawienia różnorodnością postaw i poglądów
- rozwoju zainteresowań i pasji mieszkańców i mieszkank Łap,
- wzrostu wiedzy i umiejętności z zakresu zdrowia psychicznego i fizycznego oraz zdrowego stylu życia,
- rozwój kompetencji osobistych oraz wsparcie kompetencji zawodowych.

Inną usługą, która jest realizowany przez CUS w Łapach, jest **Klub Wolontariusza**, który stał się ważnym ośrodkiem promowania i realizowania idei bezinteresownej, wzajemnej

pomocy wśród mieszkańców Gminy Łapy. Klub wnosi istotną wartość w życie samych wolontariuszy, którzy dzięki podejmowanym aktywnościom odkrywają własny potencjał i budują więzi ze społecznością. Klub Wolontariusza spełnia rolę łącznika między osobami potrzebującymi a pomagającymi. Osoby pomagające otrzymują od KW wsparcie w postaci szkoleń i opieki koordynatora wolontariatu.

O skali zapotrzebowania na tego typu instytucję świadczą rezultaty uzyskane w ankiecie – za potrzebną lub bardzo potrzebną uznało ją 64,9% respondentów; za niepotrzebną lub zupełnie niepotrzebną – zaledwie 8,2% respondentów. Działalność związana z wolontariatem była również często wskazywana w odpowiedzi na pytanie o to, jakie typy aktywności lokalnej na terenie gminy Łapy wymagają najpilniejszego wsparcia lub utworzenia:

- Argumentowano, że wolontariat jest doskonałym sposobem na rozwijanie w młodych ludziach niezwykle ważnych cech – empatii, cierpliwości czy pokory.
- Uczestnicy wywiadów fokusowych zwrócili uwagę, że wolontariat jest czymś, co mogłoby ułatwić młodym ludziom przyszłą karierę zawodową, co mogliby z powodzeniem wpisywać do swojego CV.
- Zasugerowano, że powstanie Klubu Wolontariusza mogłoby ułatwić działanie innych instytucji w gminie – byłoby to miejsce, do którego instytucje mogłyby się zgłosić, kiedy potrzebowałyby pomocy wolontaryjnej.
- Usługa zyskała popularność wśród mieszkańców Gminy Łapy, przyczyniła się do rozpowszechnienia idei bezinteresownego pomagania, a także skutecznie zintegrowała społeczność osób pomagających i potrzebujących, z różnych grup mieszkańców.

Akademia Lokalnego Lidera prawidłowo spełniła zakładane cele związane ze stymulacją i wsparciem lokalnych liderów w aktywności społecznej. Należy jednak nadmienić, że jej aktywność polegała głównie na doskonaleniu dotychczas aktywnych liderów wśród osób aktywnych zawodowo i młodzieży. Sytuacja ta może wynikać z tego, że działania ALL częściowo pokrywają się z działaniami podejmowanymi przez inne podmioty w Gminie Łapy. O ile aktywność obywatelska jest ważnym elementem społeczeństwa - jednakże z przeprowadzonej diagnozy wynika, że mieszkańcy gminy nie są przekonani co do wartości ciągłości tejże usługi, gdyż cele spełniane przez ALL mogą być dalej zaspokajane w ramach innych usług społecznych lub działalności pozarządowej.

Jedną z istotnych usług społecznych realizowanych przez CUS są **mieszkania chronione/ treningowe i wspomagane** przeznaczone dla osób pełnoletnich, które ze względu na sytuację życiową potrzebują wsparcia, lecz nie wymagają usług w zakresie świadczonej przez jednostkę całodobowej opieki. Usługa ta jest odpowiedzią na potrzebę wsparcia w wykonywaniu codziennych obowiązków oraz pomoc w częściowym lub całkowitym usamodzielnieniu się szczególnie osób z zaburzeniami psychicznymi oraz osób opuszczających pieczę zastępczą, młodzieżowy ośrodek wychowawczy lub zakład dla nieletnich. Zgonie z oceną jakości realizowanej usługi mieszkanie chronione prawidłowo spełnia założone funkcje, zapewnia wysoki standard bytowy, zaspokaja potrzebę prywatności i umożliwia samodzielne funkcjonowanie.

Kolejnym istotnym aspektem wynikającym z diagnozy są potrzeby osób z niepełnosprawnością z terenu gminy Łapy. Każda niepełnosprawność jest inna oraz warunki życiowe i sytuacje rodzinne osób z niepełnosprawnościami są różne. Jednak tym, co wydaje się

łączyć potrzeby i bolączki osób niepełnosprawnych w Gminie Łapy jest potrzeba pokonania bariery mobilności, której w tak dotkliwy sposób nie odczuwają ludzie w pełni sprawni. Dlatego też jedną z form usług społecznych zaproponowanych przez CUS jest **usługa transportu indywidualnego osób o ograniczonej mobilności „door-to-door”**. Dzięki realizacji tej usługi mieszkańcy, osoby, które mają trudności w samodzielnym przemieszczaniu się np. ze względu na ograniczoną sprawność będą mogły rozwijać swoją aktywność w życiu publicznym, społecznym i zawodowym. Jest to ważne, choćby ze względu na problem wykluczenia społecznego osób niepełnosprawnych. Ułatwi dostęp do aktywizacji społeczno-zawodowej oraz wesprze w odbudowie i podtrzymaniu umiejętności uczestniczenia w życiu społeczności lokalnej.

W kontekście problemu wykluczenia społecznego osób niepełnosprawnych należy podkreślić rolę usługi społecznej - **asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej**. Potrzeba udziału osoby drugiej w życiu osoby niepełnosprawnej jest niejednokrotnie ważnym elementem w codziennym funkcjonowaniu. Brak infrastrukturalnych ułatwień m.in. w instytucjach publicznych i sklepach sprawia, że samodzielne załatwienie nawet nieskomplikowanej sprawy jest utrudnione. Usługa ta skoncentrowana jest przede wszystkim na usamodzielnieniu, integrację oraz zapobieganie izolacji osób niepełnosprawnych. Jej głównym celem jest zwiększenie szans osób niepełnosprawnych na prowadzenie bardziej samodzielnego i aktywnego życia oraz dążenie do poprawy funkcjonowania osoby niepełnosprawnej w jej środowisku. Należy podkreślić też rolę opiekunów osób niepełnosprawnych. Opieka nad osobą niepełnosprawną wiąże się z rezygnacją członków rodzin, opiekunów z udziału w życiu społecznym, zawodowym, zaniedbuje własne zdrowie czy też inne potrzeby oraz całkowicie rezygnuje z indywidualnych aspiracji. Odpowiedzią na potrzeby tych osób jest usługa społeczna – **opieka wytchnieniowa**, która odciąży członków rodzin lub opiekunów poprzez wsparcie ich w codziennych obowiązkach lub zapewnienie czasowego zastępstwa.

Niejednokrotnie z tematem niepełnosprawności wiążą się problemy osób starszych. CUS w swojej ofercie przewiduje także usługi społeczne skierowane wyłącznie do Seniorów. Jest to uczestnictwo w zajęciach **Dziennego Domu Senior** + oraz **Klubu Senior+**. Obie instytucje skierowane są do osób w wieku 60+. Potrzeba zapewnienia dostępu do usług zapewniających różnego rodzaju formy spędzania czasu wolnego wśród Seniorów została wskazana przez respondentów w diagnozie jako jeden z istotnych zagadnień dotyczących problemów osób starszych. Taka forma wsparcia przyczynia się do ograniczenia poczucia samotności i izolacji społecznej wśród seniorów.

CUS w ramach swojej działalności oferuje usługi związane z opieką nad osobami samotnymi bądź osobami dorosłymi chorymi psychicznie, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy innych osób. Są to **usługi opiekuńcze** oraz **specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi**. Potrzeba opieki nad tą kategorią mieszkańców jest bardzo ważna. Osoby też z różnych przyczyn pozbawione są wsparcia ze strony osób najbliższych. Realizacja tych form usług dość często przyczynia się do zaspokajania codziennych potrzeb życiowych, higienicznych oraz zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

Kolejną usługą społeczną, która wyraźnie wybrzmiała w diagnozie jest **wypożyczenia sprzętu rehabilitacyjnego**. Na zasadność uruchomienia tej usługi wskazało ponad 90%

mieszkańców gminy. Wskazują, że obecny poziom dostępności do sprzętu rehabilitacyjnego jest niedostateczny, stwarza to spore trudności w opiece nad osobami z niepełnosprawnością oraz osobami wymagającymi czasowej rehabilitacji, które często są im niezbędne w procesie powrotu do zdrowia.

16.POTRZEBY W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ NA 2024 ROK

Przedstawienie potrzeb w zakresie pomocy społecznej jest ustawowym obowiązkiem kierownika centrum usług społecznych, wynikającym z art. 110 ust. 9 ustawy o pomocy społecznej.

Podstawą do określenia potrzeb w zakresie pomocy społecznej jest ocena, prowadzona na bieżąco przez centrum usług społecznych, który gromadzi dane dotyczące sytuacji rodzinnej, zawodowej, zdrowotnej mieszkańców korzystających z pomocy, a także analizy zasobów gminy w sferze socjalnej (kadrowych i instytucjonalnych). Należy zapewnić finansowanie świadczeń pomocy społecznej z zakresu zadań własnych o charakterze obowiązkowym dotyczących: zapewniania posiłku; wypłacania zasiłków okresowych; wypłacania zasiłków celowych; organizowania usług opiekuńczych (w tym usług specjalistycznych) z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi; sprawiania pogrzebu, w tym osobom bezdomnym.

Stopniowo zwiększa się w strukturze demograficznej udział osób starszych, co wymaga zintensyfikowania działań w zakresie pomocy i wsparcia dla tej kategorii wiekowej. Starzejące się społeczeństwo, a co za tym idzie wzrastająca liczba osób z niepełnosprawnościami, często też opiekuńcza niewydolność rodzin wobec dorosłych osób niesamodzielnych, wymaga wysokich nakładów finansowych na zapewnienie im opieki całodobowego lub dziennego wsparcia.

Zwiększa się liczba osób korzystających z usług opiekuńczych oraz wydatki związane z realizacją tego zadania przez gminę. Usługi opiekuńcze świadczone w miejscu zamieszkania są nadal tańszą formą wsparcia osób wymagających opieki aniżeli usługi świadczone w domach pomocy społecznej. W celu umożliwienia osobom wymagającym opieki pozostania jak najdłużej w miejscu zamieszkania, nadal należy rozwijać usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze, sąsiedzkie, w miejscu zamieszkania, usługi teleopiekuńcze, podnosić ich jakość i jak najbardziej dopasowywać do potrzeb odbiorców.

Także odpłatność ponoszona przez gminę za pobyt mieszkańców w DPS stale wzrasta, co bardzo obciąża budżety gminy. Opłacenie pobytu mieszkańca w DPS jest droższą formą wsparcia niż realizacja usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania.

Zauważalny jest także wzrost liczby rodzin, których członkowie (w tym dzieci) długotrwale chorują lub są osobami z niepełnosprawnościami. Wskazane jest zabezpieczenie środków na usługi opiekuńcze dla osób, które z powodu wieku, choroby i innych przyczyn wymagają pomocy w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych oraz opiekę higieniczną

czy zaleconą przez lekarza pielęgnacją. Jednym z zadań, które należy kontynuować jest „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”, jako forma i usługa specjalistyczna w rehabilitacji społecznozawodowej i edukacyjnej osób z niepełnosprawnościami. Z uwagi na znaczne obciążenie opiekunów osób niesamodzielnych należy propagować tworzenie instytucji opieki „wytchnienie”, które pomogłyby odciążyć opiekunów. Istnieje też potrzeba rozwoju budownictwa komunalnego, socjalnego lub adaptacji istniejących pomieszczeń w zasobie gminy na pomieszczenia mieszkalne, w celu zabezpieczenia potrzeb mieszkaniowych osób o niskich dochodach. Osoby eksmitowane z lokali komunalnych automatycznie stają się osobami bezdomnymi, zmieniają swój status na osobę bezdomną, której gmina nadal ma obowiązek zapewnić schronienie. Zapewnienie tymczasowego pomieszczenia, miejsca w noclegowni, schronisku lub innej placówce, to zadanie własne gminy.

Istnieje też konieczność rozszerzenia zakresu pracy z rodzinami dotkniętymi przemocą domową o specjalistyczne poradnictwo, tworzenie grup samopomocowych, uruchomienie szkół dla rodziców, organizowanie szkoleń i warsztatów związanych z funkcjonowaniem rodziny i prowadzeniem gospodarstwa domowego. Niezbędna jest stała ewaluacja pracy kadry pomocy społecznej oraz profesjonalne i specjalistyczne szkolenia. Prognozy dotyczące liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej z uwagi na bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, potrzeby ochrony macierzyństwa, wielodzietności oraz przemocy w rodzinie, mówią o wzroście liczby takich rodzin.

Pojawia się też konieczność stworzenia systemu bezpieczeństwa dla pracowników socjalnych mających kontakt z trudnym klientem i zwiększenie poczucia bezpieczeństwa przy wykonywaniu indywidualnych zadań przez pracowników. Ciągle wzrasta liczba przypadków agresji słownej oraz aktów przemocy fizycznej wobec pracowników socjalnych. Coraz częściej media nagłaśniają nadużycia klientów pomocy społecznej i poszczególne akty przemocy werbalnej i pozawerbalnej wobec pracowników instytucji pomocy społecznej.

Nowe zadania i zmieniające się regulacje prawne są dla wszystkich pracowników dużym wyzwaniem. Ciągła nowelizacja ustaw nie stanowi stabilnej podstawy prawnej, utrudniając jednocześnie należyte wykonywanie zadań. Zbyt niskie koszty obsługi nowych zadań powodują obciążenie dotychczasowych pracowników. Istnieje potrzeba zatrudniania dodatkowych pracowników. Do realizacji bieżących zadań brakuje specjalistów (np. psychologów, informatyków). Istnieje konieczność wymiany sprzętu informatycznego, dostosowanego do aktualnych rozwiązań. O ile w przypadku nowych zadań zleconych istniała możliwość zakupu sprzętu odpowiedniej jakości, o tyle przy realizacji innych zadań istnieje konieczność ciągłej modernizacji. Już w chwili obecnej zachodzi proces pełnej informatyzacji, w tym przeprowadzanie wywiadów środowiskowych w formie elektronicznej oraz składanie wniosków przez systemy teleinformatyczne. Aby zapewnić sprawną realizację zadań pomocy społecznej istnieje potrzeba zatrudnienia dodatkowych pracowników do realizacji zadań nie związanych z ustawową działalnością ośrodka. Dla przykładu, wprowadzenie nowych zadań związanych z wypłatą dodatku osłonowego, dodatku węglowego, innych źródeł ciepła, które są finansowane ze środków budżetu państwa, spowodowało jednak konieczność dużego zaangażowania innych pracowników Centrum (działu finansowego, sekretariatu, osób odpowiedzialnych za sprawozdawczość, pracowników socjalnych oraz osoby odpowiedzialnej

za informatykę, innych specjalistów), których nie zawsze można w potrzebnym zakresie sfinansować ze środków tego programu - bowiem nie są wprost zatrudnieni do obsługi programu. Taka sytuacja ma miejsce praktycznie w przypadku każdego nowego zadania, szczególnie zleconego.

Jako bardzo znaczące Centrum wskazuje także przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez:

- odbudowywanie umiejętności uczestniczenia w życiu społeczności lokalnej i pełnieniu ról społecznych;
- poszerzenie działań zmierzających do reintegracji rodzin (szczególnie w odniesieniu do rodzin, których dzieci przebywają w rodzinnej pieczy zastępczej);
- wspieranie rodziny w zakresie zapewnienia odpowiednich warunków rozwoju dzieci i młodzieży, w szczególności w sytuacjach zagrożenia przemocą;
- podejmowanie współpracy w zakresie realizacji projektów skierowanych do osób długotrwale bezrobotnych;
- zintensyfikowanie pomocy dziecku i rodzinie m.in. w celu ograniczenia skutków pandemii i izolacji społecznej (w szczególności wsparcie psychologiczne, praca socjalna, pomoc asystenta, przeciwdziałanie uzależnieniom);
- kontynuowanie i rozwijanie partnerskiej współpracy między instytucjami, podmiotami działającymi w obszarze usług społecznych, głównie poprzez dalsze funkcjonowanie Partnerskiego Zespołu Koordynacji Służb.
- rozwój współpracy z organizacjami pozarządowymi głównie w obszarze wspierania osób z niepełnosprawnością, a także opiekunów osób z niepełnosprawnością;
- realizacja standardów jakości świadczenia usług społecznych;
- podejmowanie działań w zakresie aktywizacji społeczności lokalnej, odkrywania jej potencjału oraz inicjowanie działań zmierzających do wzmocnienia więzi społecznych.

Zadania te powinny być wspierane działaniami finansowanymi z funduszy europejskich. Z uwagi na wzrost liczby realizowanych zadań istnieje też konieczność zwiększenia powierzchni użytkowej o dodatkowe pomieszczenia. Modernizacji wymaga też obiekt Klubu SENIOR+ i Klubu Integracji Społecznej przy ul. Leśnikowskiej 54 – ocieplenie i wykonanie elewacji oraz poprawa nawierzchni (położenie polbruku).

17. REALIZACJA WYDATKÓW ZA 2023 R. I PLAN WYDATKÓW NA 2024 R.

Dział	Rozdział	Paragraf	Treść	Plan na 2024 r.	Wydatki w 2023 r.
700			Gospodarka mieszkaniowa	261 022,00	261 313,10
	70007		Gospodarowanie mieszkaniowym zasobem gminy	261 022,00	261 313,10
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia	2 000,00	188,33
		4260	Zakup energii	136 000,00	146 109,66
		4270	Zakup usług remontowych	1 000,00	537,00

		4300	Zakup usług pozostałych	34 000,00	32 640,26
		4400	Opłaty za administrowanie i czynsze za budynki, lokale i pomieszczenia garażowe	80 000,00	75 137,09
		4430	Różne opłaty i składki	1 542,00	1 259,44
		4480	Podatek od nieruchomości	1 380,00	1 304,00
		4520	Opłaty na rzecz budżetów jednostek samorządu terytorialnego	1 300,00	1 320,00
		4600	Kary, odszkodowania i grzywny wypłacane na rzecz osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych	1 800,00	2 271,83
		4610	Koszty postępowania sądowego i prokuratorskiego	2 000,00	545,49
851			Ochrona zdrowia	382 552,00	377 291,81
	85153		Zwalczanie narkomanii	137 449,00	88 703,27
		4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	88 129,00	50 789,27
		4040	Dodatkowe wynagrodzenie roczne	5 500,00	2 548,92
		4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	16 460,00	9 121,51
		4120	Składki na Fundusz Pracy oraz Fundusz Solidarnościowy	1 530,00	1 277,72
		4140	Wpłaty na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	958,00	613,16
		4170	Wynagrodzenia bezosobowe	22 000,00	22 563,69
		4440	Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	2 872,00	1 789,00
	85154		Przeciwdziałanie alkoholizmowi	245 103,00	288 588,54
		4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	151 036,00	99 074,01
		4040	Dodatkowe wynagrodzenie roczne	11 000,00	8 528,96
		4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	28 486,00	18 298,80
		4120	Składki na Fundusz Pracy oraz Fundusz Solidarnościowy	3 970,00	1 853,17
		4140	Wpłaty na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	1 224,00	919,74
		4170	Wynagrodzenia bezosobowe	12 000,00	9 958,30
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia	1 500,00	18 650,55
		4220	Zakup środków żywności	2 000,00	8 384,49
		4260	Zakup energii	19 958,00	68 759,73
		4300	Zakup usług pozostałych	6 000,00	43 504,31
		4410	Podróże służbowe krajowe	250,00	68,60
		4430	Różne opłaty i składki	200,00	60,80
		4440	Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	3 829,00	2 682,50
		4610	Koszty postępowania sądowego i prokuratorskiego	1 500,00	5 780,26
		4700	Szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej	750,00	840,00
		4710	Wpłaty na PPK finansowane przez podmiot zatrudniający	1 400,00	1 224,32
852			Pomoc społeczna	10 440 561,00	10 114 822,19
	85205		Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	153 690,00	139 904,20
		4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	114 336,00	106 257,41

		4040	Dodatkowe wynagrodzenie roczne	8 600,00	7 435,07
		4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	21 613,00	19 533,29
		4120	Składki na Fundusz Pracy oraz Fundusz Solidarnościowy	3 012,00	582,77
		4140	Wpłaty na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	1 300,00	1 245,16
		4440	Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	3 829,00	3 577,50
		4700	Szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej	1 000,00	1 273,00
	85213		Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej	109 000,00	83 363,93
		4130	Składki na ubezpieczenie zdrowotne	109 000,00	83 363,93
	85214		Zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	2 511 000,00	1 663 025,69
		3110	Świadczenia społeczne	2 501 000,00	1 663 025,69
		4300	Zakup usług pozostałych	10 000,00	0,00
	85215		Dodatki mieszkaniowe	850 000,00	823 205,29
		3110	Świadczenia społeczne	850 000,00	823 205,29
	85216		Zasiłki stałe	930 000,00	610 897,74
		3110	Świadczenia społeczne	930 000,00	610 897,74
	85219		Ośrodki pomocy społecznej	4 179 766,00	3 708 880,65
		3020	Wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń	12 000,00	12 657,90
		4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	2 910 430,00	2 461 065,33
		4040	Dodatkowe wynagrodzenie roczne	202 900,00	170 817,07
		4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	547 324,00	413 579,73
		4120	Składki na Fundusz Pracy oraz Fundusz Solidarnościowy	76 276,00	47 715,16
		4140	Wpłaty na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	28 704,00	31 672,86
		4170	Wynagrodzenia bezosobowe	16 241,00	48 615,52
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia	33 720,00	97 704,60
		4220	Zakup środków żywności	3 846,00	4 685,93
		4260	Zakup energii	85 925,00	71 311,68
		4270	Zakup usług remontowych	5 000,00	14 739,20
		4280	Zakup usług zdrowotnych	2 480,00	3 567,00
		4300	Zakup usług pozostałych	90 000,00	148 391,68
		4360	Opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych	15 571,00	16 329,32
		4410	Podróże służbowe krajowe	2 000,00	746,12
		4430	Różne opłaty i składki	12 000,00	12 001,45
		4440	Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	98 589,00	102 159,15
		4480	Podatek od nieruchomości	12 038,00	12 038,00
		4520	Opłaty na rzecz budżetów jednostek samorządu terytorialnego	11 748,00	8 227,08

		4700	Szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej	8 500,00	24 660,00
		4710	Wpłaty na PPK finansowane przez podmiot zatrudniający	4 474,00	6 195,87
	85220		Jednostki specjalistycznego poradnictwa, mieszkania chronione i ośrodki interwencji kryzysowej	17 105,00	22 996,80
		4260	Zakup energii	10 105,00	14 797,80
		4300	Zakup usług pozostałych	2 000,00	1 008,00
		4400	Opłaty za administrowanie i czynsze za budynki, lokale i pomieszczenia garażowe	5 000,00	7 191,00
	85228		Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	947 000,00	1 335 853,78
		3020	Wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń	1 865,00	920,00
		4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	121 238,00	96 151,29
		4040	Dodatkowe wynagrodzenie roczne	7 000,00	6 964,34
		4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	22 544,00	16 781,55
		4120	Składki na Fundusz Pracy oraz Fundusz Solidarnościowy	3 141,00	2 258,32
		4140	Wpłaty na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	1 224,00	1 276,48
		4170	Wynagrodzenia bezosobowe	6 360,00	69 000,00
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia	713,00	1 061,16
		4220	Zakup środków żywności	500,00	779,36
		4300	Zakup usług pozostałych	500,00	13 500,00
		4330	Zakup usług przez jednostki samorządu terytorialnego od innych jednostek samorządu terytorialnego	780 000,00	1 123 583,78
		4440	Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	1 915,00	3 577,50
	85230		Pomoc w zakresie dożywiania	468 900,00	1 252 831,60
		3110	Świadczenia społeczne	468 900,00	1 252 831,60
	85295		Pozostała działalność	274 100,00	473 862,51
		3110	Świadczenia społeczne	6 100,00	1 062,50
		4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	150 119,00	255 481,42
		4040	Dodatkowe wynagrodzenie roczne	19 500,00	14 171,79
		4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	29 818,00	46 640,61
		4120	Składki na Fundusz Pracy oraz Fundusz Solidarnościowy	4 138,00	4 574,21
		4140	Wpłaty na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	2 448,00	2 509,50
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia	8 300,00	35 352,10
		4220	Zakup środków żywności	8 484,00	31 390,02
		4260	Zakup energii	19 610,00	29 216,41
		4300	Zakup usług pozostałych	16 500,00	45 120,58
		4360	Opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych	1 424,00	1 188,87
		4440	Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	7 659,00	7 154,50

853			Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	1 014 161,00	1 917 120,58
	85395		Pozostała działalność	1 014 161,00	1 917 120,58
		4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	649 450,00	158 620,91
		4017/9	Wynagrodzenia osobowe pracowników		680 100,52
		4040	Dodatkowe wynagrodzenie roczne	53 186,00	
		4047/9	Dodatkowe wynagrodzenie roczne		43 723,91
		4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	123 523,00	27 471,37
		4117/9	Składki na ubezpieczenia społeczne		120 210,84
		4120	Składki na Fundusz Pracy oraz Fundusz Solidarnościowy	17 215,00	3 547,18
		4127/9	Składki na Fundusz Pracy oraz Fundusz Solidarnościowy		14 220,16
		4170	Wynagrodzenia bezosobowe	40 000,00	900,00
		4177/9	Wynagrodzenia bezosobowe		25 870,59
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia	42 000,00	65 074,84
		4217/9	Zakup materiałów i wyposażenia		299 864,51
		4220	Zakup środków żywności	9 600,00	
		4227/9	Zakup środków żywności		16 875,53
		4267	Zakup energii		9 180,43
		4300	Zakup usług pozostałych	60 000,00	28 536,93
		4307/9	Zakup usług pozostałych		411 304,02
		4430	Różne opłaty i składki	1 000,00	5 937,00
		4440	Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	18 187,00	2 683,00
		4717/9	Wpłaty na PPK finansowane przez podmiot zatrudniający		2 998,84
854			Edukacyjna opieka wychowawcza	42 000,00	200 785,00
	85415		Pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym	42 000,00	200 785,00
		3240	Stypendia dla uczniów	42 000,00	200 785,00
855			Rodzina	10 228 361,00	10 299 338,29
	85502		Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	9 039 637,00	9 057 357,54
		3110	Świadczenia społeczne	8 085 190,00	7 831 132,53
		4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	256 176,00	240 088,61
		4040	Dodatkowe wynagrodzenie roczne	23 500,00	22 603,31
		4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	645 531,00	918 571,58
		4120	Składki na Fundusz Pracy oraz Fundusz Solidarnościowy	6 851,00	2 730,70
		4140	Wpłaty na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	2 536,00	2 777,10
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia	2 982,00	7 177,44
		4260	Zakup energii	9 156,00	19 210,00
		4300	Zakup usług pozostałych	2 800,00	4 048,75
		4440	Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	1 915,00	8 943,00

		4610	Koszty postępowania sądowego i prokuratorskiego	3 000,00	0,00
		4710	Wpłaty na PPK finansowane przez podmiot zatrudniający		74,52
	85504		Wspieranie rodziny	1 066 724,00	1 091 114,61
		4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	174 924,00	164 683,76
		4040	Dodatkowe wynagrodzenie roczne	15 200,00	13 473,68
		4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	33 423,00	34 084,02
		4120	Składki na Fundusz Pracy oraz Fundusz Solidarnościowy	4 658,00	3 436,80
		4140	Wpłaty na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	1 836,00	1 722,00
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia	2 451,00	4 114,00
		4300	Zakup usług pozostałych	3 088,00	0,00
		4330	Zakup usług przez jednostki samorządu terytorialnego od innych jednostek samorządu terytorialnego	824 000,00	863 085,35
		4410	Podróże służbowe krajowe	400,00	0,00
		4440	Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	5 744,00	5 366,00
		4700	Szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej	1 000,00	1 149,00
	85513		Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby pobierające zasiłki dla opiekunów	122 000,00	150 866,14
		4130	Składki na ubezpieczenie zdrowotne	122 000,00	150 866,14

ZAŁĄCZNIK NR 1- SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI ŚWIETLICY SOCJOTERAPEUTYCZNEJ „ŚWIAT W KOLORACH” ZA 2023 R.

Sprawozdanie ze Świetlicy Socjoterapeutycznej „Świat w kolorach” za rok 2023.

Świetlica Socjoterapeutyczna „Świat w kolorach” jest placówką wsparcia dziennego. Dysponuje 50 miejscami dla dzieci w wieku od 6 do 16 lat. Zapisy do Świetlicy odbywają się we wrześniu na dany rok szkolny, a jeśli są wolne miejsca dzieci mogą być zapisywane i w trakcie roku szkolnego. Do końca roku 2023 zapisanych na rok szkolny 2023/2024 było 35 dzieci. Łącznie w roku sprawozdawczym 2023 (biorąc pod uwagę dzieci, które uczęszczały w pierwszym oraz drugim półroczu) ze Świetlicy skorzystało 53 dzieci.

Charakterystyka grupy świetlicowej:

Spośród 53 dzieci korzystających z placówki w roku sprawozdawczym, 8 dzieci posiada orzeczenie o niepełnosprawności, w tym 4 dzieci orzeczenie wydane przez Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności, 9 dzieci opinie z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Łapach dotyczące trudności w nauczaniu oraz dostosowanie wymagań edukacyjnych do potrzeb i możliwości dzieci. W wielu opiniach z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej jednym z powodów występujących trudności dzieci jest trudna sytuacja rodzinna. W związku z powyższym znaczna część wychowanków są to dzieci ze zdiagnozowanymi trudnościami w różnych sferach.

Placówka stara się również wspierać rodziców/opiekunów w procesie wychowania i towarzyszyć im w różnych kryzysach czy to rozwojowych, czy sytuacyjnych. Dlatego staramy się wyposażać rodziców/opiekunów w umiejętności wychowawcze, które będą pomocne w trudnym często procesie wychowania.

W roku sprawozdawczym rodzice/opiekunowie mogli uczestniczyć w 3 spotkaniach warsztatowych z psychologiem, gdzie mogli doskonalić swoje kompetencje rodzicielskie. Tematami warsztatów były: „Niegrzeczne dziecko - dlaczego dzieci czasami źle się zachowują”, „Jak mądrze chwalić”, „Trudności i wyzwania okresu dorastania”.

Świetlica realizuje swe zadania poprzez prowadzenie działalności: socjoterapeutycznej, profilaktycznej, wychowawczej.

W Świetlicy funkcjonują 3 grupy socjoterapeutyczne. Głównym celem tych zajęć było dostarczenie dzieciom doświadczeń korekcyjnych przeciwstawnych do treści urazowych, zapewnienie bezpiecznego odreagowania emocjonalnego oraz uczenie się nowych umiejętności i zachowań.

W zakresie działalności profilaktycznej prowadzone są zajęcia przygotowujące dzieci i młodzież do radzenia sobie z zagrożeniami (jest to realizowane w ramach zajęć

socjoterapeutycznych, wychowawczych, edukacyjnych, indywidualnym kontakcie oraz w comiesięcznych zebraniach społeczności świetlicowej, która pełni rolę społeczności korekcyjnej). W ramach zajęć socjoterapeutycznych dzieci wzięły udział w grach profilaktyczno-interaktywnych:

- W sieci: Zaloguj się do życia zanim będzie za późno.
- Umiar: Powiesz dość alkoholowi nim przekroczysz granicę?
- Dopalacze.
- Przemoc rówieśnicza.

W zakresie działalności wychowawczej:

- prowadzone są zajęcia grupowe z wykorzystaniem zabaw i gier psychologicznych,
- zajęcia kulinarne,
- zajęcia twórcze: plastyczne, teatralno-muzyczne, taneczne,
- zajęcia ruchowe, sportowe,
- zajęcia edukacyjne rozwijające pasje i zainteresowania dzieci, spotkania z ciekawymi ludźmi,
- zajęcia poza świetlicą: wycieczki, wyjścia w teren, wyjścia do zaprzyjaźnionych placówek np. Dziennego Domu Senior +, Klubu Senior+, Biblioteki Miasta i Gminy Łapy.

Wakacje i ferie w Świetlicy

Ferie (23 styczeń - 5 luty)

W czasie ferii zimowych dzieci odwiedzały Seniorów z Dziennego Domu Senior +. Byliśmy również na filmie w kinie pt. „Rio 2” oraz „Psi patrol”. Zorganizowaliśmy zawody w cymbergaja, po których drużyny zostały nagrodzone upominkami. Nie brakowało również zabaw i gier planszowych, strategicznych, a także układania puzzli i kulinarnych niespodzianek. Zajęcia edukacyjne poświęcone były bezpiecznym feriom. W drugim tygodniu ferii byliśmy z odwiedzinami w Bibliotece. Mieliśmy okazję poznać to miejsce od podstaw. Poznaliśmy historię Biblioteki i obejrzelśmy bardzo ciekawą prezentację. Nauczyliśmy się jak korzystać ze strony internetowej oraz karty czytelniczej. Poznaliśmy wszystkie filie, a panie bibliotekarki, które tam pracują z ogromną pasją i zaangażowaniem opowiadały o tych miejscach. Nasze dzieci dostały piękne zakładki do książek motywujące do czytania. Na zakończenie ferii odbył się konkurs „Mam talent”, w którym Świetliczaki zaprezentowały swoje talenty.

Wakacje w Świelicy

W dniach 13.07.2023-21.07.2023 r. 16 dzieci ze Świelicy wyjechało na 9-cio dniowe kolonie do Ośrodka Wypoczynkowego "Caritas Bliźnim" w Nowogrodzie. W programie były dwie wycieczki: Gierłoż-Wilczy Szaniec, Św. Lipka oraz Tykocin-kino i zwiedzanie miasta. Hasłem przewodnim wyjazdu było: Poligon Zdrowia 2023. Odbywały się zajęcia profilaktyczne oraz konkurs piosenki żołnierskiej. Celem zajęć było: rozwijanie umiejętności sportowych, artystycznych, muzycznych oraz kulinarnych.

W czasie wakacji placówka nasza również prowadziła zajęcia świetlicowe dla dzieci od godz.10:00 do godz. 16:00.

Uroczystości świąteczne

Bal przebierańców.

Dnia 19 stycznia 2023r. w Świetlicy odbył się bal karnawałowy/przebierańców.

Zorganizowane były zabawy i konkursy, na których wszyscy bawiliśmy się świetnie. Nie zabrakło słodkości, które robiliśmy na zajęciach kulinarnych. Było dużo muzyki i tańców przy kolorowych światełkach. Odbyło się również podsumowanie semestru i nagrodziliśmy dzieci z największą ilością zielonych kartek, które otrzymują za udział w

zajęciach świątecznych i zaangażowanie w życie placówki. Ponadto wszystkie dzieci otrzymały paczki choinkowe, które podarowała nam Poczta Polska ze zbiórki choinkowej.

Dzień Babci i Dziadka.

Z okazji Dnia Babci i Dziadka odwiedziliśmy 23 stycznia 2023r. Seniorów z Dniennego Domu Senior + oraz Klubu Senior +. Nasze Świetliczaki na zajęciach plastycznych przygotowały piękne kalendarzowe serca. Nie zabrakło również życzeń, wierszy i piosenki, które wzruszały i bawiły. Nasze dzieciaki zostały obdarowane słodkościami, pyszną watą cukrową i popcornem. Miło spędziliśmy czas na zagadkach i konkursach, w których braliśmy udział wspólnie z Seniorami.

Walentynki.

Dnia 14 lutego 2023r. w Świetlicy obchodziliśmy Walentynki. Na zajęciach edukacyjnych poznaliśmy genezę tego święta i każdy mógł zrobić Walentynkę dla swojego przyjaciela. Na zajęciach kulinarnych robiliśmy pyszne ciastka w kształcie serca, które osłodziły nam ten dzień. Nie zabrakło sercowego tortu, który mieścił w sobie słodkości dla wszystkich dzieci. Rozdana została poczta walentynkowa.

Dzień Kobiet i mężczyzn.

Dnia 8 marca 2023r. obchodziliśmy Dzień Kobiet, a także Dzień Mężczyzn. Wszystkie nasze kobiety i młodzi mężczyźni mieli okazję na zajęciach kulinarnych zrobić pyszne deserki z okazji swojego święta, a także otrzymali upominki. Nie zabrakło tego dnia również wspólnego śpiewania i karaoke. Na zajęciach socjoterapeutycznych rozmawialiśmy o uczuciach łatwych oraz trudnych. Pomocne były magiczne drzewa uczuć.

Światowy Dzień Ziemi.

Dnia 21 kwietnia 2023r. z okazji Dnia Ziemi wybraliśmy się na sprzątanie naszego kawałka ziemi. Na zajęciach edukacyjnych mówiliśmy o tym, jak dbać o naszą ziemię i w jaki sposób możemy o niej pamiętać. Po powrocie z wyprawy i leśnego sprzątanego na naszych pracujących Świetliczaków czekały pyszne muffinki. Wiele worków zebranych na „bindudze” śmieci świadczy o tym, że nasza społeczność lokalna niezbyt dba o naszą wspólną planetę i zapomina, że ona nas potrzebuje.

Obchody Ogólnopolskiego Tygodnia Bibliotek.

Świetlica nasza w ramach współpracy z Biblioteką w 2023r. uczestniczyła w co miesięcznych spotkaniach FILMOŁAP. Tym razem nasze comiesięczne spotkanie w Bibliotece 10 maja wyglądało zupełnie inaczej niż dotychczas. Z okazji obchodów Ogólnopolskiego Tygodnia Bibliotek wspólnie z paniami z BIBLIOTEKI PUBLICZNEJ MIASTA I GMINY ŁAPY upiekliśmy pizzę. W oczekiwaniu na nią graliśmy w kalambury, czytaliśmy sentencje i cytaty oraz obejrzelśmy filmik pt. "Lokomotywa", w którym występowały panie Bibliotekarki. Pamiętaliśmy również o obchodach dnia Bibliotekarza i złożyliśmy wszystkim pracownikom najserdeczniejsze życzenia. Obejrzelśmy również film mówiący o działalności naszej Biblioteki.

Dzień Dziecka.

Dnia 1 czerwca obchodziliśmy Dzień Dziecka w Świetlicy, jak zwykle hucznie. Na nasze Świetliczaki czekała pyszna pizza, popcorn, słodkości i lody. Wspólnie namalowaliśmy wymarzony Dzień Dziecka, który każdy chciałby przeżyć. Po zabawach w naszej placówce wybraliśmy się na festyn z okazji Dnia Dziecka, na którym bawiliśmy się wyśmienicie i braliśmy udział w licznych atrakcjach, których nie brakowało.

Dzień Matki i Dzień Ojca.

Na zajęciach plastycznych dzieci przygotowały swoim rodzicom wazoniki z własnoręcznie przygotowanymi kompozycjami kwitów, które dzieci wręczyły w czasie Dnia Rodziny. Rozmawialiśmy o roli mamy i taty w rodzinie oraz czy rodzina jest dla nas wartością.

Dzień rodziny.

Dnia 22 czerwca 2023 r. obchodziliśmy w Świetlicy Dzień Rodziny. Na początku przywitaliśmy naszych gości słodkim poczęstunkiem i wzruszającym występem naszych dzieci.

Nagrodziliśmy dzieci, które aktywnie uczestniczyły w życiu świetlicy w drugim półroczu roku szkolnego. Mimo zawirowań pogodowych tego dnia pogoda w czasie naszej uroczystości nam dopisała. Na

podwórku na dzieci czekało mnóstwo atrakcji sportowych (klocki piankowe, boisko dmuchane, szachy), a także wata i popcorn, który przygotowali nam nasi przyjaciele z Dziennego Domu Senior +w Łapach oraz Klubu Senior +.

Dzień chłopaka.

We wrześniu obchodziliśmy Dzień Chłopaka i świetlicowe dziewczynki przygotowały dla naszych chłopców dyplomy i prezenty. Na zajęciach edukacyjnych rozmawialiśmy jak ten dzień można świętować i celebrować. Na zajęciach kulinarnych grillowaliśmy kiełbaski, a dla naszych chłopaków przygotowaliśmy pyszne muffinki i rogaliki. Nasi panowie mogli czuć się bardzo wyjątkowo w tym dniu, ponieważ nawet na zajęciach plastycznych tworzyliśmy krawaty: "super chłopak".

Wieczór poetycki.

Dnia 3 października 2023r. w Świetlicy gościliśmy naszego lokalnego artystę - Jarosława Kuleszę. Bardzo miło spędziliśmy czas przy słuchaniu ciekawych i wzruszających wierszy. Otrzymaliśmy również wiersze o Świetlicy i pracownikach napisane specjalnie dla nas, co było bardzo miłym gestem ze strony naszego gościa. My również podzieliliśmy się naszą twórczością poetycką, która powstawała w czasie zajęć teatralno-muzycznych.

Andrzejki.

W ostatni dzień listopada 2023r. w Świetlicy odbyły się Andrzejki. Na nasze Świetliczaki czekały pyszne świetlicowe słodkości i mnóstwo zabawy. Tradycyjnie imprezę zaczęliśmy od wróżb i ruchowych zabaw przy muzyce, a następnie odbyła się dyskoteka. Wspólnie tańczyliśmy przy dobrej muzyce i wśród migoczących światełek.

Dzień Seniora.

Dnia 23 listopada 2023r. odwiedziliśmy naszych kochanych Seniorów z zaprzyjaźnionego Klubu Senior+ oraz Dziennego Domu Senior+ w celu złożenia najszczęśliwszych życzeń z okazji Światowego Dnia Seniora. Na ręce naszych przyjaciół złożyliśmy słodkie upominki, które robiliśmy w Świetlicy wspólnie z dziećmi.

Światowy Dzień Misia.

Dnia 24 listopada 2023r. w Świetlicy obchodziliśmy Światowy Dzień Misia. Wszystkie Świetliczaki przybyli do Świetlicy w towarzystwie swoich pluszowych przyjaciół, których mogli zapoznać z naszymi Świetlicowymi Misiami – Parpusiakami, które służą nam bardzo w czasie zajęć socjoterapeutycznych do odgrywania różnych scenek, dram, a także i przede wszystkim są wspianiałymi naszymi przyjaciółmi, do których

zawsze możemy się przytulić.

Mikołajki świetlicowe.

Dnia 6 grudnia 2023r. w Świetlicy odwiedził nas Święty Mikołaj, który przyniósł dzieciom upominki, które pochodziły z akcji charytatywnej pod nazwą "Gwiazdkowa zbiórka darów w placówkach pocztowych" (edycja 2023), organizowanej pod patronatem Fundacji "Pocztowy Dar" we współpracy z Poczta Polska S.A. i Fundacjami: Inicjatywa Happy Kids, Liga Superbohaterów oraz Zachodniopomorską Fundacją Pomocy Rodzinie Tęcza Serc. Nasze Świetliczaki na wizytę Mikołaja były wzorowo przygotowane i napisały listy do Niego, a także zaśpiewały piękne kolędy.

Wigilia w Świetlicy.

Dnia 13 grudnia 2023r. w Restauracji "Łapianka" odbyła się Wigilia Świetlicowa. To był wspianiały czas, gdzie mogliśmy spotkać się wspólnie rodzinami, złożyć sobie życzenia i podzielić opłatkiem. Dzieci zaprezentowały piękne Jasełka i wspólnie z rodzicami oraz gośćmi śpiewały kolędy.

Udział Świetlicy w konkursach

„PIKTOGRAMY”

Dnia 23 marca trójka dzieci ze Świetlicy brała udział w Gminnym Konkursie "PIKTOGRAMY", gdzie zostały wyróżnione dyplomami. Dwie osoby zdobyły wyróżnienia, w tym konkursie występując z utworami „Sen we śnie” oraz „Rzeko”. Jedna z dziewczynek wystąpiła z recytacją wiersza W. Szymborskiej „Wodo”. Tematyka prezentowanych utworów według zasad konkursowych była związana z wodą.

„Piosenka dobra na wszystko”

To wewnętrzny świetlicowy konkurs wokalny, który odbył się 24 kwietnia w naszej placówce. Ze wszystkich uczestników wyłoniliśmy trzy osoby, które reprezentowały Świetlicę w konkursie wokalnym „Krok do kariery - II Podlaski Przegląd Muzyczny” - organizowanego przez Dom Kultury w Łapach.

„Krok do kariery”

Dnia 19 maja troje naszych dzieci brało udział w „II Podlaskim Przeglądzie Muzycznym „Krok do kariery” organizowanym przez Dom Kultury w Łapach. Chłopiec ze świetlicy zdobył wyróżnienie oraz nagrodę Dyrektora Domu Kultury. Dzieci do konkursu przygotowywały się w czasie zajęć teatralno- muzycznych w placówce.

Obchody Światowego Dnia Ziemi (21 kwietnia)

Wzięliśmy udział w konkursie organizowanym przez CAS w Łapach „Pokaż, jak dbasz o Ziemię”, który polegał na zrobieniu zdjęcia, jak dbamy o naszą planetę i zamieszczenie go w komentarzach na FB. Nasze świetlicowe zdjęcie ze sprzątania zebrało najwięcej laików i zostało nagrodzone roślinkami.

„Produkt Lokalny Gminy Łapy”

Dnia 20 sierpnia Świetlica brała udział w Dożynkach z Produktem Lokalny. W tym roku naszą świetlicową propozycją na Produkt Lokalny Gminy Łapy były „Wianki i plecionki”. Wraz z dziećmi przygotowywaliśmy je w placówce na różne uroczystości. Mogą być wspaniałą dekoracją domu czy podarunkiem dla kogoś bliskiego. Stanowią również nawiązanie do tradycji kulturowych, co jest jednym z celów naszej placówki. Tematyczne dekoracje świąteczne w formie wianków i plecionek wnoszą we wnętrza naszych domów klimat zbliżających się świąt: Świąt Bożego Narodzenia, Wielkanocnych. Świetlica zdobyła wyróżnienie w tym konkursie.

„Złoty mikrofon 2023”

Dzieci ze Świetlicy wystąpiły jako zespół „Świetliki” w gminnym konkursie: „Złoty mikrofon”. Konkurs odbył się 26 października w Domu Kultury w Łapach. Dzieci zaśpiewały piosenkę M. Jeżowskiej: „Wszystkie dzieci nasze są” i otrzymały 1 miejsce oraz ZŁOTY MIKROFON.

Świetlica w społeczności lokalnej

Jarmark wielkanocny.

Na Placu Niepodległości dnia 1 kwietnia odbył się Jarmark Wielkanocny, na którym również można było obejrzeć rękodzieło jakie powstało w naszej Świetlicy. Nie brakowało tradycyjnych jajek, stroików wielkanocnych na plastrach drewna i nie tylko oraz ręcznie robionych kartek wspólnie z dziećmi na zajęciach plastycznych.

Festyn „zŁap zdrowie”

Dnia 21 maja na Placu Solidarności w Łapach odbył się Festyn Rodzinny zŁap zdrowie. Świetliczaki zaprezentowały się z ulubionymi tańcami na scenie prezentując społeczności lokalnej swe talenty. Taniec i ruch to również dobra alternatywa nie tylko na nudę, ale i zdrowy styl życia, który był motywem przewodnim tego festynu. Na stanowisku świetlicy zorganizowana była loteria fantowa dla dzieci oraz kącik plastyczny, na którym dzieci mogły wykonać prace plastyczne, pomalować malowanki. Przygotowane było również stanowisko zabawowe, gdzie z piankowych klocków

powstawały przeróżne budowle. Na dmuchanym boisku można było poćwiczyć swoje umiejętności piłkarskie. Duże rozkładane szachy były wspaniałym pomysłem na rodzinne rozgrywki.

Podlaski Piknik Rodzinny w Łapach

Dnia 25 czerwca odbył się Podlaski Piknik Rodzinny w Łapach, na którym swoje talenty zaprezentowały dzieci ze Świetlicy Socjoterapeutycznej „Świat w kolorach w Łapach”. Na stoisku świetlicowym można było namalować swoje wymarzone wakacje. Dużym powodzeniem wśród dzieci cieszyły się piankowe klocki, dmuchane boisko, kreatywne klocki plastikowe oraz rowerki i loteria fantowa.

W naszym kreatywnym świetlicowym kąciku po wykonaniu zadania można było zdobyć pieczętkę do Gry Miejskiej.

Dni Łap

Dnia 2 lipca Świetlica nasza uczestniczyła w obchodach Dni Łap, które odbyły się na Stadionie Miejskim w Łapach. Na świetlicowym stoisku czekała na najmłodszych loteria fantowa, w której jak zwykle każdy los wygrywał. Można było również ciekawie i aktywnie spędzić czas grając na dmuchanym boisku w piłkę, poukładać klocki pianowe wraz rodzicami lub rówieśnikami czy też rozegrać rundkę szachową.

Udział w Dożynkach Gminnych

Placówka nasza uczestniczyła, jak co roku, w Dożynkach Gminnych (20 sierpnia). Przygotowaliśmy stanowisko Świetlicowe oraz loterię fantową, która cieszyła się dużym zainteresowaniem najmłodszych uczestników dożynek, a potwierdzeniem tego były uśmiechy na twarzach dzieci.

50 lecie Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Łapach

Dnia 22 września wystąpiliśmy na Jubileuszu 50-cio lecia Poradni Psychologicznej – Pedagogicznej w Domu Kultury. Nasze dzieci zostały zaproszone do wystąpienia na tak ważnym jubileuszu i zaprezentowały dwa tańce, których dzielnie uczyły się na zajęciach teatralno muzycznych. Zaśpiewaliśmy również piosenkę Majki Jeżowskiej: „Wszystkie dzieci nasze są”. Występ był dla nas dużym

wyróżnieniem i możliwością pokazania talentów, które mogą rozwijać się w naszej placówce.

Mikołajki Miejskie

Po świętowaniu naszych świetlicowych Mikołajek 6 grudnia wybraliśmy się na gminne Mikołajki, gdzie również mieliśmy spotkanie z Mikołajem. Nasze dzieci wzięły udział w losowaniu i niektórzy wygrali dużą prawdziwą choinkę. Nie zabrakło zabaw sportowych na zjeżdżalni oraz animacji. Spotkaliśmy się również z Panią z Biblioteki, które obdarowały wasze dzieci dekoracyjnymi Mikołajami, a my ofiarowaliśmy im stroiki na plasterze drewna.

Wigilia Miejska

Dnia 17 grudnia placówka nasza brała udział w Wigilii Miejskiej, która odbyła się na Placu Solidarności w Łapach. Na tę okazję przygotowaliśmy piękne rękodzieło, które można było obejrzeć na jarmarku. Na zajęciach plastycznych powstały przeróżne stroiki, choinki, bombki, świeczniki, kartki świąteczne.

Sprawozdanie przygotowała:

Edyta Michałowska Kierownik Świetlicy Socjoterapeutycznej „Świat w kolorach”.

ZAŁĄCZNIK NR 2 - SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI KLUBU INTEGRACJI SPOŁECZNEJ „SUKCES W DZIAŁANIU” ZA 2023 R.

Klub Integracji Społecznej „Sukces w działaniu” (KIS) to jednostka, której celem jest przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób bezrobotnych i nieaktywnych zawodowo oraz prowadzenie długofalowych i wszechstronnych działań mających na celu przygotowanie tych osób do aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym i zawodowym.

Działania w ramach Klubu zmierzają do:

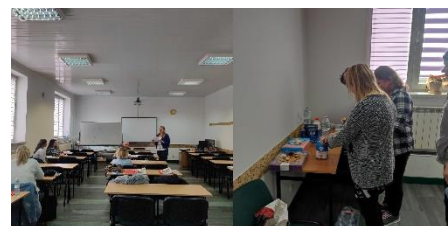
- poszerzenia świadomości w zakresie pokonywania barier i trudności życia codziennego,
- samodzielnego zdobywania wiedzy, wymiany informacji i doświadczeń,
- wzajemnego wspierania się w pokonywaniu barier i trudności
- ciągłej, nieustannej edukacji personalnej, zawodowej i społecznej, będącej kluczem do podnoszenia własnej wartości na współczesnym, otwartym rynku pracy,
- konieczności osiągnięcia samodzielności ekonomicznej oraz umiejętności gospodarowania własnymi dochodami.

Klub Integracji Społecznej „Sukces w działaniu” spełnia wiele funkcji:

- oferuje poradnictwo z zakresu informacji zawodowej,
- oferuje pomoc psychologiczną: indywidualną i grupową,
- udostępnia fachową bibliotekę,
- oferuje dostęp do Internetu, prasy w celu poszukiwania pracy dla uczestników Klubu,
- oferuje pomoc w przygotowaniu profesjonalnych aplikacji zawodowych oraz możliwość napisania ich na komputerze,
- oferuje dostęp do aktualnych ofert pracy. W 2023 r. w Klubie Integracji Społecznej wsparcie uzyskało 54 uczestników.

W ramach aktywizacji zawodowej w Klubie Integracji Społecznej zorganizowano **3 kursy zawodowe** zgodne ze zdiagnozowanymi potrzebami i potencjałem uczestników a także potrzebami rynku pracy:

– **Opiekun osoby starszej** z egzaminem zewnętrznym potwierdzającym uzyskanie kwalifikacji zawodowych w wymiarze 150 godzin. Celem kursu jest teoretyczne i praktyczne przygotowanie uczestników w zakresie zasad organizowania i sprawowania opieki nad osobami starszymi. Kurs zakończony został egzaminem walidacyjnym i wydaniem certyfikatu/zaświadczenia o nadaniu uprawnień. Kurs zrealizowany był w terminie od 17.04.2023 -31.05.2023r. dla **8 osób**.

– **Pracownik administracyjno- biurowy z obsługą komputera** z egzaminem zewnętrznym potwierdzającym uzyskanie kwalifikacji w wymiarze 150 godzin. Celem kursu było zdobycie przez uczestników wiedzy i umiejętności niezbędnych do uzyskania kompetencji/kwalifikacji zawodowych pozwalających na podjęcie pracy w biurze/ obsłudze sekretariatu. Kurs zrealizowany był w terminie od 11.04.2023 - 17.05.2023r. dla **14 osób**.

– **Spawacz MAG** z egzaminem zewnętrznym potwierdzającym uzyskanie kwalifikacji w wymiarze 145 godzin. Celem kursu było zdobycie przez uczestników uprawnień do wykonywania spoin pachwinowych blach i rur metodą MAG zgodnie z obowiązującymi przepisami i aktualnymi normami dotyczącymi przeprowadzenia egzaminu kwalifikacyjnego spawacza. Kurs zakończył się przeprowadzeniem egzaminu walidacyjnym i wydaniem certyfikatu/zaświadczenia o nadaniu uprawnień. Kurs zrealizowany był w terminie od 12.04.2023 - 11.05.2023 r. dla **11 osób**.

W okresie sprawozdawczym na staże zawodowe skierowanych zostało **21 uczestników**, z którymi zostały podpisane trójstronne umowy o zorganizowanie stażu na stanowiskach: pracownik budowlany, pracownik gospodarczo- porządkowy x 2, pracownik porządkowy, pomoc kucharza , pomoc konserwatora, pomoc konserwatora i magazyniera x 2, pomoc nauczyciela, pomoc wychowawcy, pracownik sekretariatu, kierowca kat. C, C+E, sprzedawca/handlowiec, opiekun x 2, asystent pracowni krawieckiej, pomoc bibliotekarza, pracownik produkcji x 2, sanitariusz szpitalny, woźna.

Jako efekt aktywizacji społecznej i zawodowej w KIS w 2023 r., zatrudnienie podjęło 14 osób.

Od 01.02.2023 do 31.10.2023 w ramach spotkań grup samopomocowych podejmowane były tematy z zakresu ustalenia zasad w grupie samopomocowej, omówienie regulaminu KIS, regulaminu uczestnika. Odbywały się rozmowy z psychologiem na

temat zmian życiowych metodą małych kroków. W ramach spotkań odkrywano talenty, wykonywano ozdoby rękodzielnicze. Uczestnicy chętnie pomagali w wydawaniu żywności w ramach POPŻ - forma aktywności społecznej. Pod hasłem ciekawe spędzanie wolnego czasu uczestnicy mieli szansę na integrację przy grach planszowych oraz omówieniu przeczytanej książki wcześniej wypożyczonej z KIS. W ramach

grup odbywały się także zajęcia ogrodnicze, porządkowe, gdzie uczestnicy mogli sadzić kwiaty, zioła. Uczestnicy przygotowywali babki wielkanocne oraz odkrywali swoje talenty przy robieniu stroików wielkanocnych. Osoby uczestniczące w spotkaniach chętnie brały udział w zajęciach kulinarnych, w tworzeniu własnych przepisów, wykorzystywali warzywa i owoce sezonowe, a także poznawali zasady zdrowego żywienia dzięki Pani dietetyk. W ramach grup samopomocowych klubowicze pomogli przy kąciku kreatywności podczas festynu pt.: „Złap zdrowie” organizowane przez CUS oraz aktywnie brali udział wszelkich akcjach organizowanych na terenie gminy Łapy. Podczas spotkań na grupach uczestnicy oglądali filmy edukacyjne i motywacyjne. W ramach wyjść integracyjnych zostały zorganizowane wyjścia do kina, na występ kabaretowy oraz wyjazd do gospodarstwa „Alpaki z różanej zagrody”. Na koniec edycji został zorganizowany uroczysty obiad, na którym spotkali się wszyscy uczestnicy z kadrą KIS, zostały wręczone upominki tj.: torby wielokrotnego użytku na zakupy, które zostały uszyte w ramach grup samopomocowych oraz zakupiono notes z teczka i długopisem na dokumentację.

W ramach indywidualnego wsparcia uczestnicy Klubu Integracji Społecznej korzystali z pomocy:

- **Pracowników socjalnych**, którzy wspomagali uczestników w wypełnianiu wniosków o pomoc finansową. Prowadzili rozmowy na temat odbywanych staży, motywowali do otwartej postawy w zdobywaniu wiedzy, umiejętności i doświadczenia. Zachęcali do spotkania ze specjalistą dietetykiem. Prowadzili rozmowy na temat uzależnienia od alkoholu, motywowali do zachowania trzeźwości i podjęcia terapii. Prowadzili rozmowy motywacyjne i wspierające dotyczące przebiegu kursów zawodowych oraz egzaminów. Wspierali w budowaniu własnej wartości i siły do działania.

- **Konsultanta ds. zatrudnienia** – osoba zajmująca się poszukiwaniem zatrudnienia dla osób nieaktywnych zawodowo. Konsultant sprawuje pieczę nad dokumentacją przebytych staży oraz dba o przestrzeganie przepisów związanych z prawem pracy. Najważniejszą rolą jest wydobywanie potencjału z kandydata dla którego ma zaproponować miejsce pracy.

Tematyka poruszana w ramach zajęć indywidualnego wsparcia to: Proces zapoznawczy, zdobywanie zaufania. Aktualizacja dokumentów aplikacyjnych. Wspólne przygotowanie do rozmowy kwalifikacyjnej. Poznanie umiejętności współpracy Uczestnika w zespole zróżnicowanym ze względu na wiek, poziom kwalifikacji oraz zakres doświadczenia zawodowego. Zachęcanie do czynnego poszukiwania pracy. Poszerzenie samowiedzy Uczestnika w zakresie posiadanych kompetencji i umiejętności w nawiązaniu do ukończonego kursu.

Wytyczenie indywidualnej ścieżki rozwoju zawodowego opartej na realistycznych planach zawodowych. Zapoznanie z ofertami pracy dostępnymi na lokalnym rynku pracy. Wspólne omówienie przyczyn niepowodzeń w poszukiwaniu zatrudnienia.

- **Tutora** - Zajęcia z tutorem mają na celu wydobywanie potencjału uczestnika, motywacją do refleksji nad własnym rozwojem oraz wsparciem do działania. Pomaga w sytuacjach kryzysowych, pokazuje poprzez rozmowę inne rozwiązania na życie.

W ramach spotkań indywidualnego wsparcia z tutorem w początkowych spotkaniach budowano wzajemne zaufanie, rozmawiano o umiejętnościach, hobby, zainteresowaniach. Z uczestnikami zostały poruszone tematy o skutecznej komunikacji. Komunikacja werbalna i niewerbalna. Wartości- ćwiczenie, które określa te wartości. Asertywność- dlaczego tak czasem trudno być asertywnym w życiu. Jak bycie asertywnym pomaga w życiu. Rozmowy na temat jak radzić sobie ze stresem. Rozmowy o zarządzaniu sobą w czasie. Jak planować i co nam to daje. Jak pogodzić życie codzienne z obowiązkami w pracy. Wyznaczanie celów, jak je wyznaczać i czym są cele życiowe. Wiara w samego siebie. Powiedz z kim się przyjaźnisz a powiem ci kim jesteś- spojrzenie na relacje znajomości z ludźmi i co czerpiemy z tych relacji. Wspieranie i omawianie sytuacji podczas kursów zawodowych. Motywowanie do zmian swojego dotychczasowego życia.

W ramach aktywizacji zawodowej uczestnicy KIS zostali objęci wsparciem **doradcy zawodowego** podczas indywidualnych zajęć oraz warsztatów aktywizacji zawodowej. Celem tych zajęć jest wzmocnienie motywacji do aktywności zawodowej, pomoc w nabywaniu

umiejętności skutecznego poszukiwania pracy i aktywnego poruszania się po rynku pracy, sporządzania dokumentów aplikacyjnych, itp.

W ramach poradnictwa specjalistycznego zrealizowane zostały:

- **Zajęcia grupowe i indywidualne z dietetykiem**

4 godziny grupowe wsparcia dietetyka z uczestnikami po 1 godzinie z każdą grupą na temat: Wpływ żywienia na zachowanie zdrowia u ludzi.

Odbyły się także spotkania indywidualne w wymiarze 10 godzin z uczestnikami, którzy zgłosili potrzebę konsultacji. Podczas konsultacji indywidualnej odbyło się badanie - analiza ciała oraz porady i konsultacje.

- **Zajęcia grupowe i indywidualne z psychologiem**

Grupowe poradnictwo psychologicznego w wymiarze 8 godz. (4 grupy x 2 godz.). Poradnictwo obejmowało zagadnienia związane z wprowadzaniem zmian w życiu stosując metodę małych kroków. Poruszane były zagadnienia dotyczące mądrego dokonywania zmian, odpowiedniego poszukiwania wzorców, analizy oraz oceny skuteczności dotychczasowych działań. Omawiane były formy motywacji do działania oraz konsekwencji w dążeniu do celu. Indywidualne poradnictwo psychologiczne w wymiarze 30 godz., obejmowało zagadnienia dostosowane do aktualnej potrzeby Uczestnika Klubu Integracji Społecznej. Poradnictwo miało charakter doraźnego wsparcia, uruchomienia procesu rozwoju osobistego w zależności od indywidualnej potrzeby uczestnika. Poruszane były zagadnienia związane z systemem wartości Uczestnika oraz akceptacją siebie. Psycholog świadczył wsparcie w odkryciu gotowości do podejmowania zmian w życiu społecznym, zawodowym oraz osobistym.

- **Zajęcia w obszarze wzmocnienia kompetencji i umiejętności rodzicielskich, obejmujące:**

Grupowe poradnictwo specjalistycznego dla 15 uczestników projektu, obejmującego zagadnienia związane z budowaniem relacji rodzic – dziecko, a w tym: wyrażanie oczekiwań i ograniczeń, tak aby dziecko je respektowało, wyznaczanie granic i zasad w wychowaniu, rozpoznawanie, wyrażanie i akceptowanie uczuć, aktywne słuchanie, motywowanie do współdziałania, modyfikowanie niepożądanych zachowań, uwalnianie dziecka od grania ról narzuconych w domu i w szkole, wspieranie procesu usamodzielniania się dziecka, budowanie realnego poczucia własnej wartości dziecka, konstruktywne rozwiązywanie konfliktów.

- **Budowanie własnego wizerunku.** W ramach KIS-u uczestnicy mieli możliwość wzięcia udziału w metamorfozach wizerunków. Warsztaty miały na celu podniesienie własnej wartości oraz pokazaniu, że każdy z nas jest gotowy do zmian. Warsztaty prowadzone były przez Make Up Academy by Dorota Lange. W ramach w/w działań uczestnicy mieli zapewnione zakupy odzieży wizytowej na rozmowę kwalifikacyjną oraz spotkanie z wizażystkami i fryzjerem, gdzie podczas spotkania zostały pięknie pomalowane i uczesane. Całe przedsięwzięcie miało na celu pokazanie, że każdy może zawalczyć o siebie.

- **W ramach wyjść integracyjnych został zorganizowany wyjazd do gospodarstwa „Alpaki z różanej zagrody”.**

Urokliwe miejsce, wspaniała atmosfera a gospodarze gościnni z ogromną wiedzą. Podczas wizyty uczestnicy poznali zwyczaje i nawyki zwierząt mieszkających w gospodarstwie. Mogli nakarmić alpaki i je pogłaskać. Podczas pobytu gospodarze zorganizowali ognisko i warsztaty z robienia magnesów w kształcie alpaki. Przebywanie na łonie natury zbliża do siebie ludzi oraz wycisza emocje. Wyjazd miał na celu lepsze poznanie siebie oraz odskocznnię od problemów dnia codziennego. Pobyt na gospodarstwie był także edukacja o świecie jak i o zwierzętach.

- **Zajęcia metodą „Feldenkrais” prowadzone przez Panią Annę Puchalską specjalizującą się w tej dziedzinie.**

Zajęcia miały na celu poznanie swojego organizmu oraz wyciszenie się. Po przez ćwiczenia uczestnicy mogli poznać lepiej swoje ciało oraz ruch i integrację fundamentalną pozwalającą pozyskać czucie siebie w przestrzeni. Cytując wybitnego fachowca w tej dziedzinie Moshe feldenkrais „Celem jest cało tak skoordynowane, aby poruszało się z minimalnym wysiłkiem i maksymalną wydajnością, nie poprzez siłę mięśni ale poprzez zwiększoną świadomością tego jak funkcjonuje”. Korzyści ze stosowania tej metody to: redukcja stresu, poprawa postawy, zmniejszenie chronicznego bólu i zmęczenia, rozwinięcie świadomości siebie, uwagi i łatwości jasnego myślenia, odkrycie reakcji między ciałem, umysłem i emocjami oraz polepszenie fizyczne oraz odkrycie harmonii ruchu. Uczestnicy po zajęciach czuli się zrelaksowani i pełni chęci do podejmowania działań.

Działania w ramach Klubu w 2023 r. zmierzały min. do: zwiększenia aktywności zawodowej i społecznej, poszerzenia świadomości w zakresie pokonywania barier i trudności życia codziennego, samodzielnego zdobywania wiedzy, ciągłej edukacji (personalnej, społecznej), będącej kluczem do podnoszenia własnej wartości.

ZAŁĄCZNIK NR 3 - SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI DZIENNEGO DOMU „SENIOR+” ZA 2023 R.

Dzienny Dom „SENIOR+” to placówka wsparcia dziennego, która funkcjonuje w Łapach od listopada 2015 r. To forma wsparcia przeznaczona dla osób powyżej 60 roku życia, nieaktywnych zawodowo zamieszkujących na terenie Gminy Łapy. Dzienny Dom „SENIOR+” zapewnia 8-godzinną ofertę usług w dniach od poniedziałku do piątku. Przez cały rok dostępnych było 30 miejsc, z których w 2023 roku skorzystało 35 Seniorów. Podstawowy zakres usług świadczonych przez Dzienny Dom "SENIOR+" obejmował w szczególności usługi: socjalne, w tym posiłek, edukacyjne, kulturalno-oświatowe, aktywności ruchowej lub kinezyterapii, sportowo-rekreacyjne, aktywizujące społecznie (w tym wolontariat międzypokoleniowy), terapię zajęciową, trening kulinarny i samoobsługi i inne. Dzienny Dom współpracował z innymi instytucjami i organizacjami w celu rozszerzenia oferty na usługi świadczone poza siedzibą. W Dziennym Domu "Senior+" byli zatrudnieni: kierownik, instruktor terapii i opiekunowie.

Pod okiem wykwalifikowanej kadry, dzięki zakupowi różnorodnych materiałów i narzędzi do zajęć (w tym. m.in. papierniczych, plastycznych, rękodzielniczych, przemysłowych, materiałów biurowych, gier, instrumentów i akcesoriów muzycznych i sportowych, artykułów spożywczych) seniorzy mogli rozwijać swoje zainteresowania, poszerzać i zdobywać nową wiedzę, umiejętności oraz aktywnie spędzać czas uczestnicząc w szeregu zaplanowanych zajęć i aktywności dostosowanych do potrzeb i predyspozycji seniorów. Dzięki zaangażowaniu Seniorów w różnorodną i bogatą ofertę zajęć nastąpił w nich wzrost poczucia własnej wartości, stali się pewniejsi siebie, a także bogatsi o nowe formy spędzania czasu wolnego poza domem. Dzieląc się własnymi doświadczeniami mogli aktywnie angażować się w różne inicjatywy lokalne szerząc ideę wolontariatu wewnątrz i międzypokoleniowego. Dzięki zaangażowaniu i włączaniu się seniorów w różne działania poczuli/czują się bardziej potrzebni, zaangażowani w życie społeczne, zmotywowani do działania oraz zwiększyło się w nich poczucie sprawstwa. Uczestnicząc w zajęciach zdobyli wiedzę z zakresu nowoczesnych technologii informacyjnych, obsługi urządzeń tj. komputer, telefon. Przyczyniło się to do usprawnienia komunikacji z rodziną, bliskimi, a w szczególności z najmłodszymi jej członkami (wnukami). Uczestnictwo w zajęciach terapii zajęciowej czy kulturalno- oświatowych, edukacyjnych umożliwia seniorom poznawanie form, narzędzi, materiałów środków artystycznego wyrazu. Dzięki łączeniu różnych form, metod i narzędzi pracy wydobywany został potencjał seniorów w celu motywowania ich do różnych form aktywności, dalszych działań i włączania w coraz to nowsze formy zajęć. Aktywne warsztaty i zajęcia w ramach funkcjonowania Dziennego Domu „Senior+” przyczyniają się do polepszenia kondycji psychofizycznej seniorów. Dzięki realizacji projektu, otrzymaniu dofinansowania i wkładowi finansowemu gminy seniorzy mieli możliwość uczestniczenia w atrakcyjnych zajęciach, integracji ze społecznością, co zwiększa ich przydatność społeczną, a także podnosi poczucie własnej wartości oraz poczucie sprawstwa, co sprzyja minimalizowaniu skutków procesu starzenia się, a także chorób, które dotyczą seniorów uczęszczających do Dziennego Domu „SENIOR+” w Łapach.

Ponadto Dzienny Dom „SENIOR+” aktywnie promuje swoją działalność na facebook’u Dzienny Dom „SENIOR+”, gdzie można przeczytać i obejrzyć zdjęcia prezentujące naszą codzienną działalność i aktywności podejmowane na rzecz Seniorów.

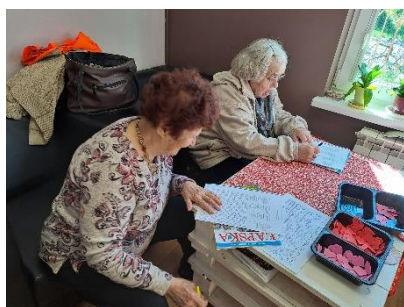
W celu poprawy i utrzymania poziomu sprawności i wydolności organizmu, zapobiegania rozwijaniu się chorób cywilizacyjnych (otyłość, choroby układu krążenia), usprawniania indywidualnych dysfunkcji ruchowych, nauki nowych i doskonalenie znanych ćwiczeń, zapobiegania skutkom unieruchomienia i bezruchu (przykurcze, sztywność) seniorzy uczestniczą w **warsztatach aktywności ruchowej**. W ramach **zajęć sportowo-rekreacyjnych** Seniorzy mają szansę na poprawę i utrzymanie sprawności i wydolności fizycznej organizmu, naukę nowych i doskonalenie poznanych ćwiczeń, tańców, układów, dyscyplin sportowych, a także motywowanie ich oraz promowanie aktywnych form spędzania czasu wolnego. Celem **zajęć edukacyjnych** jest nabywanie nowej wiedzy i umiejętności, ćwiczenia pamięci i koncentracji, spostrzegawczości, twórczego myślenia i motywowanie seniorów do kształcenia ustawicznego i nieustannego poszerzania swoich horyzontów w różnym zakresie. Celem **warsztatów terapii zajęciowej** jest m.in. usprawnianie oraz poprawa sprawności manualnej, rozwijanie aktywności twórczej, doskonalenie cech, tj. cierpliwość, dokładność, precyzja, stwarzanie możliwości do samorealizacji poprzez środki artystyczne, wyzwolenie spontaniczności twórczej, opanowanie umiejętności właściwego zastosowania przyrządów do różnego rodzaju prac plastycznych, poznanie różnych technik plastycznych, materiałów oraz sposobów łączenia ich, pobudzanie wyobraźni twórczej, fantazji, kreatywności, rozwijanie zainteresowań i plastycznych, muzycznych i innych, uwrażliwianie na sztukę i środki artystycznego wyrazu, motywowanie do estetycznego i starannego wykonania zadania, integracja grupy i poprawa relacji w grupie poprzez środki artystyczne, uczenie spędzania wolnego czasu w sposób twórczy. W ramach **zajęć aktywizujących społecznie w tym wolontariat** zostaje seniorom nieustannie przybliżana idea wolontariatu, a także sposoby propagowania idei wolontariatu. Podczas tych zajęć seniorzy są uwrażliwiani na cierpienie, samotność i potrzeby innych, kształtowane są postawy prospołeczne, rozwijana jest empatia i zrozumienia. Seniorzy są inspirowani do aktywnego spędzania czasu wolnego, angażowania się w działania na rzecz społeczności lokalnej, budowania więzi i dobrych relacji ze społecznością. Kształtowana jest również umiejętność działania zespołowego, współdziałania z organizacjami lokalnymi działającymi na rzecz seniorów, dorosłych, młodzieży i dzieci. W ramach zajęć seniorzy są motywowani do wykorzystywania własnych umiejętności, predyspozycji, doświadczeń i wymiany doświadczeń z innymi seniorami, rozwijania swoich zainteresowań, a także włączania się w inicjatywy lokalne, charytatywne. **Zajęcia kulturalno-oświatowe** to dla Seniorów szansa kształtowania postaw poprzez aktywność, ekspresję, rozwój intelektualny oraz moralno-etyczny, kształtowanie postawy twórczej wśród domowników, doskonalenie umiejętności przekazywania swoich emocji i myśli w formie wytworów kulturalno-oświatowych, artystycznych, teatralnych. Zajęcia mają na celu zainteresowanie seniorów teatrem, poszerzaniem swoich umiejętności artystycznych w celach rozwojowych i usprawniających w różnych sferach życia kulturalno-oświatowego i artystycznego. Podczas tych zajęć seniorzy rozwijają w sobie kreatywność, zdobywają doświadczenie w pracy nad tekstem oraz pracy w grupie, zwiększają świadomość swojego aparatu głosowego i głosu, ćwiczą techniki mowy, zwiększają świadomość komunikacji niewerbalnej: gest, mimika,

postawa ciała. Rozwijają również postawę twórczą, koordynację i sprawność ruchową, kształtują zainteresowanie aktorstwem, tańcem i śpiewem. W ramach **treningu kulinarnego i samoobsługi** seniorzy kształtują postawę zaradności i umiejętności funkcjonowania w grupie, nabywają umiejętności pracy zespołowej i odpowiedzialności za wykonywane zadania (gotowania, pieczenia), zapoznali się z zasadami BHP, wdrażają zasady bezpieczeństwa i higieny pracy podczas korzystania z narzędzi i urządzeń znajdujących się w kuchni i jadalni, zapoznali się z zasadami bezpiecznego użytkowania urządzeń elektrycznych w kuchni oraz nauczyli się i stosują zasady utrzymywania higieny na stanowisku pracy. Podtrzymują i rozwijają umiejętności manualne, wymieniają się doświadczeniami, zapoznają się z zasadami zdrowego odżywiania. Uczą się przygotowywania prostych potraw, deserów, ciast, itp. oraz odpowiedniego przygotowania składników potrzebnych do jej sporządzenia, a także kształtują w sobie poczucie estetyki oraz higieny podczas przygotowywania posiłków. Seniorzy ćwiczą również pracę zespołową przy wydawaniu posiłków, uczą się kultury osobistej podczas posiłków, wspólnej kawy, a także na co dzień dbają o ład i porządek w kuchni i jadalni.

W ramach projektu zgodnie ofertą SENIOR+ seniorzy brali udział w wyżej wymienionych zajęciach zgodnie z tygodniowym planem pracy Dniennego Domu „SENIOR+” w Łapach, a także zgodnie z kolejnymi zadaniami przewidzianymi w ofercie w ramach realizacji zadania moduł II, tj.:

Zapewnienie usług socjalnych, w tym posiłku, z którego korzystali Seniorzy uczęszczający do Dniennego Domu „SENIOR+” w Łapach. Seniorzy mieli zapewniony gorący posiłek, a także mogli liczyć na wsparcie i pomoc ze strony pracowników Domu oraz pracownika socjalnego w załatwieniu spraw urzędowych, wizyt lekarskich czy innych w zależności od potrzeb seniorów.

Usługi edukacyjne, podczas których seniorzy starali się posługiwać narzędziem, jakim jest Internet, poszukiwali informacje, a także częściowo posługują się Facebookiem, poszukują interesujących ich tematów w Internecie, poszerzając wiedzę i umiejętności, uczą się śledzić aktualności na lokalnych stronach internetowych, a także poszukują w Internecie informacji na temat naszego Domu. Uczą się również podstaw języka angielskiego, obsługi sprzętów i urządzeń biurowych w tym komputer, drukarka, telefon, ćwiczą pamięć wzrokową, słuchową, spostrzegawczość i koncentrację podczas różnych zadań, ćwiczeń, a także grają w gry logiczne, planszowe, sprawnościowe i inne, układają puzzle, rozwiązują quizy, grają w kalambury, uczestniczą w warsztatach z ciekawymi ludźmi, specjalistami, a także w szeregu innych zajęć w zależności od potrzeb, predyspozycji i oczekiwań seniorów.

Zajęcia kulturalno-oświatowe w ramach, których seniorzy ćwiczyli role, dykcje, pracowali z tekstem, przygotowywali charakteryzacje, rekwizyty i kostiumy, przypominali tradycyjne pieśni biesiadne, ogniskowe. W ramach zajęć kulturalno- oświatowych seniorzy śpiewają przy akompaniamencie gitary i innych instrumentów, wspólnie biesiadują, śpiewają z karaoke, a także obchodzą swoje urodziny w naszym Domu, gdzie wspólnie tańczą zarówno tańce współczesne jak i klasyczne. Seniorzy wcieliili się

również w ciekawe role podczas przedstawienia „Rzepka” oraz „Śnieżka”, które zaprezentowali na lokalnych piknikach i festynach. Zajęcia były szansą kształtowania postaw poprzez aktywność, ekspresję, rozwój intelektualny oraz moralno- etyczny, kształtowanie postawy twórczej wśród domowników, doskonalenie umiejętności przekazywania swoich emocji i myśli w formie wytworów kulturalno- oświatowych, artystycznych, teatralnych. Zajęcia miały na celu poszerzanie umiejętności artystycznych w celach rozwojowych i usprawniających w różnych sferach życia kulturalno- oświatowego i artystycznego. Seniorzy rozwijali w sobie kreatywność, zdobywali doświadczenie w pracy nad tekstem oraz pracy w grupie, zwiększali świadomość swojego aparatu głosowego, ćwiczyli techniki mowy, zwiększali świadomość komunikacji niewerbalnej: gest, mimika, postawa ciała. Rozwijali również postawę twórczą, koordynację i sprawność ruchową, kształtowali zainteresowanie aktorstwem, tańcem i śpiewem. Ponadto w ramach zajęć ćwiczyli role, dykcje, pracowali z tekstem, przygotowywali stroje, charakteryzacje, przypominali tradycyjne pieśni, śpiewali przy akompaniamencie instrumentów, karaoke, itp. Przygotowywali również krótkie występy muzyczno- teatralne, kabaretowe, artystyczne. Angażowali się również w przygotowywanie imprez organizowanych w domu.

Zajęcia aktywności ruchowej podczas, których seniorzy uczestniczyli w ćwiczeniach z muzyką, gimnastyce, ćwiczeniach usprawniających, aerobiku, ćwiczeniach izometrycznych kończyn górnych i dolnych, ćwiczeniach oddechowych, ogólnokondycyjnych, relaksacyjnych, odczuwania ciała, na

przyrządach, platformie wibrującej, rowerkach, orbitrekach, rotorach, piłkach, materacach i drabinkach z taśmami, piłkami i itp. Ćwiczyli również na świeżym powietrzu, a także rozwijali swoją aktywność ruchową poprzez różnorodne formy aktywności w pomieszczeniach lub na świeżym powietrzu.

Zajęcia sportowo-rekreacyjne, podczas których seniorzy trenowali na przyrządach, na platformie wibrującej, ćwiczyli w plenerze, chodzi na spacerach plenerowe, w treningach odczuwania ciała, poznawali nowe dyscypliny sportowe, sprawnościowe, uczestniczyli w zajęciach typu: konkursy sprawnościowe. Poznali i

zostali uświadomieni np. dobrych praktyk aktywności sportowej, kształtowali właściwe nawyki żywieniowe, poznawali lokalne tradycje, uczestniczyli w różnych terenowych wyjazdach, spacerach, a także w wielu innych dostosowanych do predyspozycji, potrzeb i oczekiwań seniorów. Seniorzy w ramach zajęć uczyli się choreografii tanecznych w ramach sportu i rekreacji, a także zadbali o teren wokół naszego domu obsadzając kwiatami teren tworząc ogródek, o który dbali i pielęgowali.

Trening kulinarny i samoobsługi w ramach, którego seniorzy zapoznali się z urządzeniami i narzędziami znajdującymi się w kuchni, z obowiązującym regulaminem, piekli ciasta, przygotowali i dekorowali torty, tworzyli fantazyjne deserki, przystawki i sałatki, potrawy okolicznościowe, zupy, lub tradycyjne polskie dania, dbając przy tym o ład i porządek w kuchni i jadalni. Porządkowali również pomieszczenia kuchenne, segregując artykuły spożywcze. Ponadto

dekorowali potrawy i ćwiczyli pracę w zespole przygotowując tradycyjne potrawy, potrawy okolicznościowe wg. Staropolskich tradycji, konfitury, sezonowe przetwory jak również poznawali nowe smaki robiąc pizzę, ciasta, desery i różnorodne zapiekanki i nowe przepisy, których dotychczas nie znali. Seniorzy rozwijali również umiejętności manualne, zapoznali się z zasadami zdrowego odżywiania, porządkowali pomieszczenia kuchenne, segregując artykuły spożywcze. Ponadto Seniorzy przygotowywali tradycyjne potrawy obiadowe, gorące posiłki, przekąski, desery, ciasta, ciasteczka, dekorowali stoły, uczyli się składać serwetki. Ponadto dzielili się przepisami na prawdziwie staropolskie dania, ciasta, przetwory. Uczestniczyli w kulinarnych grach, zabawach, quizach, krzyżówkach o tematyce kulinarnej, związanej ze zdrowym odżywianiem, czy też o wartościach odżywczych różnych produktów.

Warsztaty terapii zajęciowej, podczas, których Seniorzy usprawniali i poprawiali sprawność manualną, rozwijali aktywność twórczą, fantazję, pobudzali wyobraźnię. Seniorzy zdobywali i poszerzali swoją wiedzę i umiejętności właściwego zastosowania przyrządów do różnego rodzaju prac rękodzielniczych, poznali nowe i doskonalili różne techniki plastyczne, rękodzielnicze, materiały i półprodukty oraz sposoby

ich łączenia. Rozwijali swoje zainteresowania plastyczne, muzyczne i inne uwrażliwiając się na sztukę i środki artystycznego wyrazu, co również sprzyja integracji grupy, a także motywuje do spędzania wolnego czasu w sposób twórczy. Ponadto w ramach zajęć wymieniali się doświadczeniami nt. różnych technik plastycznych na temat sztuki dekorowania stołu. Seniorzy tworzyli ozdobne kartki, pamiątki, szyli ręcznie, na maszynie, dekorowali różne przedmioty, wykonywali ozdoby okolicznościowe przy użyciu różnorodnych technik i narzędzi rękodzielniczych, różnych materiałów plastycznych, papierniczych, drewnianych, plastikowych, szklanych, styropianowych, pleksi, sklejki, mas, szablonów, farb, materiałów tekstylnych, itp. Tworzyli również ozdoby Bożonarodzeniowe, Wielkanocne, wiosenne, jesienne czy zimowe, dekorowali pomieszczenia w Dziennym Domu, ozdabiali twórczo świece, robili na drutach, szydełkowali, ozdabiali bombki, wianki, przedmioty drewniane różnymi technikami, itp. W ramach warsztatów odbyły się również warsztaty garncarskie pod okiem wykwalifikowanego instruktora w ramach, których seniorzy wykonali przepiękne przedmioty użytkowe i ozdobne.

Zajęcia aktywizujące społecznie w tym wolontariat wewnątrz- i międzypokoleniowy w ramach, których Seniorzy spotykali się z dziećmi ze świetlicy socjoterapeutycznej w Łapach, z dziećmi z lokalnych Szkół i Przedszkoli. W ramach zajęć aktywizujących społecznie w tym

wolontariat została przybliżona seniorom idea wolontariatu, a także sposoby propagowania idei wolontariatu. Seniorzy byli uwrażliwiani na cierpienie, samotność i potrzeby innych, kształtowane były postawy prospołeczne, rozwijana empatia i zrozumienia. Seniorzy byli inspirowani do aktywnego

spędzania czasu wolnego, angażowania się w działania na rzecz społeczności lokalnej, budowania więzi i dobrych relacji ze społecznością. Kształtowana była również umiejętność działania zespołowego, współdziałania z organizacjami lokalnymi działającymi na rzecz seniorów, dorosłych, młodzieży i dzieci. Seniorzy mieli również możliwość wykorzystywania własnych umiejętności doświadczeń i wymiany doświadczeń z innymi. Seniorzy rozwijali swoje zainteresowania i włączali się w działania (przygotowywanie, prowadzenie, organizowanie i współorganizowanie) zajęć i warsztatów międzypokoleniowych z dziećmi, młodzieżą, np. ze świetlicy socjoterapeutycznej, szerząc w ten sposób ideę wolontariatu wewnątrz- i międzypokoleniowego, a także przekazywanie różnych tradycji młodszemu pokoleniu w różnych obszarach życia i codziennego funkcjonowania. Ponadto seniorzy uczestniczyli i współorganizowali w ramach wolontariatu wewnątrzpokoleniowego i międzypokoleniowego: Andrzejki, Walentynki, Dzień Babci i Dziadka, Spotkanie Opłatkowe, Spotkanie Wielkanocny, Urodziny Dziennego Domu SENIOR+, itp. Seniorzy aktywnie włączali się również w lokalne pikniki, festyny, np. „Dożynki z produktem lokalnym”, Pikniki rodzinne”, „Dni Łap”, itp. w ramach, których prezentowali przedstawienia „Rzepka” oraz „Śnieżka” wcielając się w role bohaterów, ponadto serwowali watę popcorn i inne smakołyki w ramach otwartych festynów, pikników, a także prezentowali galerię rękodzieła, swoich prac wykonywanych w ramach warsztatów terapii zajęciowej oraz treningu kulinarnego.

Ponadto w ramach działalności domu Seniorzy mieli również zapewnione zajęcia ze specjalistami, tj. kosmetyczka, masażysta oraz warsztaty/ wykłady grupowe z psychologiem, dietetykiem, ze specjalistą z zakresu geriatry, gerontologii z elementami opieki paliatywnej oraz z rehabilitantem. Zajęcia ze specjalistami cieszyły się dużym zainteresowaniem zarówno indywidualne i grupowe. Kosmetyczka zadbała o wygląd seniorów, dłonie, stopy, paznokcie oraz twarz, a masażystą wykonywał masaż relaksujący, uwalniający napięcia, które cieszyły się dużym zainteresowaniem i były odpowiedzią na potrzeby Seniorów. Warsztaty z psychologiem, specjalistą z zakresu geriatry, gerontologii z elementami opieki paliatywnej, dietetykiem oraz z rehabilitantem były również odpowiedzią na potrzeby Seniorów i dzięki tym zajęciom zdobyli nową wiedzę i umiejętności, a także mają większą świadomość nt. własnego zdrowia, samopoczucia, czy zmian, które towarzyszą człowiekowi na różnych płaszczyznach i etapach życia. Ponadto podnieśli swoją świadomość nt. roli ćwiczeń i usprawniania narządów ruchu, o które trzeba

dbać na każdym etapie życia. Dowiedzieli się również jak zdrowo można się odżywiać i jak dużo korzyści przynoszą zdrowe nawyki żywieniowe.

O działalności Dziennego Domu można przeczytać więcej na facebook'u Dzienny Dom Senior+ w Łapach, gdzie prezentowane są opisy, zdjęcia i krótkie filmy z działalności Domu Senior+ w Łapach.

Sprawozdanie przygotowała:

Monika Klimuk - Kierownik Dziennego Domu „SENIOR+” w Łapach

ZAŁĄCZNIK NR 4 - SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI KLUBU SENIOR + ZA 2023R.

Klub „SENIOR+” to placówka wsparcia dziennego, jest klubem samopomocy, który funkcjonuje w Łapach od marca 2021r. Jest to forma wsparcia przeznaczona dla osób powyżej 60 roku życia, nieaktywnych zawodowo zamieszkujących na terenie miasta i gminy Łapy. Klub „SENIOR+” zapewnia tygodniowo, co najmniej 20 - godzinną ofertę usług w dniach od poniedziałku do piątku. W roku 2023 dostępnych było 40 miejsc. Ze wsparcia Klubu w 2023r. skorzystały 64 osoby.

Podstawowy zakres usług świadczonych przez Klub SENIOR+ obejmował w szczególności usługi: edukacyjne, rękodzielnicze, ruchowe, artystyczne (muzyczno-teatralne), aktywizujące, rekreacyjne a także kulinarne/spotkania towarzyskie. W ramach funkcjonowania Klubu przewidziany był również czas na aktywności własne Seniorów, indywidualną aktywność twórczą, ruchową, działania o charakterze wolontarystycznym wewnątrz- i międzypokoleniowym, a także indywidualne wsparcie psychologiczne. Seniorzy mogli rozwijać swoje zainteresowania, zdobywać nową wiedzę oraz aktywnie spędzać wolny czas w ramach oferowanych zajęć.

Zajęcia odbywały się 4 dni w tygodniu przez min. 20 godzin tygodniowo. Seniorzy uczestniczyli w zajęciach w dwóch grupach. W ramach realizacji zadania Klub oferował zajęcia zgodnie z miesięcznym harmonogramem Klubu Senior+. W Klubie zatrudnionych zatrudnieni byli: kierownik i opiekunowie.

Pod okiem wykwalifikowanej kadry dzięki zakupowi różnorodnych materiałów i narzędzi do zajęć w tym. m.in. papierniczych, plastycznych, rękodzielniczych, przemysłowych, materiałów biurowych, gier, instrumentów i akcesoriów muzycznych i sportowych, artykułów spożywczych seniorzy mogli rozwijać swoje zainteresowania, poszerzać i zdobywać nową wiedzę, umiejętności oraz aktywnie spędzać czas uczestnicząc w szeregu zaplanowanych zajęć i aktywności dostosowanych do potrzeb i predyspozycji. Dzieląc się własnymi doświadczeniami mogli aktywnie angażować się w różne inicjatywy lokalne szerząc ideę wolontariatu wewnątrz i międzypokoleniowego. Dzięki angażowaniu i włączaniu się seniorów w różne działania poczuli/czują się bardziej potrzebni, zaangażowani w życie społeczne, zmotywowani do działania oraz zwiększyło się w nich poczucie sprawstwa. Uczestnicząc w zajęciach zdobywali wiedzę z zakresu nowoczesnych technologii informacyjnych, obsługi urządzeń tj. komputer, telefon. Przyczyniło się to do usprawnienia komunikacji z rodziną, bliskimi a w szczególności z najmłodszymi jej członkami (wnukami). Aktywne warsztaty i zajęcia w ramach funkcjonowania Klubu Senior+ przyczyniają się do polepszenia kondycji psychofizycznej seniorów. Dzięki realizacji projektu seniorzy mieli możliwość uczestniczenia w atrakcyjnych zajęciach, integracji ze społecznością, co zwiększa ich przydatność społeczną, a także podnosi poczucie własnej wartości oraz poczucie sprawstwa, co sprzyja minimalizowaniu skutków procesu starzenia się, a także chorób, które dotyczą seniorów.

W celu poprawy i utrzymania poziomu sprawności i wydolności organizmu, zapobiegania rozwijaniu się chorób cywilizacyjnych (otyłość, choroby układu krążenia), usprawniania indywidualnych dysfunkcji ruchowych, nauki nowych i doskonalenie znanych ćwiczeń, zapobiegania skutkom unieruchomienia i bezruchu (przykurcze, sztywność) seniorzy uczestniczą w **warsztatach aktywności ruchowej**. W ramach **zajęć artystycznych (muzyczno-tanecznych)** Seniorzy mają szansę na poprawę i utrzymanie sprawności i wydolności fizycznej organizmu, naukę nowych i doskonalenie poznanych tańców, układów, a także motywowanie ich oraz promowanie kreatywnych form spędzania czasu wolnego. Zajęcia mają na celu kształtowanie postawy poprzez aktywność, ekspresję, rozwój intelektualny oraz moralno-etyczny, kształtowanie postawy twórczej wśród domowników, doskonalenie umiejętności przekazywania swoich emocji i myśli w formie wytworów kulturalno-oświatowych, artystycznych, teatralnych. Zajęcia mają na celu zainteresowanie seniorów teatrem, poszerzaniem swoich umiejętności artystycznych w celach rozwojowych i usprawniających w różnych sferach życia kulturalno-oświatowego i artystycznego. Celem **zajęć edukacyjnych** jest nabywanie nowej wiedzy i umiejętności, ćwiczenia pamięci i koncentracji, spostrzegawczości, twórczego myślenia i motywowanie seniorów do kształcenia ustawicznego i nieustannego poszerzania swoich horyzontów w różnym zakresie. W ramach zajęć seniorzy nieustannie poszerzają swoją wiedzę i umiejętności z zakresu nowych technologii, obsługi komputera, telefonu, tabletów. Celem **zajęć rękodzielniczych** jest m.in. usprawnianie oraz poprawa sprawności manualnej, rozwijanie aktywności twórczej, doskonalenie cech, tj. cierpliwość, dokładność, precyzja, stwarzanie możliwości do samorealizacji poprzez środki artystyczne, wyzwolenie spontaniczności twórczej, opanowanie umiejętności właściwego zastosowania przyrządów do różnego rodzaju prac plastycznych, poznanie różnych technik plastycznych, materiałów oraz sposobów łączenia ich, pobudzenie wyobraźni twórczej, fantazji, kreatywności, uwrażliwianie na sztukę i środki artystycznego wyrazu, motywowanie do estetycznego i starannego wykonania zadania, integracja grupy i poprawa relacji w grupie poprzez środki artystyczne, uczenie spędzania wolnego czasu w sposób twórczy. W ramach **zajęć rekreacyjnych /aktywizujących społecznie w tym wolontariat wewnątrz i międzypokoleniowy** zostaje seniorom nieustannie przybliżana idea wolontariatu, a także sposoby propagowania idei wolontariatu. Podczas tych zajęć seniorzy są uwrażliwiani na cierpienie, samotność i potrzeby innych, kształtowane są postawy prospołeczne, rozwijana jest empatia i zrozumienia. Seniorzy są inspirowani do aktywnego spędzania czasu wolnego, angażowania się w działania na rzecz społeczności lokalnej indywidualnie, grupowo, budowania więzi i dobrych relacji ze społecznością. Kształtowana jest również umiejętność działania indywidualnego oraz zespołowego, współdziałania z organizacjami lokalnymi działającymi na rzecz seniorów, dorosłych, młodzieży i dzieci. W ramach zajęć seniorzy są motywowani do wykorzystywania własnych umiejętności, predyspozycji, doświadczeń i wymiany doświadczeń z innymi seniorami, rozwijania swoich zainteresowań, a także włączania się w inicjatywy lokalne, charytatywne. W ramach **warsztatów kulinarnych/ spotkań towarzyskich** seniorzy kształtują postawę zaradności i umiejętności funkcjonowania w grupie, nabywają umiejętności pracy zespołowej i odpowiedzialności za wykonywane zadania (gotowania, pieczenia). Podtrzymują i rozwijają umiejętności manualne, wymieniają się doświadczeniami, zapoznają się z zasadami zdrowego odżywiania. Uczą się przygotowywania prostych potraw, deserów, ciast, itp. oraz

odpowiedniego przygotowania składników potrzebnych do jej sporządzenia, a także kształtują w sobie poczucie estetyki oraz higieny podczas przygotowywania posiłków. Seniorzy uczą się kultury osobistej podczas posiłków, wspólnej kawy i spotkań towarzyskich, na których podczas spożywania wcześniej przygotowanych dań, potraw, przysmaków, grają w gry planszowe, logiczne, itp. śpiewają, czy też dzielą się doświadczeniami podczas rozmów.

W ramach projektu zgodnie ofertą SENIOR+ seniorzy brali udział w wyżej wymienionych zajęciach zgodnie z miesięcznym harmonogramem Klubu Senior+ w Łapach, a także zgodnie z kolejnymi zadaniami przewidzianymi w ofercie w ramach realizacji zadania moduł II, tj.:

Warsztaty aktywności ruchowej Celem warsztatów aktywności ruchowej dla seniorów była: poprawa i utrzymanie poziomu sprawności i wydolności organizmu, zapobieganie chorobom cywilizacyjnym (otyłość, choroby układu krążenia), usprawnianie indywidualnych dysfunkcji ruchowych, nauka nowych i doskonalenie

znanych ćwiczeń, zapobieganie skutkom unieruchomienia i bezruchu (przykurcze, sztywność). W ramach warsztatów aktywności ruchowej seniorzy ćwiczyli z muzyką, brali udział w aerobiku, ćwiczeniach oddechowych, ogólnokondycyjnych, relaksacyjnych, przy wykorzystaniu zapewnionej infrastruktury, a także przy użyciu odpowiedniego sprzętu. Seniorzy nieustannie byli motywowani do aktywności ruchowej ze względu na usprawnianie kondycji fizycznej oraz psychicznej za sprawą warsztatów aktywności ruchowej. Zajęcia były dostosowane do potrzeb i możliwości seniorów i odbywały się zgodnie z harmonogramem i założeniami projekt

Zajęcia artystyczne (muzyczno-teatralne) miały na celu kształtowanie postaw poprzez aktywność, ekspresję, rozwój intelektualny oraz moralno-etyczny, kształtowanie postawy twórczej wśród seniorów, doskonalenie umiejętności przekazywania swoich emocji i myśli w formie wytworów kulturalno-oświatowych, artystycznych, teatralnych. Zajęcia miały na celu zainteresowanie seniorów

teatrem, poszerzaniem swoich umiejętności artystycznych w celach rozwojowych i usprawniających w różnych sferach życia kulturalno-oświatowego i artystycznego. Podczas tych zajęć seniorzy rozwijali w sobie kreatywność, zdobywali doświadczenie w pracy nad tekstem oraz pracy w grupie, zwiększali świadomość

swojego aparatu głosowego i głosu, ćwiczyli techniki mowy, zwiększali świadomość komunikacji niewerbalnej: gest, mimika, postawa ciała. Śpiewali utwory znane i nieznane, współczesne i tradycyjne, a także przygotowywali układ taneczny do piosenki „Brzydal”, który prezentowali na scenach podczas lokalnych imprez. Rozwijali również postawę twórczą, koordynację i sprawność ruchową, kształtowali zainteresowanie aktorstwem, muzyką, tańcem i śpiewem. Zajęcia były dostosowane do możliwości i predyspozycji Seniorów zgodne z harmonogramem i założeniami projektu.

Zajęcia aktywizujące społecznie, w tym wolontariat wewnątrz- i międzypokoleniowy/ rekreacyjne Celem zajęć było utrzymywanie poziomu sprawności i wydolności fizycznej organizmu, nauka nowych i doskonalenie poznanych ćwiczeń, nauka nowych i utrwalanie znanych dyscyplin sportowych, nordicwalking, a także promocja aktywnego spędzania czasu wolnego. Ponadto w ramach zajęć aktywizujących została

przybliżona seniorom idea wolontariatu, a także sposoby propagowania idei wolontariatu. Podczas tych zajęć seniorzy byli uwrażliwiani na cierpienie, samotność i potrzeby innych, kształtowane były postawy prospołeczne, rozwijana była empatia i zrozumienie. Seniorzy byli inspirowani do aktywnego spędzania czasu wolnego, angażowania się w działania na rzecz społeczności lokalnej, budowania więzi i dobrych relacji ze społecznością, kształtowania umiejętności działania zespołowego, współdziałania z organizacjami lokalnymi działającymi na rzecz seniorów, dorosłych, młodzieży i dzieci. Zajęcia były uzupełniane i kontynuowane w ramach aktywności własnej seniorów, w ramach propagowania idei wolontariatu w sposób indywidualny, aby budować z nich poczucie sprawstwa i szerzenia idei wolontariatu wewnątrz i międzypokoleniowego. Seniorzy w ramach wolontariatu czytali bajki dzieciom z Przedszkola, włączali się w organizację pikników i festynów, czy w akcję sprzątania świata. Na scenie podczas lokalnych imprez prezentowali układ taneczny do piosenki „Brzydal”, którym bawili i mieszkańców gminy w każdym wieku. Ponadto jako inicjatywa oddolna zorganizowali i włączyli szereg ludzi do działania przy organizacji „Potańcówki pod gwiazdami” dla łapskich Seniorów. Dzięki dofinansowaniu mieli możliwość uczestniczyć w wycieczce zorganizowanej przez biuro podróży. Zajęcia były dostosowane do możliwości i predyspozycji Seniorów zgodne z harmonogramem i założeniami projektu.

W ramach **zajęć rękodzielniczych** Seniorzy usprawniali i poprawiali sprawność manualną, rozwijali aktywność twórczą, fantazję, pobudzali wyobraźnię. Seniorzy zdobywali i poszerzali swoją wiedzę i umiejętności właściwego zastosowania przyrządów do różnego rodzaju prac rękodzielniczych, poznali nowe i doskonalili różne techniki plastyczne, rękodzielnicze, materiały i półprodukty oraz sposoby ich łączenia. Seniorzy tworzyli ozdobne kartki, pamiątki, dekorowali różne przedmioty, wykonywali ozdoby okolicznościowe przy użyciu różnorodnych technik i narzędzi rękodzielniczych, różnych materiałów plastycznych, papierniczych, drewnianych, plastikowych, szklanych, styropianowych, pleksi, sklejki, mas, szablonów, farb, materiałów tekstylnych, itp. Tworzyli również ozdoby Bożonarodzeniowe, Wielkanocne, wiosenne, jesienne czy zimowe, dekorowali pomieszczenia Klubu Senior+, ozdabiali szkło, robili na drutach, szydełkowali, ozdabiali bombki, wianki, przedmioty drewniane różnymi technikami, itp. Ponadto mieli również zapewnione warsztaty garncarskie ze specjalistą, pod okiem którego powstały piękne przedmioty użytkowe z gliny.

Zajęcia kulinarne/spotkania towarzyskie W ramach tych zajęć Seniorzy w ramach kształtowali w sobie postawę zaradności i umiejętności funkcjonowania w grupie, nabywali umiejętność pracy zespołowej i odpowiedzialności za wykonywane zadania (gotowania, pieczenia) zgodnie z zasadami bezpieczeństwa i higieny pracy podczas korzystania z narzędzi i urządzeń znajdujących się w pomieszczeniu kuchennym. Seniorzy zapoznali się z zasadami bezpiecznego

użytkowania urządzeń elektrycznych w kuchni oraz nauczyli się i stosują zasady utrzymywania higieny na stanowisku pracy. Podtrzymywali i rozwijali umiejętności manualne, zapoznali się z zasadami zdrowego odżywiania. Seniorzy uczyli się przygotowywania prostych potraw, deserów, ciast, itp. oraz odpowiedniego przygotowania składników potrzebnych do ich sporządzenia, a także kształtowali w sobie poczucie estetyki oraz higieny podczas przygotowywania posiłków. Seniorzy zdobywali nowe umiejętności i kształtowali nowe, a także wymieniali się doświadczeniami na płaszczyźnie kulinarnej, żywieniowej. W ramach tego działania Seniorzy mieli okazję przyrządzać sobie smakołyki, a dzięki dostępowi do

zakupionego w ramach projektu sprzętowi i artykułom spożywczym mogli w sposób aktywny spędzić wolny czas razem przy kawie, herbacie, wspólnym gotowaniu. Klub to miejsce przyjazne seniorom, w związku z tym stworzona została przestrzeń do wspólnego gotowania, a także spotkań towarzyskich w ramach których seniorzy najpierw przygotowywali sobie smaczny poczęstunek lub zakupiony został poczęstunek, a czas spędzony podczas spotkań towarzyskich służył pozytywnemu budowaniu relacji międzyludzkich, a także wymiany doświadczeń wewnątrzpokoleniowych. Zajęcia dostosowane były do możliwości i predyspozycji Seniorów i odbywały się zgodnie z harmonogramem i założeniami projektu.

Zajęcia edukacyjne. Dzięki zajęciom edukacyjnym Seniorzy mieli możliwość nabywania wiedzy i umiejętności nt. poszukiwania informacji w internecie, będą uczyć się uczyć się i ćwiczyć język, rozwijali spostrzegawczość i twórcze myślenie, usprawniali pamięć i koncentrację. Ponadto ćwiczyli również pamięć wzrokową, słuchową i spostrzegawczość. Organizowane były zajęcia dotyczące ekologii i ochrony środowiska. Celem tych zajęć było

zdobywanie nowej wiedzy i umiejętności, ćwiczenie pamięci, koncentracji i spostrzegawczości podczas rozgrywek szachowych, gry w scrabble, warcaby, karty i innych gier planszowych, logicznych, quizów, zagadek, itp. Seniorzy mogli również liczyć na indywidualne wsparcie psychologa oraz kadry i na indywidualne dopasowanie tematyki zajęć do ich potrzeb i predyspozycji. Zajęcia były dostosowane do potrzeb i możliwości seniorów i odbywały się zgodnie z harmonogramem i założeniami projektu.

O działalności Klubu SENIOR+ można przeczytać więcej na facebook'u Klub Senior+ w Łapach, gdzie prezentowane są opisy, zdjęcia i krótkie filmy z działalności Klubu Senior+ w Łapach.

Sprawozdanie przygotowała:

Monika Klimuk - Kierownik Klubu SENIOR+ w Łapach

ZAŁĄCZNIK NR 5 - SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII ZA 2023R.

Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii stanowią, że prowadzenie działalności związanej z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, oraz przeciwdziałanie narkomanii, a także wszelkie należy do zadań własnych gminy.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Łapach działa w oparciu o w/w ustawy oraz realizuje zadania wynikające z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2025, który został przyjęty Uchwałą Nr LIII/410/22 Rady Miejskiej w Łapach z dnia 25 marca 2022r.- w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na terenie Gminy Łapy na lata 2022-2025.

Wśród problemów społecznych, występujących w naszym kraju, problemy związane z alkoholem mają szczególne znaczenie. Wynika to przede wszystkim z rozmiarów szkód alkoholowych oraz kosztów społecznych i ekonomicznych. Konsumpcja alkoholu ma istotny wpływ na zdrowie fizyczne i psychiczne zarówno jednostek, jak i rodzin, a jej konsekwencje dotyczą nie tylko osób pijących szkodliwie, ale wpływają na całą populację. Nadużywanie alkoholu powoduje wiele szkód społecznych takich jak: zakłócenia bezpieczeństwa publicznego, przestępczość, wypadki samochodowe, przemoc w rodzinie, ubóstwo i bezrobocie.

Narkomania to określenie odnoszące się do uzależnienia od substancji chemicznych wpływających na czynność mózgu. Narkomania charakteryzuje się tzw. głodem narkotycznym, przymusem zażywania środków odurzających, czy chęcią zdobycia narkotyku za wszelką cenę i wszystkimi sposobami. Narkomania stała się problemem wysokorozwiniętych społeczeństw, na który wpływ z pewnością ma duże tempo współczesnego życia, wysokie wymagania stawiane uczniom oraz pracownikom i nieustanna potrzeba sprawdzenia się, ale także nastawienie do życia polegające na szukaniu szczęścia poprzez łatwą zabawę i przekonanie, że człowiek ma prawo do wszystkiego.

Coraz bardziej powszechne zaczęły być nie tylko uzależnienia od substancji psychoaktywnych (alkoholu, nikotyny, leków, narkotyków i dopalaczy), ale również inne uzależnienia, nazywane behawioralnymi lub też uzależnieniami od czynności. Należą do nich: granie w gry komputerowe, „przebywanie w Sieci” (tzw. sieciholizm), pracoholizm, zakupoholizm, seksoholizm czy obsesyjne i kompulsywne przejadanie się, uprawianie ćwiczeń fizycznych i uczestnictwo w grach o charakterze losowym (hazard).

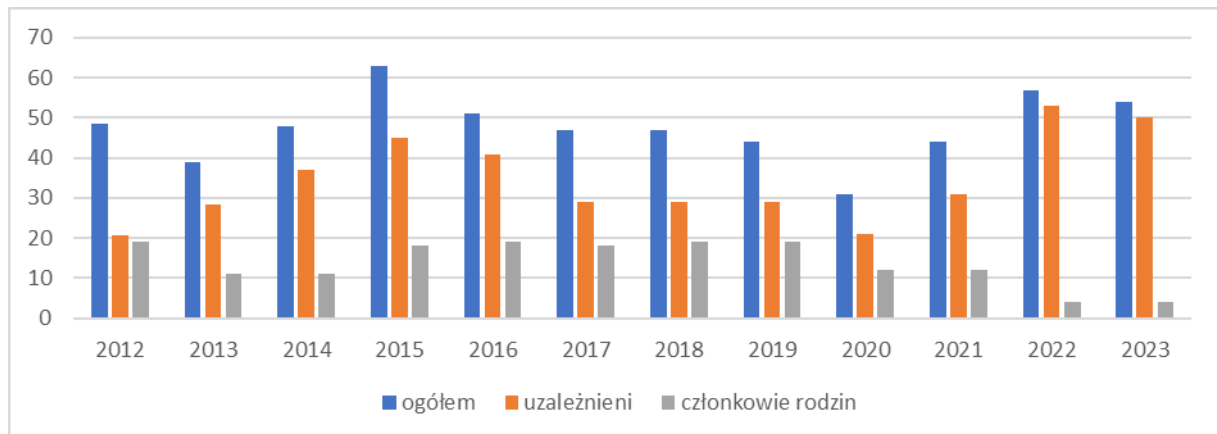
Z danych Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2023 roku wynika, iż odbyły się:

- 1 posiedzenie ogólne (z udziałem wszystkich członków komisji),
- 9 posiedzeń podzespołu ds. rozmów z wezwanymi osobami (uzależnionymi).

Na posiedzenie komisji wezwano ogółem 54 osoby, w tym:

- 50 osób uzależnionych,
- 4 członków rodzin osób uzależnionych.

Poniższy diagram przedstawia dane Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dotyczące wezwań na posiedzenie podzespołu ds. rozmów z uzależnionymi.

Wobec osób zgłoszonych podjęto działania:

- *Przeprowadzono rozmowy interwencyjno- motywujące, rozmowy na temat szkodliwości napojów alkoholowych, środków odurzających.*
- *Osobom uzależnionym zaproponowano pomoc psychologa, terapeuty ds. uzależnień w CUS w Łapach;*
- *Kierowanie/ udzielanie informacji o miejscach podjęcia terapii odwykowej;*
- *Zlecono wykonanie przez biegłego psychologa i psychiatrę, badania oraz wydanie opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu, a także w razie potrzeby wskazanie rodzaju zakładu leczniczego w stosunku do 25 osób, 16 osób nie stawilo się i badanie nie zostało wykonane.*
- *W przypadku 17 osób wysłano wniosek do Sądu o orzeczenie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu.*
- *członkom rodzin osób uzależnionych od alkoholu zaproponowano udział w terapii dla osób współuzależnionych w Poradni Terapii Uzależnień i Współuzależnień w Białymstoku, pomoc psychologa oraz uczestnictwo w grupach Al.-anon w Łapach oraz poinformowano o przysługujących im prawach, jeśli w rodzinie występuje przemoc fizyczna i psychiczna, przeprowadzono rozmowy wspierające.*

W 2023 roku podczas posiedzeń podzespołu ds. kontroli punktów sprzedaży alkoholu, zaopiniowano 14 wniosków w sprawie wydania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

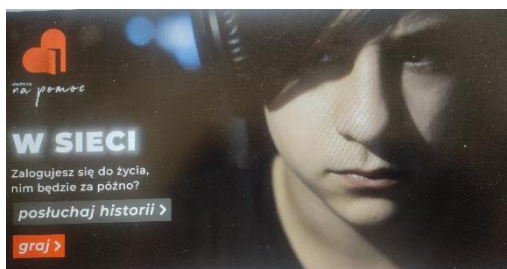
W celu eliminowania niekorzystnego wpływu alkoholizmu na społeczność gminy, konieczne jest prowadzenie działań o charakterze profilaktycznym oraz różnych form promocji zdrowego stylu życia.

W większości łapskich szkół prowadzone były diagnozy spożywania alkoholu i substancji odurzających na podstawie których, można określić rozmiary problemów dotyczących dzieci i młodzież. Wszelkie działania w zakresie prowadzenia oddziaływań profilaktycznych (upowszechnianie sportu i rekreacji, programy profilaktyczne, itp.), są jedną z najskuteczniejszych form zapobiegania negatywnym zjawiskom występującym w miejscowych placówkach oświatowych. Szczególnie ważną rolę odgrywają programy profilaktyczne, które realizowane są przez wszystkie szkoły na terenie Gminy i podlegają ciągłej ewaluacji, dzięki czemu na bieżąco uwzględniają istniejące w środowisku potrzeby. Zajęcia profilaktyczne na terenie szkół prowadzone są przez pedagogów szkolnych i psychologów i obejmują wybrane klasy. Ponadto prowadzone są zajęcia o charakterze wspierającym dla uczniów zagrożonych patologią i wykluczeniem społecznym w formie indywidualnej i grupowej w zależności od potrzeb. Przeprowadzane są pogawędki, prelekcje dla rodziców podczas wywiadówek oraz rozsyłane drogą elektroniczną przez e-dziennik informację profilaktyczne mające na celu pedagogizację i wsparcie.

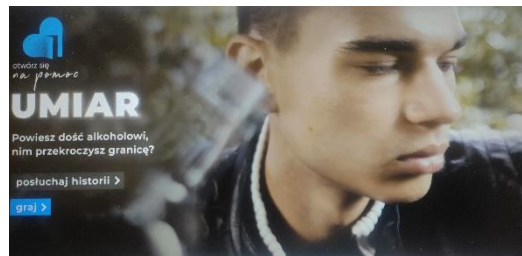
Funkcjonariusze Policji w Łapach nie rejestrują informacji dotyczących prowadzenia badań, ankiet bądź diagnoz dotyczących spożywania alkoholu, substancji odurzających i narkotyków. Ponadto jednostka nie prowadzi stricte działań, które można zaliczyć do profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii (na powyższe zjawiska społeczne niepożądane reagują na bieżąco- zatrzymania osób, skierowania sporządzane przez dzielnicowych do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych).

W ramach Centrum Aktywności Społecznej odbyły się zajęcia informatyczno-edukacyjne dla uczniów szkół podstawowych klas 7 i 8 i ponadpodstawowych pt. „Uzależnienie – jak można go uniknąć” prowadzone przez specjalistów z ETAP-u Ośrodka Profilaktyki i Terapii dla Młodzieży i Dorosłych oraz policjantów z Komisariatu w Łapach. Uczniowie zdobyli wiedzę z zakresu przyczyn sięgania po środki psychoaktywne, mechanizmów, rodzajów i faz uzależnienia, poznały skutki zażywania tych substancji i formy pomocy. Zajęcia miały formę wykładowo-warsztatową. W zajęciach wzięły udział wszystkie szkoły na terenie gminy Łapy. Zajęcia dla jednej grupy/klasy trwały 3 godziny dydaktyczne. W zajęciach udział wzięło 47 klas/gryp (ok. 900 osób). Zostały też zorganizowane wykłady dla rodziców uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych, realizowane przez specjalistów z ETAP-u oraz policjantów z Komisariatu Policji w Łapach przed wywiadówkami szkolnymi. Podczas wywiadówek rodzice i opiekunowie zostali wyposażeni w wiedzę: „Jak zapobiegać zachowaniom ryzykownym podejmowanym przez dzieci i młodzież”? Celem wykładów było dostarczenie rodzicom wiedzy na temat przyczyn zachowań ryzykownych, sposobów zapobiegania tym zachowaniom oraz umiejętności pomocy dziecku eksperymentującemu ze środkami psychoaktywnymi oraz przedstawiono założenia programu „Fred goes net”. Odbyło się 9 spotkań.

27 października 2023 r. zorganizowane zostało spotkanie ze specjalistą z ETAP-u dla kadry pedagogicznej ze szkół na terenie gminy Łapy w tematyce pt. „Zachowania ryzykowne podejmowane przez dzieci i młodzież”.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na stronie internetowej CUS w Łapach udostępniła dwa filmy: *W sieci. Zalogujesz się do życia – nim będzie za późno?* oraz film: *Umiar. Powiedz dość*

alkoholowi, nim przekroczysz granicę. Ponadto z filmami ściśle powiązane są dwie gazetki "Pandemia" i „Alkoholizm” w wersji papierowej i elektronicznej, które zostały przekazane mieszkańcom Gminy Łapy jako dodatek do Gazety Łapskiej.

Pod koniec roku 2023 film, który także został opublikowany na stronie internetowej CUS pt.: *Dopalacze – odnajdź radość i szczęście w życiu bez dopalaczy* oraz gazeta w wersji papierowej i elektronicznej „Dopalacze - poradnik dla rodziców o nowych substancjach psychoaktywnych”, które zostały także dołączone do Gazety Łapskiej. Odbyły się także

w ramach profilaktyki trzy spotkania z klasami ze szkoły średniej, gdzie uczniowie zagraли w grę w tematyce *Dopalaczy* oraz była przeprowadzona rozmowa profilaktyczna. Do szkół zostały też wysłane wiadomości o możliwości wykorzystania filmów na godzinach wychowawczych.

Dnia 22 maja 2023r odbyło się spotkanie pt. „Profilaktyka przeciw uzależnieniom” w formie prelekcji sędziego Artura Lipińskiego – absolwenta Wydziału Prawa na Uniwersytecie Marii-Curie Skłodowskiej, sędziego, który orzeka od 18 lat w sprawach rodzinnych, cywilnych i karnych, doświadczonego

mówcy i szkoleniowca. Druga część spotkania z certyfikowanym specjalistą dotyczyła zakresu profilaktyki uzależnienia od alkoholu, narkotyków czy uzależnień behawioralnych. Podczas spotkania została zaprezentowana walizka profilaktyczna z atrapami narkotyków, dopalaczy i alkoholu. Prezentacja gogli profilaktycznych alkohole lub narkogogle, IT- gogle- symulatory

wrażeń sensorycznych po spożyciu alkoholu, narkotyków, dopalaczy oraz np.: po całonocnym graniu przy komputerze/telefonie z pokonaniem toru przeszkód.

W ramach profilaktyki Gmina Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Łapach przy współpracy z Earth-Heart Przedsiębiorstwo Społeczne zorganizowało **spektakl teatralny** o charakterze edukacyjnym, z zakresu profilaktyki pt. „Chemiczna zmiana nastroju kontra pozytywne emocje bez

dopalaczy”, w którym wystąpili aktorzy z teatru MADAM w Białymstoku. W obejrzeniu spektaklu wzięło udział około 369 uczniów z klas 6-8 z całej gminy Łapy. Sztuka miała na celu ukazanie czym jest uzależnienie. Przez opowiedzenie historii dwóch bohaterek, które są ofiarami nałogu, pokazuje się, jak działają destruktywne mechanizmy i jak się przed nimi bronić. Fabuła miała pobudzić widza do podążania w kierunku samorealizacji. Stawiała młodego człowieka przez pytaniem: jakie są Twoje marzenia?, co jest dla Ciebie w życiu najważniejsze? Aktorzy nawiązali kontakt z młodzieżą, która nawet momentami podczas spektaklu brała czynny udział, nawet na scenie. Zachęcała do znalezienia swojej indywidualnej, realizacji pasji i marzeń. Pokazała, że można znaleźć inny sposób na zmianę własnego nastroju i wspierała proces zdrowienia osób uzależnionych i ich rodzin, przeciwdziałała zniechęceniu i depresji, rozwijała umiejętności i kompetencje.

Sprawozdanie przygotowała:

Zuzanna Kiełkucka – Przewodnicząca Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Łapach

ZAŁĄCZNIK NR 6 - SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE DLA GMINY ŁAPY NA LATA 2021-2025 ORAZ GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ GMINY ŁAPY NA LATA 2023-2025 ZA 2023 R.

1. WPROWADZENIE.

W 2023 r. zaczęły obowiązywać nowe przepisy dotyczące przeciwdziałania przemocy w rodzinie – Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U.2021.1249), a ich pierwszym dostrzegalnym elementem jest zastąpienie dotychczasowego sformułowania „przemoc w rodzinie” na „przemoc domowa”. Ustawodawca, oprócz samej zmiany w tytule ustawy i jej poszczególnych przepisach, wprowadził też wiele nowych rozwiązań legislacyjnych, których celem jest poprawa sytuacji osób dotkniętych przemocą. Co za tym idzie, dokonano zmian w zakresie funkcjonowania podmiotów działających w obszarze przeciwdziałania przemocy, jak też w samej procedurze „Niebieskie Karty”. Wraz ze zmianą nazewnictwa przededefiniowano również samo ustawowe pojęcie przemocy. W myśl art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy pod pojęciem przemocy domowej należy rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

W stosunku do dotychczas obowiązującej definicji wprowadzono wiele zmian poszerzających zakres definicyjny pojęcia przemocy, a tym samym wprowadzono możliwość zastosowania przepisów ustawy i działań w niej przewidzianych do nowych form przemocy, których diagnozowanie było dotąd problematyczne (np. przemoc ekonomiczna) lub całkowicie wymykało się możliwości skutecznego uruchamiania procedur przeciwdziałania przemocy (np. cyberprzemoc).

Mimo wielu zmian ustawowych na jednostkach samorządu terytorialnego w dalszym ciągu spoczywa obowiązek realizacji gminnych programów w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej. Do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, w tym:

- opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej;
- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową;
- zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia;
- tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

W 2023r. w Gminie Łapy obowiązywały dwa programy przeciwdziałania przemocy:

- Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Łapy na lata 2021-2025 przyjęty Uchwałą Nr XXXVI/273/21 Rady Miejskiej w Łapach z dnia 26 marca 2021r.,
- Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy Domowej Gminy Łapy na lata 2023-2025 przyjęty Uchwałą Nr LXXIII/577/23 Rady Miejskiej w Łapach z dnia 29 września 2023r. .

Ponadto w związku z wejściem w życie zmiany w przepisach ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w dniu 25 sierpnia 2023r. podjęto Uchwałę Nr LXXI/564/23 Rady Miejskiej w Łapach w sprawie trybu i sposobu powoływania oraz odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania Przemocy domowej w Łapach, a w dniu 18 września 2023 r. Zarządzeniem Nr 102/2023 Burmistrza Łap powołano Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Łapach.

Niniejsze sprawozdanie stanowi podsumowanie działań realizowanych w ramach Gminnych Programów Przeciwdziałania Przemocy oraz działalności Zespołu Interdyscyplinarnego działającego przy Centrum Usług Społecznych w Łapach.

2. ZAŁOŻENIA GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ.

Wypracowanie spójnych i skutecznych zasad współpracy lokalnych służb i instytucji w obszarze pomocy rodzinie uwikłanej w przemoc to cel zbudowania jednolitego gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej. Stałym elementem tego systemu jest powołany w dniu 18 września 2023r Zarządzeniem Nr 102/2023 Burmistrza Łap - Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Domowej w Łapach. W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele Centrum Usług Społecznych w Łapach jako jednostki organizacyjnej pomocy społecznej, Policji, Oświaty, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Ochrony Zdrowia, organizacji pozarządowej oraz kurator sądowy. Zespół koordynuje pracami wszystkich podmiotów i instytucji zaangażowanych w działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie Gminy Łapy.

W związku z koniecznością opracowania gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej na lata 2023-2025 została przeprowadzona ankieta badawcza wśród mieszkańców Gminy Łapy. Z analizy uzyskanych danych ilościowych i jakościowych wyłonił się obraz wskazujący, na fakt, iż zjawisko przemocy domowej występuje głównie w rodzinach z problemem alkoholowych. Badania dowiodły również, iż wśród mieszkańców Gminy Łapy jest dość wysoka świadomość

dotycząca „Przemocy domowej”. Jak wynika z przeprowadzonego badania głównymi ofiarami przemocy domowej są kobiety i dzieci, a stosowana wobec nich przemoc nie jest tylko kwestią prywatną tych rodzin. Ponadto należy zwrócić uwagę na fakt, iż większość ankietowanych uważa Policję jako główną instytucję, do której należy się zgłosić w przypadku doznawania przemocy domowej. Niepokojące jest to, iż wśród społeczeństwa jest niska świadomość na temat funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej. Realizatorami działań interwencyjnych, przewidzianych w Gminnym Programie, są członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego/ grup diagnostyczno-pomocowych. W skład Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej, powołanego przez Burmistrza Łap, wchodzi przedstawiciele: Centrum Usług Społecznych w Łapach, Policji, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, oświaty, ochrony zdrowia, kuratorów sądowych i społecznych. Dokonując podsumowania uzyskanych odpowiedzi ankietowanych osób – Mieszkańców Gminy Łapy, uzyskano opinie na temat zjawiska przemocy w rodzinie, a także określono stopień ich wiedzy oraz świadomości w tym obszarze, jednocześnie określono potrzeby w niniejszym zakresie. Analiza danych pomogła w opracowaniu diagnozy potrzeb w obszarze problemu przemocy w rodzinie na terenie Gminy Łapy i posłużyła jako narzędzie pomocnicze do opracowania Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy Domowej Gminy Łapy na lata 2023-2025. Ponadto wyniki uzyskane z ankiety były pomocne, aby sprecyzować cel główny i cele szczegółowe, kierunki przyszłych działań do wykonania przez podmioty odpowiedzialne za ich realizację przy opracowaniu Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy. Program zawiera podstawy prawne działania, charakterystykę zjawiska przemocy w rodzinie oraz działania do zrealizowania. Uwzględnia także wskaźniki, które posłużą do sformułowania wniosków i zaplanowania zmiany działań i sposobu ich realizacji.

3. INFORMACJA O PROGRAMIE

Koordinatorem Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy Domowej Gminy Łapy na lata 2023-2025 jest Centrum Usług Społecznych w Łapach.

Wśród realizatorów Gminnego Programu należy wymienić:

- Zespół Interdyscyplinarny ds. spraw przeciwdziałania przemocy domowej i powoływane grupy diagnostyczno-pomocowe,
- Centrum Usług Społecznych w Łapach,
- Instytucje publiczne i organizacje pozarządowe realizujące zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

Działania podejmowane przez podmioty zaangażowane w realizację Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy Domowej na lata 2023 – 2025 mają kluczowe znaczenie w walce ze zjawiskiem przemocy w rodzinie. Interdyscyplinarna współpraca oraz zaangażowanie wszystkich podmiotów odpowiedzialnych za realizację Programu powoduje zwiększoną odpowiedzialność i gwarantuje skuteczność podejmowanych działań na rzecz przeciwdziałania przemocy domkowej. Zmiana świadomości społecznej, a w dalszej kolejności brak przyzwolenia na przemoc domową to kolejny efekt podejmowanych wysiłków przez specjalistów powołanych do pracy związanej z profilaktyką i edukacją na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Gminny Program określa jeden cel

główny i cztery cele szczegółowe, które rozpisano na działania, realizujące go podmioty oraz wskaźniki i termin realizacji.

4. CELE PROGRAMU

Celem głównym Programu jest ograniczenie zjawiska przemocy domowej i problemów z nim związanych na terenie Łap.

Wśród celów szczegółowych wyróżniono:

- 1) Zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej,
- 2) Utrzymanie na dotychczasowym poziomie dostępności oraz zwiększenie skuteczności ochrony oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą domową,
- 3) Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową,
- 4) Zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

W 2023 r. wskazane powyżej cele realizowano poprzez następujące działania:

Ad. 1) Zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

Działania	1.1. Opracowanie i aktualizowanie diagnozy zjawiska przemocy na terenie gminy
Realizatorzy/ Partnerzy	Centrum Usług Społecznych (CUS), Zespół Interdyscyplinarny (ZI)
Termin realizacji	lipiec 2023r.
Osiągnięte wskaźniki	liczba opracowanych diagnoz - 1

Opracowanie i aktualizowanie diagnozy zjawiska przemocy na terenie gminy odbyło się w lipcu 2023 roku. Za pomocą mediów społecznych Centrum Usług Społecznych w Łapach oraz Gminy Łapy udostępniono ankietę dla dorosłych mieszkańców Gminy Łapy na temat występowania zjawiska przemocy domowej, której celem było zdiagnozowanie zjawiska przemocy domowej oraz stanu wiedzy na temat przemocy wśród mieszkańców Gminy Łapy. Wyniki ankiety zostały szeroko opisane w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy Domowej Gminy Łapy na lata 2023-2025.

Działania	1.2. Organizowanie profesjonalnych szkoleń związanych z tematyką przemocy domowej dla konkretnych grup odbiorców
Realizatorzy/ Partnerzy	CUS, ZI, Komisariat Policji w Łapach (KP)
Termin realizacji	marzec 2023
Osiągnięte wskaźniki	liczba szkoleń - 1 liczba uczestników – 10 pracowników CUS

W 2023 roku pracownicy CUS w Łapach przeszli szkolenia dotyczące Zespołów Interdyscyplinarnych, procedury „Niebieskiej Karty” oraz innych szkoleń mających wpływ na efektywniejsze przeciwdziałanie przemocy domowej. Pracownicy socjalni oraz asystenci rodziny uczestniczyli również w superwizji.

Poradnia psychologiczno- pedagogiczna w Łapach wskazała, iż realizuje działania skierowane zarówno do grup, jak i do pojedynczych odbiorców w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej. Działania profilaktyczne skierowane są do rodziców, nauczycieli i uczniów. Tematyka działań to szeroko pojęta przemoc oraz jej zapobieganie np. przez rozwijanie umiejętności społecznych (asertywności). W ramach tego odbywa się psychoedukacja min. prelekcje dla rodziców na wywiadówkach, treningi umiejętności wychowawczych (warsztaty „Szkoła dla Rodziców i Wychowawców”), szkolenie rad pedagogicznych, spotkania w ramach sieci współpracy, a także działania skierowane do uczniów – zajęcia warsztatowe.

Działania	1.3. Realizowanie projektów edukacyjno-informacyjnych dla dorosłych, młodzieży, dzieci z zakresu zjawiska przemocy w domowej.
Realizatorzy/ Partnerzy	CUS, ZI, organizacje pozarządowe, KP, placówki oświatowe
Termin realizacji	2023
Osiągnięte wskaźniki	liczba projektów - 1

Centrum Usług Społecznych w listopadzie 2023 roku zaangażowało się w akcję międzynarodowej kampanii „16 dni akcji przeciw przemocy ze względu na płeć”!! Poprzez publikowanie przez 16 dni trwania akcji postów edukacyjno-informacyjnych dla dorosłych, młodzieży, dzieci z zakresu zjawiska przemocy w domowej na swoich mediach społecznych.

Szkoła Podstawowa nr 1 im. Świętego Jana Pawła II w Łapach wskazuje, iż na bieżąco monitoruje, edukuje, przeprowadza rozmowy wśród uczniów i ich rodzin na temat przemocy domowej. Ww. instytucja ściśle współpracuje z asystentem ds. nieletnich z Komisariatu Policji w Łapach, pracownikami Centrum Usług Społecznych w Łapach, jak również z Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Łapach uczestnicząc w posiedzeniach zespołu oraz grup diagnostyczno – pomocowych.

Jak wynika ze sprawozdania **Komisariatu Policji w Łapach** funkcjonariusze ww. instytucji w roku 2023 prowadzili systematyczne spotkania profilaktyczne poświęcone przedmiotowej problematyce na terenie placówek oświatowych będących w obszarze działania jednostki. Asystent ds. nieletnich jak również dzielnicowi podczas organizowanych spotkań, cyklicznie informowali społeczność lokalną m. in. seniorów ww. zakresie, konsekwencji prawnych w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej. Współpraca z kadrą pedagogiczną, dyrekcją placówek oświatowych, prowadzone rozmowy służyły szeroko rozumianej pedagogizacji mającej na celu poszerzenie kompetencji w zakresie rozpoznawania pierwszych symptomów zachowań przemocowych, rozpoznawania źródła zagrożenia oraz wypracowania strategii działania na rzecz rodzin dysfunkcyjnych. Całoroczna współpraca funkcjonariuszy policji z pracownikami Centrum Usług Społecznych w Łapach - asystentami rodzin, udział w posiedzeniach grup diagnostyczno – pomocowych Zespołu Interdyscyplinarnego, jak również uczestnictwo w posiedzeniach Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

sprzyjały szeroko rozumianej profilaktyce społecznej przyczyniającej się do wzmocnienia podstawowej komórki społecznej jaką jest rodzina.

Działania	1.4. Prowadzenie poradnictwa i działań edukacyjnych służących wzmocnieniu wychowawczych i opiekuńczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową
Realizatorzy/ Partnerzy	CUS, ZI, organizacje pozarządowe, placówki oświatowe
Termin realizacji	2023
Osiągnięte wskaźniki	liczba placówek prowadzących poradnictwo - 17 liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny - 29

Pracownicy CUS w Łapach będących członkami grup diagnostyczno-pomocowych tj. pracownicy socjalni czy asystenci rodziny udzielają porad oraz podejmują działania edukacyjne. Informują o możliwości skorzystania z pomocy: psychologa, terapeuty uzależnień, bezpłatnej porady prawnej czy świadczeń pieniężnych pomocy społecznej. Pracownicy socjalni podejmują działania w ramach pracy socjalnej, a asystenci rodziny m.in. pracują nad treningiem prawidłowego planowania budżetu.

Placówki prowadzące poradnictwo to:

- Centrum Usług Społecznych w Łapach (poradnictwo psychologiczne dla dzieci, młodzieży, dorosłych, terapia uzależnień, praca socjalna, usługi opiekuńcze, w tym specjalistyczne, asystentura rodzinna, asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością, poradnictwo socjoterapeutyczne prowadzone w Świetlicy Socjoterapeutycznej, poradnictwo prowadzone wśród seniorów w Dziennym Domu SENIOR+ i Klubie SENIOR+, inne),
- Starostwo Powiatowe w Białymstoku – Centrum Kształcenia Zawodowego w Łapach (nieodpłatna pomoc prawna, nieodpłatne poradnictwo obywatelskie oraz nieodpłatna mediacja),
- szkoły podstawowe w Gminie Łapy (SP 1, SP 2, SP 3, SP w Płonce Kościelnej, SP w Łupiance Starej, SP w Uhowie, Katolicka Szkoła Podstawowa), przedszkola w Gminie Łapy (Przedszkole nr 1, Przedszkole nr 2), Zespół Szkół Mechanicznych, I Liceum Ogólnokształcące – poradnictwo psychologiczno-pedagogiczne,
- Środowiskowy Dom Samopomocy w Łapach i Centrum Opiekuńczo-Mieszkalne w Daniłowie Dużym – poradnictwo dla osób z niepełnosprawnością,
- Grupa Anonimowych Alkoholików: Grupa „ZORZA” w Łapach, ul. Matejki 19 (wejście z tyłu szkoły lub od ul. Śliskiej), spotkania w środę w godz. 18.00-20.00 oraz w niedzielę w godz. 16.00-18.00 (anonimowi alkoholicy są dobrowolną wspólnotą mężczyzn i kobiet różnych zawodów, którzy spotykają się, aby osiągnąć i utrzymać trzeźwość),
- Grupa AL-ANON „Blask” w Łapach, ul. Matejki 19 (wejście z tyłu szkoły lub od ul. Śliskiej), spotkania w poniedziałki od godz. 17.00 (grupy Al-Anon są wspólnotą krewnych i przyjaciół alkoholików; istnieją one w tym celu, aby rozwiązywać wspólne

problemy przez dzielenie się swoim doświadczeniem, siłą i nadzieją; są przekonani, że alkoholizm jest chorobą rodzinną i że zmiana nastawienia może przyczynić się do jej wyleczenia);

- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Łapach.

Oferta Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej skierowana do nauczycieli (2023-2024):

- Sieć współpracy pedagogów szkolnych, psychologów, logopedów, osób zajmujących się doradztwem zawodowym – organizowane na terenie Poradni,
- Przesiewowe badania słuchu, wzroku, dzieci 6-7 letnich,
- Pomoc dziecku z trudnościami. Jak pracować z zaleceniami z opinii/orzeczenia,
- Organizacja pracy psychologiczno-pedagogicznej w szkole – na terenie poradni,
- Agresja i przemoc w szkole. Przyczyny, reagowanie, zapobieganie,
- O motywacji dla motywujących,
- Dziecko krzywdzone – jak je poznać, jak mu pomóc,
- Jak pracować z dzieckiem lękowym,
- Wartości w wychowaniu,
- Uczeń zagrożony niedostosowaniem społecznym w szkole,
- Depresja nastolatków – jak ją rozpoznać, zrozumieć i pomóc?,
- Samookaleczenia u dzieci i młodzieży,
- Wspieranie dziecka z zaburzeniami lękowymi,
- SLI -afazja-diagnoza różnicowa, zalecenia do pracy z uczniem z afazją i z SLI,
- Trening uwagi słuchowej metodą A.A. Tomatisa – cele i przebieg terapii – spotkanie informacyjne,
- Systemy MFS jako wspierające terapię logopedyczną – spotkanie informacyjne dla logopedów,
- Charakterystyka funkcjonowania osób z ASD,
- Zasady pracy z dzieckiem z ASD,
- Dostosowania wymagań dla uczniów z autyzmem i ZA na dany etap edukacyjny,
- Cykl spotkań: wspieranie rozwoju dzieci z ASD – Zajęcia grupowe dla osób z ASD, Wspieranie rozwoju emocjonalnego dzieci z ASD, Wspieranie rozwoju społecznego i teorii umysłu dzieci z ASD.

Oferta Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej skierowana do rodziców (2023-2024):

- Trudności i wyzwania okresu dorastania – rodzice nastolatków,
- „Pomóż rozwinąć skrzydła” – przezwyciężanie nieśmiałości u dzieci,
- Jak przygotować dziecko do radzenia sobie z trudnościami w życiu,
- Rozwijanie samodzielności u dzieci,
- Trening uwagi słuchowej metody A.A. Tomatisa -cele i przebieg terapii-spotkanie informacyjne,
- Charakterystyka funkcjonowania osób z ASD,

- Gotowość szkolna warunkiem powodzenia w uczeniu się- on-line rodzice dzieci 6-7 letnich,
- Zasady pracy z dzieckiem z ASD,
- O uzależnieniach i pułapkach cywilizacji. Przyczyny, symptomy, pomoc,
- Dziecięce strachy. Jak pomóc dziecku, które się boi,
- Co za dużo, to niezdrowo – o potrzebie braku w wychowaniu,
- Prezenty mają moc – o roli tego co dajemy, kiedy dajemy i jak dajemy,
- Jak sprawić, żeby dziecku się chciało? O motywacji,
- O ważnej i mądrej roli dziadków w wychowaniu,
- Wartościowe wychowywanie.

Oferta Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej skierowana do dzieci (2023-2024):

- „Jestem dorosły – i co dalej? – LO,
- Co to znaczy być dobrym kolegą, koleżanką?” – kl. III-IV SP,
- „Różnimy się między sobą – razem możemy więcej” – SP kl. IV-VIII,
- „Gdy mam zły dzień...” – o sztuce radzenia sobie z niepowodzeniami, SP kl. IV-VIII,
- Lubię i szanuję siebie – ok 1 h, SP kl. I-III, IV-VI,
- Emocje przyjaciela czy wróga?- 1 h, SP kl. I-III,
- Zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne dla dzieci nieśmiałych wg autorskiego programu „Z uśmiechem do szkoły” 10 spotkań 1x tyg.- uczniowie klas I-III (od 6 do 10 osób),
- „Jak rozpoznać emocje?” 5-6 latki,
- „Myśli-emocje-zachowanie.” klasy I-III,
- „Jak radzić sobie ze stresem?” – uczniowie kl. VI-VIII cel: źródła stresu (stresory), objawy stresu, sposoby radzenia sobie ze stresem.
-

Inne działania podjęte w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych:

- W dniu 9.11.2023r. zorganizowano spektakl pt. „Chemiczna zmiana nastroju kontra pozytywne emocje bez dopalaczy”. Organizatorem było – Earth – Heart Przedsiębiorstwo Społeczne we współpracy z aktorami z teatru Madam w Białymstoku. Spektakl rekomendowany przez Departament Edukacji w Białymstoku. W spektaklu wzięły udział dzieci ze szkół podstawowych z terenu gminy Łapy. Łączna liczba uczniów to około 369 uczniów plus opiekunowie klas.
- Dnia 22.05.2023r. zorganizowane zostało spotkanie pt. „Profilaktyka przeciw uzależnieniom” w formie prelekcji sędziego Artura Lipińskiego – absolwenta Wydziału Prawa na Uniwersytecie Marii- Curie Skłodowskiej, sędziego, który orzeka od 18 lat w sprawach rodzinnych, cywilnych i karnych, doświadczonego mówcy i szkoleniowca. Druga część spotkania z certyfikowanym specjalistą dotyczyła zakresu profilaktyki uzależnień od alkoholu, narkotyków czy uzależnień behawioralnych. W ramach konsultacji profilaktycznych została: zaprezentowana walizka profilaktycznej z

atrapami narkotyków, dopalaczy czy alkoholu, gogle profilaktyczne, alkogogle lub narkogogle, IT-gogle – symulator wrażeń sensorycznych po spożyciu alkoholu, narkotyków, dopalaczy oraz np.: po całonocnym graniu przy komputerze/telefonie z pokonaniem toru przeszkód.

Działania	1.5. Prowadzenie poradnictwa i działań edukacyjnych w sytuacjach ujawnienia przemocy domowej
Realizatorzy/ Partnerzy	CUS, KP, organizacje pozarządowe, placówki oświatowe, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (GKRPA)
Termin realizacji	2023
Osiągnięte wskaźniki	liczba osób objęta pomocą - 150

Jak wynika ze sprawozdania **Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Łapach** instytucja ta podejmuje działania w ramach przeciwdziałania przemocy domowej przede wszystkim przez podejmowanie procedury wynikające z przepisów o przeciwdziałaniu uzależnieniom. Prowadzone posiedzenia w ramach GKRPA mają na celu zapobiegać oraz motywować osoby uzależnione do podjęcia leczenia odwykowego. Rodzinom, jak i osobom współuzależnionym są przekazywane informacje, gdzie mogą uzyskać pomoc, podawane są adresy instytucji, stowarzyszeń działających na rzecz, tych właśnie osób. Uzależnienie od alkoholu czy substancji psychoaktywnych ma duży wpływ na sytuację rodzinną. Często z uzależnień bierze się przemoc. Osoby uzależnione często nie kontrolują się i pod wpływem w/w środków są zdolni do naruszenia granic moralnych, jak i cielesnych. Przemoc i uzależnienie są często współistniejące jako nieodzowny element całości. GKRPA stara się edukować, motywować osoby uzależnione do działań zmieniających ich sposób życia.

Ad. 2) Utrzymanie na dotychczasowym poziomie dostępności oraz zwiększenie skuteczności ochrony oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą domową.

Działania	2.1. Funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej
Realizatorzy/ Partnerzy	CUS, ZI, grupy diagnostyczno-pomocowe
Termin realizacji	2023
Osiągnięte wskaźniki	liczba posiedzeń Zespołu - 4 liczba osób objętych pomocą Zespołu - 150 liczba rodzin objętych pomocą Zespołu - 40 liczba utworzonych grup diagnostyczno-pomocowych – 31 liczba posiedzeń grup roboczych/diagnostyczno-pomocowych - 78

Centrum Usług Społecznych w Łapach zajmuje się obsługą Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Łapach. W skład Zespołu wchodzi w dużej mierze pracownicy CUS Łapy. W ramach prac ZI w 2023 roku odbyły się dwa posiedzenia oraz 35 spotkań grup roboczych przed zmianą przepisów. W 2023 roku odbyły się również dwa posiedzenia nowo powołanego ZI oraz 31 spotkań grup diagnostyczno-

pomocowych. Pomocą w ramach grup roboczych oraz diagnostyczno – pomocowych objęto 31 rodzin, w których procedura „Niebieska Karta” została wszczęta w 2023 roku i 9 rodzin, w których procedura była kontynuowana. 150 osób było objętych procedurą Niebieskich Kart w 2023r.

Zespół interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy domowej jest złożoną grupą specjalistów, takich jak przedstawiciele jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych, kuratorzy sądowi i inni współpracujący w celu zapobiegania przemocy domowej po przez skoordynowanie wszelkich działań instytucji i organów zaangażowanych w niesienie pomocy osobom krzywdzonym, szybkie i skuteczne podejmowanie działań zmierzających do zapewnienia bezpieczeństwa oraz zatrzymania przemocy w rodzinie.

Celem zespołu jest nie tylko reakcja na akty przemocy, ale także zapobieganie im poprzez edukację społeczeństwa i promowanie świadomości. Do zadań zespołu należy nie tylko udzielanie natychmiastowego wsparcia ofiarom, ale również prowadzenie działań prewencyjnych, analiza i monitorowanie trendów w przypadkach przemocy oraz współpraca z instytucjami, aby skutecznie egzekwować prawo i chronić ofiary. W ten sposób zespół interdyscyplinarny pełni kluczową rolę w tworzeniu bezpiecznej przestrzeni dla rodzin dotkniętych przemocą i przyczynia się do budowy społeczeństwa wolnego od przemocy.

W roku 2023 do Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie (do dnia 19.09.2023r.) wpłynęło 24 formularze „Niebieska Karta – A”, a po nowelizacji ustawy od 19.09.2023 do 31.12.2023 do Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy domowej wpłynęło 10 formularzy „Niebieska Karta – A”. Najwięcej formularzy Niebieska Karta – A zostało wypełnionych przez przedstawicieli Policji – 30 razy. Procedurę Niebieskiej Karty w 2023 roku 2 razy została wszczęta przez przedstawicieli ochrony zdrowia oraz w 2 przypadkach przez pracowników Centrum Usług Społecznych w Łapach – asystent społeczny i pracownik socjalny.

Do Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy domowej w Łapach po nowelizacji ustawy wpłynęły również dwa pisma od Zespołu Interdyscyplinarnego w mieście Białystok o prowadzonej procedurze Niebieskie Karty, informujące, iż osoba wskazana w formularzu jako stosująca przemoc znajduje się na terenie naszej gminy. W związku z powyższymi informacjami, w obu przypadkach, Zespół Interdyscyplinarny powołał grupę diagnostyczno – pomocową w celu weryfikacji powyższych informacji. Grupy odstąpiły od dalszych działań w związku z niepotwierdzeniem informacji. W obu przypadkach informacja o przebywaniu osoby wskazanej w formularzu jako stosująca przemoc domową na terenie naszej gminy nie potwierdziła się.

Jak wskazują dane w 2023 roku najczęściej procedur „Niebieskie Karty” wszczęła Policja, ponieważ w większości przypadków formularz „Niebieskie Karty – A” zostały wypełniane podczas interwencji policji lub na komisariacie Policji. Następnie o zaistniałej sytuacji jest Informowany Zespół Interdyscyplinarny, którego obsługę zapewnia Centrum Usług Społecznych w Łapach. Zespół Interdyscyplinarny powołuje grupę diagnostyczno – pomocową w podstawowym składzie składającego się z pracownika socjalnego z Centrum Usług Społecznych w Łapach oraz funkcjonariusza Policji z Komisariatu Policji w Łapach.

Grupy diagnostyczno – pomocowe podczas dokonywania rozeznania w sytuacji rodzin, w których wszczęto procedurę podejmują szereg działań. Są to m.in. działania polegające na:

- motywowaniu do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych,
- motywowaniu do udziału w programach psychologiczno-edukacyjnych,
- podjęciu terapii małżeńskiej lub rodzinnej,
- przydzielenie asystenta rodziny,
- monitorowanie sytuacji rodziny przez dzielnicowego i pracownika socjalnego,
- kierowanie osób, które nadużywają alkoholu na spotkanie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- motywowanie do podjęcia terapii uzależnień,
- przeprowadzanie rozmów motywująco-wspierających,
- przeprowadzanie rozmów informacyjno-pouczających,
- udzielanie informacji o formach pomocy udzielanych przez Centrum Usług Społecznych w Łapach i placówek, instytucji świadczących pomoc osobom doświadczającym przemocy domowej, umożliwienie skorzystania z poradnictwa specjalistycznego: psychologicznego, prawnego (m.in. pozwy o rozwód, alimenty, separację),
- praca socjalna m.in. celem określenia sytuacji materialno - bytowej i wskazania ewentualnych możliwości wsparcia, w tym zakresie (np. pomoc finansowa),
- współpraca z pedagogami szkolnymi w zakresie sytuacji edukacyjnej, pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

W ramach prac ZI w 2023 roku odbyły się dwa posiedzenia oraz 35 spotkań grup roboczych przed zmianą przepisów. W 2023 roku odbyły się również dwa posiedzenia nowo powołanego ZI oraz 31 spotkań grup diagnostyczno-pomocowych.

Pomocą w ramach grup roboczych oraz diagnostyczno – pomocowych objęto 31 rodzin w których Procedura „Niebieska Karta” została wszczęta w 2023 roku i 9 rodzin w których procedura była kontynuowana. Sprawy, którymi zajmowały się grupy robocze oraz grupy diagnostyczno-pomocowe dotyczyły m.in.:

- stosowania przemocy wobec dziecka – 8 spraw;
- stosowania przemocy wobec małżonki/a lub konkubenta - 19 spraw;
- stosowania przemocy ze strony dorosłego dziecka wobec rodzica - 4 sprawy;
- stosowania przemocy ze strony rodzica wobec dorosłego dziecka – 3 sprawy;
- stosowania przemocy wobec osoby starszej przez członka rodziny - 1 sprawa.

W 20 przypadkach w rodzinach objętych procedurą NK odnotowano problem alkoholowy, bądź problem z narkotykami. W roku 2023 jedna z rodzin objęta procedurą Niebieskiej Karty została skierowana przez grupę roboczą do mieszkania chronionego.

Jednocześnie, na dzień 31 grudnia 2023 roku łącznie grupy robocze i grupy diagnostyczno-pomocowe podjęły decyzję o zakończeniu procedury „Niebieska Karta” z uwagi na zakończenie przemocy w rodzinie oraz zrealizowanie indywidualnego planu pomocy w 33 przypadkach, dotyczy to też procedur wszczętych w 2022 roku.

Grupy robocze i diagnostyczno - pomocowe podejmowały działania sprzyjające zmianie sytuacji rodziny, jak chociażby wzmacnianie jej zasobów, motywowanie do realizacji

przyjętych zadań poprzez kierowanie do specjalistów. Z pracy i obserwacji grup wynika, że interdyscyplinarność ma wiele zalet. Szybki i pełny przepływ informacji między służbami społecznymi, możliwość podjęcia działań zaplanowanych i skoordynowanych, nie powielających się i wykluczających się wzajemnie. Dzięki temu działania członków grupy są skoordynowane, co przyczynia się do skutecznego przeciwdziałania przemocy oraz zapewnienia bezpieczeństwa ofiarom.

W informacji przekazanej przez **Sąd Rejonowy w Białymstoku, V Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej Do Wykonywania Orzeczeń w Sprawach Rodzinnych i Nieletnich** wynika przede wszystkim fakt, iż ww. instytucja delegowała swojego przedstawiciela – kuratora zawodowego do Zespołu Interdyscyplinarnego, który regularnie i aktywnie uczestniczy w posiedzeniach. Kuratorzy sądowi realizują określone przez prawo zadania o charakterze wychowawczo-resocjalizacyjnym, diagnostycznym, profilaktycznym i kontrolnym, związane z wykonywaniem orzeczeń sądu. Przez realizowanie powyższych zadań podejmowane są działania profilaktyczne, które mają zapobiegać przeciwdziałaniu przemocy domowej. Jak wskazano w sprawach osób stosujących przemoc domową, pozostających pod dozorem lub nadzorem kuratora sądowego, w skład grupy diagnostyczno-pomocowej wchodzi także zawodowy kurator sądowy lub wskazany przez kierownika zespołu kuratorskiej służby sądowej społeczny kurator sądowy.

Działania	2.2. Stosowanie Procedury „Niebieskie Karty” przez uprawnione podmioty.
Realizatorzy/ Partnerzy	ZI, grupy diagnostyczno-pomocowe, CUS, KP, placówki oświatowe, GKRPA, ochrona zdrowia.
Termin realizacji	2023
Osiągnięte wskaźniki	liczba sporządzonych formularzy „Niebieskich Kart” A - 34 liczba rozmów z osobami doznającymi przemocy – ok.185 liczba rozmów z osobami stosującymi przemoc – ok. 154 liczba spraw zakończonych w wyniku ustania przemocy – 23 liczba spraw zakończonych w wyniku braku zasadności podejmowanych działań – 10

W 2023 r. sporządzono 34 formularze „Niebieskich Kart” A. 23 karty w 2023 roku zostały zakończone ze względu na ustanie przemocy w rodzinie oraz 10 ze względu na brak zasadności podejmowanych działań. Stosowanie procedury „Niebieskiej karty” opisano powyżej.

Ponadto **Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Łapach**, w sprawozdaniu z realizacji Programu wykazał szereg zadań, które podjął. Przede wszystkim podkreślono fakt, iż ww. instytucja delegowała swojego przedstawiciela do Zespołu Interdyscyplinarnego, który regularnie uczestniczy w posiedzeniach. Wskazano, iż SPZOZ w Łapach w przypadku stwierdzenia lub podejrzenia podczas badania popełnienia przestępstwa, np. ślady ciężkiego uszkodzenia ciała, ślady podejranych oparzeń, wykorzystania seksualnego – powiadomienie organów ścigania. W ramach procedury przedstawiciel ochrony zdrowia każdorazowo udziela pacjentowi, co do którego istnieje podejrzenie, że jest dotknięty przemocą domową, informacji o możliwościach uzyskania pomocy i wsparcia. Jako ważne zadanie w

ramach przeciwdziałania przemocy domowej w Łapach, zarządzaniem Dyrektora SP ZOZ w Łapach nr 8/2024 z dnia 14.02.2024 roku, wprowadzono Politykę ochrony małoletnich przed krzywdzeniem w SP ZOZ w Łapach. Polityka ta dotyczy Personelu SP ZOZ w Łapach (pracowników, stażystów, wolontariuszy) bez względu na formę zatrudnienia, mających kontakt z małoletnim Pacjentem, przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych. Jasno i kompleksowo określa ona: sposoby reagowania na przypadki podejrzenia, że małoletni doświadcza krzywdzenia. Wprowadza, też zasady bezpiecznych relacji Małoletni Pacjent – Personel. Jak wskazuje SPZOZ w Łapach, placówka monitoruje, edukuje, angażuje swoich pracowników w celu zapobiegania krzywdzeniu dzieci. Personel w czasie 3 miesięcy, od daty przyjęcia obowiązywania Polityki zostanie przeszkolony z Procedury „Niebieska Karta”.

Działania	2.3.Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości uzyskania pomocy, w tym medycznej, psychologicznej, prawnej, socjalnej, zawodowej i rodzinnej
Realizatorzy/ Partnerzy	CUS, ZI, organizacje pozarządowe, placówki oświatowe
Termin realizacji	2023
Osiągnięte wskaźniki	liczba opracowanych i upowszechnianych materiałów informacyjnych - 35

W 2023 roku Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie/Domowej w Łapach oraz Centrum Usług Społecznych w Łapach podjął następujące działania:

- rozpowszechniano ulotki, plakaty i materiały informacyjne dot. tematyki związanej z przemocą w punkcie informacyjnym CUS, w siedzibie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Łapach oraz Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Łapach, na imprezach plenerowych;
- opracowano broszurę pod nazwą „PRZEMOC – Poradnik do rodziców o przemocy psychicznej i fizycznej wobec dzieci i dorosłych” stanowiącą wkładkę do Gazety Łapskiej na temat przemocy domowej (ok. 3500 szt.);
- zorganizowano wyjazd dzieci ze Świetlicy Socjoterapeutycznej na kolonie profilaktyczne;
- w październiku 2022r. na stronie internetowej CUS został umieszczony film i gra interaktywna pt. „Przemoc”, które w 2023r. były udostępnione placówkom oświatowym jako narzędzie edukacyjne (celem projektu była profilaktyka i edukacja młodzieży, a także przeciwdziałania przemocy rówieśniczej);
- osoby zagrożone przemocą domową korzystały z prowadzonego przez Centrum Usług Społecznych w Łapach poradnictwa m.in.: psychologicznego, terapeuta uzależnień;
- zapewniono możliwość udziału w różnych formach doskonalenia zawodowego oraz podnoszenia umiejętności osób pracujących bezpośrednio z osobami uwikłanymi w przemoc (szkolenia);
- możliwość zapisania dziecka do Świetlicy Socjoterapeutycznej w Łapach. Świetlica, która realizuje swoje zadania przez prowadzenie działalności socjoterapeutycznej, wychowawczej i profilaktycznej wśród dzieci uczęszczających do placówki;

- wzięcie udziału w międzynarodowej kampanii „16 dni akcji przeciw przemocy ze względu na płeć!!” poprzez publikowanie przez 16 dni trwania akcji postów edukacyjno-informacyjnych dla dorosłych, młodzieży, dzieci z zakresu zjawiska przemocy w domowej;
- w ramach akcji „16 dni akcji przeciw przemocy ze względu na płeć”!! kobiety reprezentujące różne instytucje, organizacje, placówki funkcjonujące na terenie Gminy Łapy zostały zaproszone do wzięcia udziału w kampanii poprzez nagranie krótkich filmików, w których wyrażają swój przeciw wobec stosowania przemocy domowej wobec kobiet. Dzięki przesłanym filmikom został stworzony spot, który został opublikowany w mediach społecznościowych Centrum Usług Społecznych w Łapach oraz na profilach instytucji oraz osób, które również zaangażowały się w akcji jako uwieńczenie kampanii. Spot cieszył się dużą popularnością w mediach społecznościowych – został wielokrotnie udostępniony oraz obejrzany (ponad 2,1 tys razy został wyświetlony na mediach społecznościowych Centrum Usług Społecznych w Łapach).
- W mediach społecznościowych Centrum Usług Społecznych oraz Gminy Łapy udostępniane były materiały edukacyjne oraz informacyjne mające na celu zwiększenie świadomości społecznej wśród mieszkańców Gminy Łapy na temat zjawiska przemocy domowej oraz działaniach służących przeciwdziałaniu przemocy domowej.

Działania	2.4. Udzielanie pomocy socjalnej, finansowej i rzeczowej osobom dotkniętym przemocą domową.
Realizatorzy/ Partnerzy	CUS
Termin realizacji	2023
Osiągnięte wskaźniki	liczba osób objętych pomocą – 150

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia. Szukający pomocy oczekuje odreagowania swoich emocji, wglądu w przyczyny sytuacji trudnej oraz pomocy w dokonaniu zmian w swoim życiu. Pomoc społeczna wkracza w sytuację osób i rodzin wtedy, gdy nie są one w stanie pokonać trudności życiowych własnym staraniem.

Pomocy tej udziela się osobom i rodzinom, w szczególności z powodu: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, przemocy domowej, potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi, potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego itp.

Celem pomocy jest zaspokojenie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka. Pomoc ta powinna w miarę możliwości doprowadzić do życiowego usamodzielnienia oraz integracji ze środowiskiem. W przepisach wielokrotnie zawarta jest zasada pomocniczości, która wskazuje pierwszeństwo korzystania z własnych zasobów i uprawnień przez osoby i rodziny oraz kładzie nacisk na wspieranie a nie bezpośrednio zaspokajanie potrzeb.

Do świadczeń pieniężnych należą:

- a) zasiłek stały,
- b) zasiłek okresowy,
- c) zasiłek celowy i specjalny zasiłek celowy,
- d) zasiłek i pożyczka na ekonomiczne usamodzielnienie,
- e) pomoc na usamodzielnienie oraz kontynuowanie nauki,
- f) świadczenie pieniężne na utrzymanie i pokrycie wydatków związanych z nauką języka polskiego dla cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach,
- g) wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznane przez sąd.

Do świadczeń niepieniężnych należą:

- a) praca socjalna,
- b) bilet kredytowany,
- c) składki na ubezpieczenie zdrowotne,
- d) składki na ubezpieczenie społeczne,
- e) pomoc rzeczowa, w tym na ekonomiczne usamodzielnienie,
- f) sprawienie pogrzebu,
- g) poradnictwo specjalistyczne,
- h) interwencja kryzysowa,
- i) schronienie,
- j) posiłek,
- k) niezbędne ubranie,
- l) usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, w ośrodkach wsparcia i w rodzinnych domach pomocy oraz usługi sąsiedzkie,
- m) specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania oraz w ośrodkach wsparcia,
- n) mieszkanie treningowe lub wspomagane,
- o) pobyt i usługi w domu pomocy społecznej, w tym usługi wsparcia krótkoterminowego,
- p) pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym w mieszkaniu treningowym lub wspomagany, pomoc w uzyskaniu zatrudnienia, pomoc na zagospodarowanie - w formie rzeczowej dla osób usamodzielnianych.

Ponadto w Centrum Usług Społecznych w Łapach można skorzystać z następujących usług społecznych:

- Punkt Poradnictwa Specjalistycznego (wsparcie psychologa i terapeuty uzależnień),
- Wypożyczalnia Sprzętu Rehabilitacyjnego i Usprawniającego,
- Usługa indywidualnego transportu door-to-door,
- Asystent rodziny,
- Asystent osoby z niepełnosprawnością,
- Usługi opiekuńcze, w tym specjalistyczne,
- Mieszkania wspomagane i treningowe,
- Środowiskowy Dom Samopomocy,

- Centrum Opiekuńczo-Mieszkalne w Daniłowie Dużym,
- Świetlica Socjoterapeutyczna „Świat w kolorach”,
- Dzienny Dom SENIOR+,
- Klub SENIOR+,
- Klub Integracji społecznej „Sukces w działaniu”,
- Klub Wolontariusza.

Działania	2.5. Organizacja i realizacja pomocy psychologicznej, prawnej i terapeutycznej dla osób dotkniętych przemocą domową.
Realizatorzy/ Partnerzy	CUS, ZI, organizacje pozarządowe
Termin realizacji	2023
Osiągnięte wskaźniki	liczba placówek udzielających pomocy - 13 liczba osób korzystających z pomocy prawnej - 2 liczba osób korzystających z pomocy psychologicznej - 38

Pomoc ofertowana na terenie Gminy Łapy dla osób doświadczających przemocy domowej opisana została powyżej. Ponadto na stronie internetowej www.cuslapy.pl w zakładce PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY znajdują się następujące wykazy instytucji świadczących wsparcie na terenie województwa podlaskiego:

- Miejsca schronienia lub interwencja kryzysowa dla osób dotkniętych przemocą domową,
- Podmioty oraz organizacje pozarządowe udzielające pomoc osobom doznającym przemocy domowej,
- Punkty konsultacyjne dla osób dotkniętych przemocą domową,
- Rejestr jednostek specjalistycznego poradnictwa w województwie podlaskim,
- Zespoły interdyscyplinarne – dane teleadresowe.

Pomoc psychologiczna jest kluczowym elementem zapobiegania, ale również przeciwdziałania przemocy domowej. Dlatego też Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy domowej w Łapach, grupy diagnostyczno – pomocowe, ale również asystenci rodziny oraz pracownicy socjalni Centrum Usług Społecznych w Łapach ściśle współpracują z placówkami oświatowymi (szkołami, przedszkolami), aby osoby, zwłaszcza dzieci, będące narażone na problem przemocy mogły być zaopiekowane specjalistyczną pomocą przez psychologa z placówki oświatowej oraz w ramach poradnictwa specjalistycznego CUS w Łapach.

Na terenie gminy Łapy funkcjonuje nieodpłatna pomoc prawna świadczona przez Powiat Białostocki w Centrum Kształcenia Zawodowego w Łapach. W ramach tej usługi mieszkańcy gminy Łapy mogą skorzystać z nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz nieodpłatnej mediacji.

Działania	2.6. Zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom krzywdzonym w trybie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.
Realizatorzy/ Partnerzy	CUS
Termin realizacji	2023
Osiągnięte wskaźniki	liczba dzieci, które zostały odebrane z rodziny w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia w związku z przemocą domową - 0

W razie zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą domową pracownik socjalny zapewnia dziecku ochronę przez umieszczenie go u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny, dającej gwarancję zapewnienia dziecku bezpieczeństwa i należytej opieki, w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka lub instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Tryb umieszczania dzieci w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka lub instytucjonalnej pieczy zastępczej regulują przepisy ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Decyzję, o której mowa powyżej pracownik socjalny podejmuje wspólnie z funkcjonariuszem Policji, a także z lekarzem, ratownikiem medycznym lub pielęgniarką. Decyzję tę, podejmuje się w miarę możliwości w obecności i przy wsparciu psychologa. Przed podjęciem decyzji, pracownik socjalny w uzgodnieniu z funkcjonariuszem Policji, a także lekarzem, ratownikiem medycznym lub pielęgniarką dokonuje oceny ryzyka zagrożenia dla życia lub zdrowia dziecka w kwestionariuszu szacowania ryzyka zagrożenia dla życia lub zdrowia dziecka. W przypadku zapewnienia dziecku ochrony, dziecku udziela się wsparcia psychologa.

Pracownik socjalny ma obowiązek niezwłocznego powiadomienia sądu opiekuńczego, nie później niż w ciągu 24 godzin od chwili zapewnienia dziecku ochrony, o zapewnieniu dziecku ochrony i umieszczeniu go u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny, w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka lub instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Do umieszczenia dziecka u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka lub instytucjonalnej pieczy zastępczej.

W 2023r. decyzję o zapewnieniu dziecku ochrony przez umieszczenie go u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny, dającej gwarancję zapewnienia dziecku bezpieczeństwa i należytej opieki, w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka lub instytucjonalnej pieczy zastępczej podjęto wobec 7 dzieci, w 4 rodzinach z postanowienia sądu. Jedno dziecko zostało umieszczone w rodzinie zastępczej, a 6 dzieci zostało umieszczonych w placówce opiekuńczo-wychowawczej.

Ad. 3) Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową.

Działania	3.1. Stosowanie Procedury „Niebieskie Karty” przez uprawnione podmioty.
Realizatorzy/ Partnerzy	ZI, grupy diagnostyczno-pomocowe, KP
Termin realizacji	2023
Osiągnięte wskaźniki	liczba zawiadomień skierowanych do Prokuratury Rejonowej - 1 liczba wniosków skierowanych do Sądu Rejonowego – ok. 30 liczba osób skazanych prawomocnym wyrokiem w związku przemocą domową - 0

Procedury stosowania „Niebieskiej Karty” zostały uregulowane w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz.U.2023.1870). Powyżej opisano procedury stosowane w Gminie Łapy.

Działania	3.2. Podejmowanie działań wobec osób stosujących przemoc domową nadużywających lub/i uzależnionych od alkoholu
Realizatorzy/ Partnerzy	ZI, grupy diagnostyczno-pomocowe, CUS, GKRPA, KP
Termin realizacji	2023
Osiągnięte wskaźniki	liczba wniosków, które wpłynęły do GKRPA dotyczących osób stosujących przemoc domową - 10 liczba osób, które podjęły terapię lub leczenie odwykowe - 2 liczba spraw skierowanych do biegłych i liczba wniosków skierowanych do Sądu - 5

W ramach pracy socjalnej, pracownicy socjalni, asystenci rodziny wchodzący w skład grupy diagnostyczne podejmują działania motywujące, mające na celu podejmowanie działań nad występującymi w rodzinie problemami i trudnościami. W Centrum Usług Społecznych bezpłatnie można skorzystać z wielu form wsparcia (opisanych powyżej) m.in.: poradnictwa specjalistycznego, pomocy psychologa oraz terapeuty uzależnień.

Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy domowej w Łapach ściśle współpracuje z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Łapach, gdyż w wielu rodzinach problemy, którymi zajmują się ww. instytucję współistnieją i znacząco wpływają na domowników.

W rodzinach, w których istnieją zjawiska przemocy i alkoholizmu procedura „Niebieskiej Karty” rozpoczyna się w momencie interwencji Policji, podczas której funkcjonariusz Policji wypełnia formularz „Niebieska Karta -A”, gdyż dostrzeża, iż zachodzi uzasadnione podejrzenie występowania przemocy domowej. Jej celem w każdym przypadku jest ochrona osób lub osoby zagrożonej tą przemocą oraz przeciwdziałanie jej.

W takich sytuacjach skład grupy diagnostyczno-pomocowej powołanej do pracy z rodziną, w której występuje przemoc oraz alkohol jest rozszerzany o przewodniczącą GKRPA w Łapach oraz członkowie grupy kierują wniosek do GKRPA o wszczęcie postępowania w stosunku do osoby nadużywającej alkohol.

Działania	3.3. Organizowanie pomocy psychologicznej i terapeutycznej dla osób stosujących przemoc domową
Realizatorzy/ Partnerzy	CUS, ZI
Termin realizacji	2023
Osiągnięte wskaźniki	liczba uczestników - 0 liczba osób, które ukończyły program - 0

W CUS w Łapach osoby stosujące przemoc mogą skorzystać ze wsparcia psychologa i terapeuty uzależnień w ramach Punktu Poradnictwa Specjalistycznego oraz innych form wsparcia opisanych powyżej.

Jest to najbardziej korzystna forma wsparcia terapeutycznego oraz psychologicznego dla osób stosujących przemoc domową zamieszkujących gminę Łapy. Punkt poradnictwa specjalistycznego funkcjonujący przy Centrum Usług Społecznych w Łapach stawia przede wszystkim na indywidualne spotkania z klientem. Dzięki czemu specjalista współpracujący z osobą stosującą przemoc domową może skoncentrować swoją uwagę na konkretnej jednostce i dostosować sposób pracy do jego przypadku. Indywidualne spotkania terapeuty czy psychologa z klientem pozwalają na dopasowanie terminu spotkań do jego potrzeb co powoduje, iż osoba ta ma większą motywację do skorzystania z takiej formy pomocy.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Białymstoku jest realizatorem programu psychologiczno- terapeutycznego dla osób stosujących przemoc w powiecie białostockim. W 2023 roku nie skierowano mieszkańców gminy Łapy do udziału w programie, ze względu na fakt, iż częstotliwość rozpoczynania nowych cykli programów jest bardzo mała, a Centrum Usług Społecznych w swojej ofercie posiada poradnictwo specjalistyczne- psychologa oraz terapeuty, do których to ww. osoby były kierowane przez grupy diagnostyczno - pomocowe.

Ad. 4) Zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

Działania	4.1. Podnoszenie kwalifikacji członków Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej, poprzez organizowanie i udział w szkoleniach, konferencjach, superwizji
Realizatorzy/ Partnerzy	CUS, ZI
Termin realizacji	2023
Osiągnięte wskaźniki	rodzaj i liczba szkoleń - 9 liczba uczestników szkoleń - 2 liczba uczestników konferencji, seminariów, superwizji - 1

Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego w 2023r. brali udział w następujących szkoleniach z zakresu przeciwdziałania przemoc domowej, rozwiązywania problemów alkoholowych, ale również kształcili się z obszarów związanych z swoim zawodem.

W 2023 roku w Centrum Usług Społecznych w Łapach, którego pracownicy stanowią znaczną część składu Zespołu Interdyscyplinarnego, ale również grup diagnostyczno - pomocowych odbyło się szkolenie dotyczące „Sposobu komunikowania się Osób Głuchoniemych”. Miało ono znaczący wpływ na podniesienie kwalifikacji osób pracujących w

ramach przeciwdziałania przemocy domowej, ale również poprawiło jakość i umiejętność pracy z osobami Głuchoniemymi.

2023 rok był czasem nowelizacji przepisów ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej. W związku z tym przewodnicząca ZI funkcjonującego do dnia 18.09.2023r. jak i przewodnicząca ZI pracująca po zmianach w ustawie odbyły szkolenia dotyczące procedury „Niebieskiej Karty”, działalności Zespołów Interdyscyplinarnych, zadań i zmian dotyczących funkcjonowania grup diagnostyczno – pomocowych oraz sposobów przeciwdziałania przemocy domowej w myśl znowelizowanej ustawy.

W 2023 roku zastępca przewodniczącej ZI odbyła „Szkolenie dla nowych członków KRPA- wprowadzenie do realizacji zadań z zakresu profilaktyki uzależnień od alkoholu, narkotyków i behawioralnych w oparciu o rekomendację Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom na rok 2023”. Podnoszenie kwalifikacji członków Zespołu Interdyscyplinarnego z zakresu profilaktyki uzależnień od alkoholu, narkotyków czy behawioralnych jest bardzo ważna, gdyż problem ten współistnieje w rodzinach zmagających się z przemocą domową.

Działania	4.2. Podnoszenie kwalifikacji pracowników służb i instytucji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, poprzez organizowanie szkoleń, warsztatów, konferencji.
Realizatorzy/ Partnerzy	CUS, ZI
Termin realizacji	2023
Osiągnięte wskaźniki	rodzaj i liczba szkoleń - 23 liczba uczestników szkoleń - 58

Pracownicy służb i instytucji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w 2023r. brali udział w następujących szkoleniach:

- profesjonalna obsługa klienta,
- Szkolenie I stopnia (poziom podstawowy) „Sposoby Komunikowania się Osób Głuchoniemych”,
- współpraca z trudnym rodzicem,
- trudne zachowania u osób z ASD,
- problemy psychiatryczne u dzieci i młodzieży,
- profilaktyka przemocy seksualnej wobec dzieci,
- procedury interwencyjnego zabezpieczenia,
- Dziecko z nadpobudliwością psychoruchową – Jak wspierać i rozumieć?
- Przemoc w szkole – przyczyny, diagnozowanie, działanie
- Praca z przypadkiem w oparciu o nowatorskie techniki w pracy socjalnej (dialog motywujący, coaching, podejście skoncentrowane na rozwiązaniach)
- Zadania i kompetencje Zespołów Interdyscyplinarnych po nowelizacji 2023. Procedura Niebieskie Karty- krok po kroku
- ZI Aktualizacja 2023- Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup diagnostyczno – pomocowych w myśl znowelizowanych przepisów ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej

- Wywieranie wpływu, manipulacja i gry psychologiczne
- Zespołów Interdyscyplinarnych i Grup diagnostyczno – pomocowych w zakresie ochrony osób doznających przemocy domowej oraz oddziaływań na osoby stosujące przemoc domową w świetle uwarunkowań prawno-karnych
- Szkolenie dla nowych członków KRPA- wprowadzenie do realizacji zadań z zakresu profilaktyki uzależnień od alkoholu, narkotyków i behawioralnych w oparciu o rekomendację Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom na rok 2023
- FASD. Co nowego?

5. ZAKOŃCZENIE

Cele zawarte w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy Domowej Gminy Łapy na lata 2023-2025 były w 2023 roku realizowane w sposób prawidłowy przez podmioty odpowiedzialne za jego wdrażanie. Stałym elementem tego systemu jest powołany przez Burmistrza Łap Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy domowej. Zespół złożony ze specjalistów - w skład którego wchodzi przedstawiciele jednostki organizacyjnej pomocy społecznej, policji, oświaty, komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowej oraz kurator sądowy - koordynuje działaniami instytucji i służb w obrębie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Należy podkreślić zaangażowanie tych podmiotów w profilaktykę przeciw przemocy domowej poprzez organizowanie akcji i propagowanie działań podnoszących świadomość społeczeństwa na temat zjawiska przemocy w rodzinie. Duże znaczenie mają działania skierowane do dzieci i młodzieży.

W związku z przeprowadzoną kontrolą kompleksową w zakresie oceny realizacji zadań gminy określonych w:

- ustawie z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
- rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 września 2011r. w sprawie procedury "Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy "Niebieska Karta" (dz. U. nr 209, poz.1245),
- rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 6 września 2023r. w sprawie procedury "Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy "Niebieska Karta" (Dz. U. z 2023r. poz. 1870)
- Krajowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za rok 2023, przyjętym Uchwałą nr 248 Rady Ministrów z dnia 9 grudnia 2022, w sprawie ustalenia Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za rok 2023 (M. P z 2022r. poz. 1259)

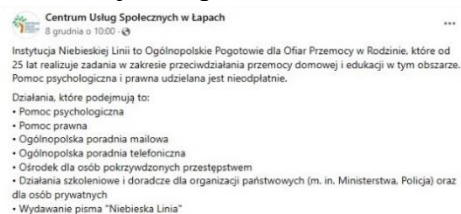
w toku kontroli stwierdzono nieprawidłowości odnośnie Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej (...) w zakresie:

- prawidłowej nazwy programu,
- diagnozy zjawiska przemocy domowej na terenie gminy,
- zapisów dotyczący sposobu i terminu zbierania danych od poszczególnych realizatorów oraz prowadzenia sprawozdawczości i ewaluacji.

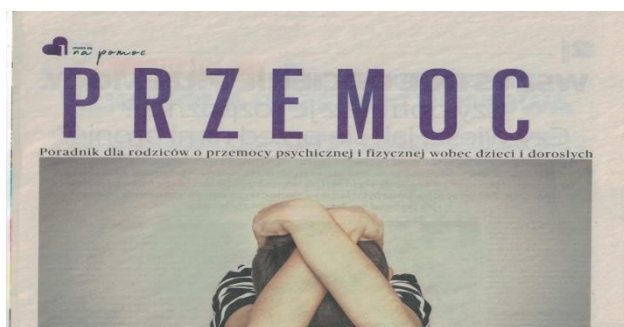
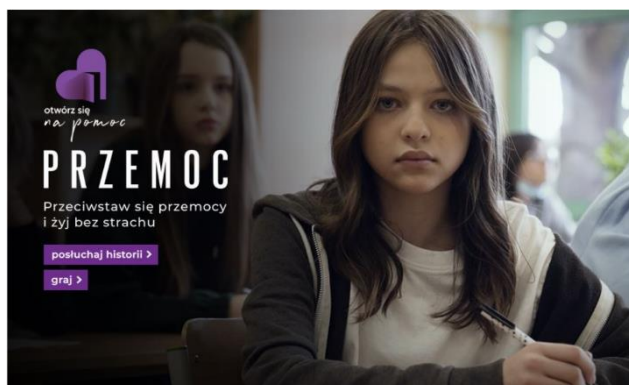
W związku z koniecznością realizacji zaleceń pokontrolnych wydanych przez Podlaski Urząd Wojewódzki konieczne jest podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2023-2025 oraz doprecyzowanie, kto jest reprezentantem poszczególnych instytucji wchodzących w skład Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej.

Sprawozdanie sporządziła:

Aneta Mazur – Przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Łapach.

Ty, Zuzanna Kiełkucka, Emilia Januszyk i 3 innych użytkowników 4 udostępnienia

ZAŁĄCZNIK NR 7 - ROCZNE SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI ZADAŃ Z ZAKRESU WSPIERANIA RODZINY ORAZ POTRZEBY ZWIĄZANE Z REALIZACJĄ ZADAŃ.

1. Zakres przedmiotowy oraz założenia ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, określa:

- zasady i formy wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych,
- zasady i formy sprawowania pieczy zastępczej oraz pomocy w usamodzielnianiu jej pełnoletnich wychowanków,
- zadania administracji publicznej w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej,
- zasady finansowania wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej,
- zadania w zakresie postępowania adopcyjnego.

Założeniem podstawowym ustawy jest stworzenie spójnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną, zwłaszcza jeśli ma ona trudności w wypełnianiu swoich funkcji. Chodzi o zapewnienie pomocy, która wyeliminuje groźbę zabrania dziecka rodzinie lub, w szczególnych sytuacjach, szybki powrót do rodziny po okresowym pobycie poza nią.

Kierując się tą ideą, w przepisach ustawowych duży nacisk położono na działania profilaktyczne, pomagające rodzinie w prawidłowym funkcjonowaniu i zapobiegające powstawaniu patologii.

Profilaktyka rodzinna jest realizowana przede wszystkim przez gminne i powiatowe instytucje świadczące usługi na rzecz dziecka i rodziny i jest w głównej mierze skierowana do rodzin niewydolnych wychowawczo, dotkniętych przemocą domową, ubogich i zagrożonych ubóstwem. Obejmuje również spokrewnione rodziny zastępcze, a także usamodzielniających się wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych, rodzin zastępczych oraz rodzinnych domów dziecka.

Istotne znaczenie ma tutaj praca z rodziną, prowadzona m.in. w formie wsparcia asystenta rodziny, konsultacji i specjalistycznego poradnictwa, pomocy prawnej w zakresie prawa rodzinnego, mediacji i terapii rodzinnej oraz organizowania grup wsparcia dla rodziców.

Artykuł 179 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej określa, iż w terminie do dnia 31 marca każdego roku wójt gminy składa radzie gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby w tym zakresie.

Rada Gminy, biorąc pod uwagę zgłoszone potrzeby, uchwala gminne programy wspierania rodziny. Rada Miejska w Łapach ustanowiła podmiotem właściwym do realizacji zadania w zakresie wspierania rodzin - Centrum Usług Społecznych w Łapach. Zadania te zostały ujęte w Statucie Centrum, uchwalonym Uchwałą Nr XLI/312/21 Rady Miejskiej w Łapach z dnia 25 czerwca 2021r. w sprawie utworzenia jednostki budżetowej Centrum Usług

Społecznych poprzez przekształcenie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łapach w Centrum Usług Społecznych w Łapach i uchwalenia statutu Centrum Usług Społecznych w Łapach. Zgodnie z treścią art. 178 ww. ustawy, Burmistrz Łap Zarządzeniem Nr 84/22 z dnia 30 czerwca 2022r. upoważnił Dyrektora Centrum Usług Społecznych w Łapach do prowadzenia postępowań w sprawach z zakresu wspierania rodziny oraz wydawania w tych sprawach decyzji na podstawie art. 178 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

2. Zadania gminy z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Zadania własne gminy z zakresu realizacji zadań wspierania rodziny oraz systemu pieczy zastępczej ujęte zostały w art. 176 ustawy, cyt.:

„Do zadań własnych gminy należy:

- 1) *opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;*
- 2) *tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;*
- 3) *tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:*
 - a) *zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,*
 - b) *organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,*
 - c) *prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;*
- 4) *finansowanie:*
 - a) *(uchylona),*
 - b) *podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,*
 - c) *kosztów związanych z udzielaniem pomocy (...), ponoszonych przez rodziny wspierające;*
- 5) *współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;*
- 6) *sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, zastosowaniem systemu teleinformatycznego (...);*
- 7) *prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy;*
- 8) *(uchylony).”*

Ponadto ustawodawca określił zakres przedmiotowy wsparcia, jakiego należy udzielić rodzinie doświadczającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Mówi o tym art. 8 ustawy:

„1. Rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych wójt zapewnia wsparcie, które polega w szczególności na:

- 1) *analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie;*

- 2) wzmocnieniu roli i funkcji rodziny;
- 3) rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny;
- 4) podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny;
- 5) pomocy w integracji rodziny;
- 6) przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny;
- 7) dążeniu do reintegracji rodziny.

2. Wspieranie rodziny jest prowadzone w formie:

- 1) pracy z rodziną;
- 2) pomocy w opiece i wychowaniu dziecka”.

Formy pracy, jakie mogą być prowadzone w stosunku do rodziny doświadczającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych ujęte zostały w art. 10 ust. 3 przedmiotowej ustawy:

„Praca z rodziną jest prowadzona w szczególności w formie:

- 1) konsultacji i poradnictwa specjalistycznego;
- 2) terapii i mediacji;
- 3) usług dla rodzin z dziećmi, w tym usług opiekuńczych i specjalistycznych;
- 4) pomocy prawnej, szczególnie w zakresie prawa rodzinnego;
- 5) organizowania dla rodzin spotkań, mających na celu wymianę ich doświadczeń oraz zapobieganie izolacji, zwanych dalej „grupami wsparcia” lub „grupami samopomocowymi”.

Niniejsze sprawozdanie zawiera informację o sposobie realizacji powyższych zadań w 2023 roku w Gminie Łapy.

3. Zadania z obszaru wspierania rodziny realizowane przez Centrum Usług Społecznych w Łapach.

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia. Szukający pomocy oczekuje odreagowania swoich emocji, wglądu w przyczyny sytuacji trudnej oraz pomocy w dokonaniu zmian w swoim życiu. Pomoc społeczna wkracza w sytuację osób i rodzin wtedy, gdy nie są one w stanie pokonać trudności życiowych własnym staraniem.

Pomocy tej udziela się osobom i rodzinom, w szczególności z powodu: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, przemocy domowej, potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi, potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych, trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,

alkoholizmu lub narkomanii, zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Celem pomocy jest zaspokojenie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka. Pomoc ta powinna w miarę możliwości doprowadzić do życiowego usamodzielnienia oraz integracji ze środowiskiem. W przepisach wielokrotnie zawarta jest zasada pomocniczości, która wskazuje pierwszeństwo korzystania z własnych zasobów i uprawnień przez osoby i rodziny oraz kładzie nacisk na wspieranie, a nie bezpośrednie zaspokajanie potrzeb.

Dominującym powodem przyznania pomocy w Gminie Łapy w 2023r. było bezrobocie (428 rodzin) i długotrwała choroba (399 rodzin), następnie ubóstwo (387 rodzin), niepełnosprawność (205 rodzin), ochrona macierzyństwa (111 rodzin), w tym wielodzietność (88 rodzin) oraz bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego (96 rodzin), w tym rodziny niepełne (74 rodziny) i wielodzietne (18 rodzin), sytuacja kryzysowa (34 rodziny), alkoholizm (22 rodziny), trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego (9 rodzin), przemoc domowa i sieroctwo (po 1 rodzinie). Jednak należy zauważyć, że z informacji uzyskanych od Zespołu Interdyscyplinarnego wynika, iż w 2023r. pomocą w ramach grup roboczych oraz diagnostyczno – pomocowych objęto 31 rodzin, w których Procedura „Niebieska Karta” została wszczęta w 2023 roku i 9 rodzin, w których procedura była kontynuowana. Ponadto 150 osób było objętych procedurą Niebieskich Kart. Sporządzono 34 formularze „Niebieskich Kart” A oraz 23 karty w 2023 roku zostały zakończone ze względu na ustanie przemocy w rodzinie oraz 10 ze względu na brak zasadności podejmowanych działań.

Statystyka ujęta powyżej daje możliwość dokonania oceny sytuacji rodzin funkcjonujących na terenie naszej gminy, które są objęte systemem pomocy społecznej; zarówno tych, które mają trudności w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczych, jak i tych, które z uwagi na doświadczane przez siebie problemy (tj. problem alkoholowy, przemoc, niepełnosprawność czy długotrwałą chorobę) są zagrożone tego rodzaju niewydolnością.

Ponadto analiza danych zgromadzonych przez Centrum Usług Społecznych w Łapach w powyższym obszarze daje możliwość określenia potrzeb w zakresie realizacji zadań z obszaru wspierania rodziny. Biorąc pod uwagę powyższe zachodzi potrzeba wdrożenia zarówno oferty wsparcia dla rodzin, jak i działań profilaktycznych, uprzedzających wystąpienie tego typu problemów, m.in. w postaci zajęć warsztatowych i wykładów dla rodziców, publikacji artykułów, itp.

Centrum Usług Społecznych w Łapach jako jednostka organizacyjna wspierania rodziny w 2023 roku podejmowała następujące działania:

Uchwałą Nr LXV/525/23 Rady Miejskiej w Łapach z dnia 2023-02-24 przyjęto **Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Łapy na lata 2023-2025**. Odbiorcami Programu są rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, dzieci i młodzież, którym rodzina nie zapewnia należytej opieki, oraz przedstawiciele instytucji oraz służb pracujących na rzecz dzieci i rodzin.

Głównym celem programu jest zapewnienie wszechstronnego wsparcia na rzecz pozostawienia dziecka w rodzinie biologicznej oraz stworzenie przyjaznych warunków w środowisku dla dziecka powracającego do rodziny.

W Programie wyróżniono cele szczegółowe programu wsparcia rodziny i kierunki działań, do których zaliczono w szczególności:

- a) mobilizowanie i poszerzanie kręgu podmiotów pracujących z rodzinami przeżywającymi; trudności w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej;
- b) efektywne rozpoznawanie, diagnozowanie i niwelowanie zagrożeń dziecka;
- c) poszerzanie i doskonalenie kompetencji rodzicielskich;
- d) definiowanie i gwarantowanie dzieciom podstawowych potrzeb socjalno-bytowych;
- e) rozbudowa alternatywnych form wspomagania dla dzieci i rodzin;
- f) odbudowywanie umiejętności uczestniczenia rodziny w życiu społecznym;
- g) rekonstrukcja środowiska rodzin biologicznych, oczekujących na powrót dzieci z pieczy zastępczej;
- h) wzmacnianie kompetencji zawodowych oraz przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu osób realizujących zadania z zakresu wspierania rodziny;
- i) wspieranie prawidłowego rozwoju dzieci poprzez angażowanie rodziców i podmioty wspierające do udziału w zagospodarowaniu czasu wolnego.

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Łapy na lata 2023-2025 oparty jest na wzajemnej współpracy i współdziałaniu odpowiednich służb publicznych, organizacji, a także innych środowisk uprawnionych lub zobowiązanych z poszanowaniem praw człowieka i praw dziecka. Podstawowym narzędziem działania systemu wspierania rodziny jest praca z rodziną. Jest ona ważna od momentu przeżywania przez rodzinę pierwszych trudności oraz niezbędna wówczas, gdy w rodzinie ma miejsce poważny kryzys, zagrażający dobru dziecku. Rodzina, w wyniku podjętej z nią pracy powinna osiągnąć zdolność prawidłowego funkcjonowania na tyle, aby bezpieczeństwo dzieci nie było zagrożone.

Podobnie jak w latach ubiegłych, współpraca interdyscyplinarna na rzecz wspierania dziecka i rodziny odbywała się na dwóch płaszczyznach. W CUS w Łapach polegała ona na współdziałaniu asystentów rodziny z pracownikami socjalnymi oraz pracownikami pozostałych działów. W ramach swoich obowiązków zawodowych podejmowali oni również współpracę z przedstawicielami innych instytucji oraz urzędów, które realizują zadania na rzecz dziecka i rodziny. Współpraca ta miała charakter konsultacji, wymiany informacji oraz wspólnie podejmowanych działań, zmierzających do poprawy sytuacji zarówno rodzin z dziećmi, jak i rodzin ubiegających się o przejęcie opieki nad swoimi dziećmi przebywającymi w pieczy zastępczej.

Asystenci rodziny byli w stałym kontakcie m.in. z kuratorami sądowymi, funkcjonariuszami policji, pedagogami szkolnymi, pielęgniarkami środowiskowymi oraz koordynatorami rodzinnej pieczy zastępczej i opiekunami dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

Działaniem na rzecz wspierania rodziny, będącym przykładem współpracy interdyscyplinarnej jest także współpraca asystentów rodziny z LZI. Pracownicy powoływani są do grup roboczych prowadzących działania wspierające rodziny dotknięte przemocą.

Gmina Łapy **tworzyła możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny oraz finansowała szkolenia**. Asystenci rodziny brali udział w następujących szkoleniach:

- Profesjonalna obsługa klienta.
- Szkolenie I stopnia (poziom podstawowy) „Sposoby Komunikowania się Osób Głuchoniemych”.
- Współpraca z trudnym rodzicem.
- Trudne zachowania u osób z ASD.
- Problemy psychiatryczne u dzieci i młodzieży.

Gmina Łapy **tworzyła oraz rozwijała system opieki nad dzieckiem, w tym placówki wsparcia dziennego** (Świetlicy Socjoterapeutycznej „Świat w kolorach”) **oraz realizowała pracę z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:**

- zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny,
- zapewnienie dostępu do specjalistycznego poradnictwa, w ramach Punktu Poradnictwa Specjalistycznego, gdzie wsparcia udzielali psycholog i terapeuta uzależnień oraz nieodpłatnej pomocy prawnej świadczonej w Łapach przez Powiat Białostocki w Centrum Kształcenia Zawodowego,
- prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci, w tym prowadzenie Świetlicy Socjoterapeutycznej „Świat w kolorach” (sprawozdanie z działalności Świetlicy stanowi odrębny załącznik do Sprawozdania z działalności CUS w Łapach).

W roku objętym sprawozdaniem na terenie gminy Łapy **nie funkcjonowały rodziny wspierające**.

Rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych Gmina Łapy zapewnia wsparcie, które polega w szczególności na:

- analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie;
- wzmocnieniu roli i funkcji rodziny;
- rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny;
- podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny;
- pomocy w integracji rodziny;
- przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny;
- dążeniu do reintegracji rodziny.

Wspieranie rodziny jest prowadzone w formie pracy z rodziną oraz pomocy w opiece i wychowaniu dziecka.

Wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego.

Pracą z rodziną w Gminie Łapy zajmuje się Centrum Usług Społecznych w Łapach, które zatrudnia asystentów rodziny.

Praca z rodziną jest prowadzona w szczególności w formie:

- konsultacji, poradnictwa specjalistycznego, terapii w Centrum Usług Społecznych ramach Punktu Poradnictwa Specjalistycznego, gdzie wsparcia udzielają: psycholog i terapeuta uzależnień; szkołach; Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej;
- usług dla rodzin z dziećmi, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi (CUS);
- pomocy prawnej, szczególnie w zakresie prawa rodzinnego, prowadzonej przez Powiat Białostocki w Centrum Kształcenia Zawodowego w Łapach;
- organizowania dla rodzin spotkań, mających na celu wymianę ich doświadczeń oraz zapobieganie izolacji dla rodzin korzystających ze wsparcia w Klubie Integracji Społecznej „Sukces w działaniu”.

Praca z rodziną jest prowadzona także w przypadku czasowego umieszczenia dziecka poza rodziną.

Do zadań asystenta rodziny należy w szczególności:

- opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym;
- opracowanie, we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej;
- udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych;
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych;
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi;
- wspieranie aktywności społecznej rodzin;
- motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
- udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej;
- motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych;
- udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych;
- udzielanie wsparcia dziecku przez towarzyszenie mu podczas posiedzenia albo rozprawy z jego udziałem, o których mowa w art. 76a § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 1375, z późn. zm.);
- podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;
- prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci;
- realizacja zadań określonych w ustawie z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem" (Dz. U. z 2023 r. poz. 1923);
- prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną;

- dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku, i przekazywanie tej oceny podmiotowi;
- monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną;
- sporządzanie, na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach;
- współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny;
- współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą diagnostyczno-pomocową lub innymi podmiotami, których pomoc przy wykonywaniu zadań uzna za niezbędną.

Rola asystenta rodziny polega na całościowym wspieraniu rodziny wychowującej dzieci zagrożone wykluczeniem społecznym, min. poprzez zmianę stosunku osób w rodzinie do własnej sprawczości, podniesienie ich samooceny, wzbudzenie wiary we własne siły, a także pomoc w prowadzeniu gospodarstwa domowego. Działania asystenta rodziny mają wspomagać rozwój kompetencji wszystkich członków rodziny, zarówno rodziców, jak i dzieci, do czego przyczynia się indywidualne podejście do rodziny i jej problemów. Asystent rodziny nie przejmuje realizacji działań za rodzinę, a jedynie wspiera ją, pokazuje jakie efekty przyniesie ich praca. Przywrócenie prawidłowego funkcjonowania rodzin jest największym zyskiem dla społeczności lokalnej.

W roku 2023 objętych pomocą przez 3 asystentów rodziny zatrudnionych w Centrum Usług Społecznych było 29 rodzin zamieszkujących na terenie miasta i gminy Łapy, w których przebywało 50 dzieci.

Rodziny te deklarują, że to problemy socjalne najbardziej ich przytłaczają, powodują brak poczucia stabilizacji. Do przykładów spraw, jakimi asystenci zajmowali się w toku swojej pracy w roku 2023 zaliczyć należy przede wszystkim: zwiększenie zasobów finansowych na bieżące funkcjonowanie rodziny, sprawy mieszkaniowe: zadłużenia w opłatach, media; realizacja zaległych i bieżących spraw urzędowych; dostęp do lekarzy i innych specjalistów; realizacja uprawnień: renty, emerytury, świadczenia rodzinne, ubezpieczenia, orzeczenia o stopniu niepełnosprawności; pomoc dzieciom: świetlica, dożywianie w szkole, pomoc w odrabianiu lekcji, wsparcie w sytuacjach trudnych.

Asystenci rodziny podejmowali również szereg działań przyczyniających się do podnoszenia umiejętności wychowawczych rodziców, a także wypełniania przez nich obowiązków na rzecz domu i rodziny. Należy zatem wskazać na: motywowanie do korzystania z poradnictwa rodzinnego, udziału w terapii uzależnień, szkołach dla rodziców, które doskonalą umiejętności wychowawcze, w kursach zawodowych, co zwiększy szanse na poszukiwanie pracy, prowadzenie pogadarek dotyczących: umiejętności gospodarowania budżetem, higieny, umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego.

Poniżej przedstawiono tabelę dotyczącą rodzin objętych pomocą asystenta w 2023 roku.

Liczba rodzin objętych pomocą w formie asystenta rodziny w 2023 roku	29
Liczba rodzin, z którymi asystent zakończył pracę w 2023 roku, w tym:	9
• ze względu na poprawę funkcjonowania	4
• ze względu na zaprzestanie współpracy przez rodzinę	4
• ze względu na brak efektów	1
• ze względu na zmianę metody pracy	0
Liczba dzieci w tych rodzinach:	50
• przebywających w domu	35
• przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej	15
Rodziny wielodzietne	8
Rodziny niepełne	9

Asystent rodziny po zakończeniu pracy przez okres 6 miesięcy monitoruje sytuację w rodzinie.

W 2023 roku na podstawie postanowienia Sądu do współpracy z asystentem zobowiązanych było 9 rodzin.

Do zadań Gminy Łapy należy również **współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.**

W przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

W przypadku umieszczenia dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej albo interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed

umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- 10% w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 30% w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 50% w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej

- średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej albo interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.

Pieczka zastępcza jest sprawowana w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców. Jest organizowana przez powiat.

Pieczka zastępcza zapewnia: pracę z rodziną umożliwiającą powrót dziecka do rodziny lub gdy jest to niemożliwe; przygotowanie dziecka do godnego, samodzielnego i odpowiedzialnego życia, pokonywania trudności życiowych zgodnie z zasadami etyki, nawiązywania i podtrzymywania bliskich, osobistych i społecznie akceptowanych kontaktów z rodziną i rówieśnikami, w celu łagodzenia skutków doświadczania straty i separacji oraz zdobywania umiejętności społecznych; zaspokojenie potrzeb emocjonalnych dzieci, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych i kulturalno-rekreacyjnych.

Pieczka zastępcza jest sprawowana w formie rodzinnej oraz instytucjonalnej.

Gmina Łapy jest zobowiązana do ponoszenia wydatków związanych z pobytem dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych oraz rodzinach zastępczych zgodnie z art. 191 ust. 9 i 10 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, tj. jako gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dzieci przed umieszczeniem ich po raz pierwszy w pieczy zastępczej.

W 2023 roku w pieczy zastępczej przebywało 40 dzieci z terenu Gminy Łapy. Wydatki poniesione na ten cel w 2023 roku wyniosły 863.085,35 zł.

Centrum Usług Społecznych **sporządzało sprawozdania rzeczowo-finansowe z zakresu wspierania rodziny** oraz przekazywało je Wojewodzie Podlaskiemu, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego z wykorzystaniem Centralnej Aplikacji Statystycznej.

W 2023 r. CUS w Łapach sporządził i przekazał dwa sprawozdania rzeczowo-finansowe za okres 1 stycznia do 30 czerwca 2023 r. oraz za okres 1 stycznia do 31 grudnia 2023 r. do Wydziału Polityki Społecznej Podlaskim Urzędzie Wojewódzkim w Białymstoku. Oprócz tego za pomocą Centralnej Aplikacji Statystycznej przekazywano jednorazowe sprawozdania szczegółowe z realizacji przedmiotowych zadań.

Wśród zadań Gminy należy pamiętać również o **prowadzeniu monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.**

Monitoring sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej prowadzony był na bieżąco

zarówno przez asystentów rodziny, pracowników socjalnych Centrum, a także członków Zespołu Interdyscyplinarnego w Łapach w ramach:

- pracy grup roboczych i diagnostyczno-pomocowych powołanych do prowadzenia procedury Niebieskie Karty w danej rodzinie,
- spotkań pracowników socjalnych i asystentów rodziny,
- konsultacji z pedagogami szkolnymi, kuratorami sądowymi, innymi specjalistami.

Rozpad rodziny, niewydolność wychowawcza, konflikty, przyczyniają się do wzrostu zjawisk negatywnych, które wymagają ingerencji z zewnątrz angażując siły i środki społeczne. Długoletnie przebywanie rodziny w sytuacji kryzysowej może przyczynić się do zerwania więzi rodzinnych, a co za tym idzie umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej.

To rodzina biologiczna najbardziej sprzyja prawidłowemu rozwojowi dziecka, zatem należy zadbać o to, aby ono jak najdłużej w niej pozostało. Dlatego też należy podjąć pracę z rodziną w jej najbliższym otoczeniu i w różnorodnych formach środowiskowych bez potrzeby odrywania dziecka od rodziny.

Ponadto konieczne jest systematyczne podnoszenie świadomości społecznej w zakresie przyczyn oraz skutków dysfunkcji, a także promowanie rodzinnego stylu życia. Pozwoli to w przeszłości zwiększyć szanse na prawidłowe funkcjonowanie rodziny w środowisku.

4. Potrzeby związane z realizacją zadań z zakresu wspierania rodziny.

Rok 2024 i kolejne będą kontynuacją prowadzonych działań w zakresie tworzenia systemu opieki oraz pomocy rodzinie znajdującej się w trudnej sytuacji, która nie wykonuje swoich funkcji rodzicielskich w sposób prawidłowy oraz zapewnienia rodzinie z problemami potrzebnego wsparcia.

Zgodnie z art. 179 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej przedstawia się następujące potrzeby w powyższym zakresie:

- opracowania i przyjęcia 3-letniego gminnego programu wspierania rodziny, o którym mowa w art. 176 pkt 1 ustawy na lata 2026-2029,
- kontynuacja zadania związanego z zapewnieniem rodzinom przeżywającym trudności wychowawcze wsparcia i pomocy ze strony asystenta rodziny – utrzymanie zatrudnienia min. trzech asystentów rodziny,
- podnoszenie kwalifikacji przez pracowników Centrum, a także innych specjalistów zajmujących się pracą z rodziną, pracujących w instytucjach i organizacjach funkcjonujących na terenie gminy Łapy; zapewnienie pracownikom socjalnym i asystentom rodzin pracy pod superwizją,
- zapewnienie środków na współfinansowanie pobytu dzieci z terenu naszej gminy w systemie pieczy zastępczej,
- zapewnienie dalszego finansowania placówki wsparcia dziennego – Świetlicy Socjoterapeutycznej „Świat w kolorach”,
- rozszerzenie oferty Punktu Poradnictwa Specjalistycznego, działającego w strukturach CUS w Łapach,

- utworzenie nowej usługi społecznej w CUS w Łapach – Akademii Rodziny, gdzie w ramach wsparcia prowadzona byłaby np. psychoterapia rodzinna i małżeńska na terenie gminy lub w miejscu zamieszkania rodziny (chodzi o terapię rodziców z dziećmi) np. terapia systemowa, mediacja rodzinna i terapia rodzinna, usługa psychiatry dziecięcego, inne,
- uruchomienie zajęć warsztatowych, form wykładowych oraz publikacja artykułów skierowanych do rodziców, mających na celu wsparcie ich w wypełnianiu funkcji wychowawczych,
- rozwój, działającego w strukturach Centrum, Klubu Wolontariusza oraz zapewnienie dzieciom z rodzin z deficytami opiekuńczo-wychowawczymi wsparcia wolontariuszy w nauce i wyrównywaniu deficytów.

Sporządziła:

Agnieszka Borowska – organizator pomocy społecznej w CUS w Łapach